

657.01:511

Մ-28

Ս. ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

ՁԵՌՆԱՐԿ

66

ԱՌԵՒՏԲԱԿԱՆՆԵՐ

ԱՏՈՒԳՎԱԾ Է 1881 Ք.

ՀԱՀՈՒՍՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

ՆՈՒԷՐ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՎԱՋԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

1111

ՓԻՐԳ ԱՌԱՋԻՆ

A 19719

ԹԻՖԼԻՍ

ԹԱԿԱՆՆԵՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՑԻ ՏՊԱՐԱՆ

ՔՐԻՆԵՆ ՓՈՂՈՑ, 5

1883

Дозволено цензурою Тифлисъ, 4 Нолября. 1883 г.
Типографія П. Мартиросіанца, на Орб. ул., д. № 5.

ՏՈՎՈՍՆԵՐԻ ՀԱՇՈՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Առևտուրի մէջ ստէպ ստէպ պատահում է որ մէկ վաճառական միւսից փող է վերցնում և պարտաւորվում է վերագարձնել ստացած փողը շահով կամ տոկոսիքով: Այն մտղքը, որ ուրիշից պարտք է անում, կոչվում է պարտող: Տե՛ս իսկ նա, որ փող է պարտք տալի, կոչվում է պարտաւոր: Տե՛ս -ի: կամ պրոցէնտ (procentum—առ հարիւրն) այն մէկ տարուայ վարձն է, որ վճարում է պարտապանը իւրաքանչիւր հարիւր մանէթի համար: Պրոցէնտը զրվում է այսպէս՝ 0/0: Սրինակ, եթէ մէկը 5000 մանէթ պարտք է անում 6% -ով, այդ նշանակում է, որ այդ գումարի իւրաքանչիւր հարիւր մանէթը բերում է 6 մանէթ, իսկ 5000 կը բերէ 50 անգամ աւելի, այսինքն 300 մանէթ. 5000 մանէթը կոչվում է պարտաւոր, 5-ը — պրոցէնտ, իսկ 300-ը — տոկոսի գումար կամ շահ:

Տոկոսները կամ պրոցէնտները լինում են երկու տեսակ՝ պարզ և բարդ: Վերջինների գանազանութիւնը առաջիններից կայանում է նորանում, որ նոքա իւրաքանչիւր հետևեալ տարին զրամագլխի դեր են խաղում ու նոյնպէս շահ են բերում, այնպէս որ պարտատէրը ստանում է ոչ միայն զրամագլխի շահը, այլ և շահի շահը: Գիցուք պարտք է տուած 100 մանէթ 4% -ով (բարդ տոկոսիքով) երկու տարի ժամանակով. այդ նշանակում է, որ առաջին տարուայ 4 մանէթ շահը մնում է պարտապանի մօտ և երկրորդ տարին նա վճարում է ոչ թէ միայն 100 մանէթի շահը, այլ 104 մանէթի, այսինքն նոյնպէս և շահի շահը:

Պ Ա Ր Զ Տ Ո Վ Ո Ս Ն Ե Ր

Վերև մենք տեսանք, որ փողի պրօցէնտների Հաշուի մէջ մտնում են չորս քանակութիւն՝ զրամագլուխը, տոկոսիքը, շահը և ժամանակը: Երբ դոցանից որ և իցէ երեքը լալտնի են լինում մեզ, չորրորդ անլալտը Հեշտութեամբ է գրտնվում պարզ և բարդ երրորդական կանոնով: Հետևաբար պարզ տոկոսիների կանոնին վերաբերեալ բոլոր խնդիրները լինում են չորս տեսակ՝

ա) Գտնել շահը, երբ լալտնի է զրամագլուխը, պրօցէնտը և ժամանակը:

բ) Գտնել պրօցէնտը, երբ լալտնի է զրամագլուխը և նորանից որոշեալ ժամանակում ստացած շահը:

գ) Գտնել զրամագլուխը, որից կը ստացուի որոշեալ շահը, որոշեալ ժամանակում և որոշած պրօցէնտով:

դ) Գտնել թէ որքան ժամանակով պէտք է տալ մի որ և իցէ զրամագլուխ որոշեալ պրօցէնտով, որ ստացուի ցանկացած շահը:

Շ Ա Հ Ի Հ Ա Շ Ո Ւ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Նախ և առաջ ենթադրենք, որ ժամանակը արտալալտուած է տարիներով:

Որքան շահ կը ստացուի 1500 մանէթից, որը տուած է 6°/_o-ով և երեք տարի ժամանակով:

Այդ խնդիրը վճռելու Համար դատում ենք լալտնի մէկ տարուայ միջոցում

100	մանէթը	տալիս է	6	մանէթ	շահ, իսկ
1	»	կը տայ	$\frac{6}{100}$	»	» ուրեմն
1500	»	»	»	$\frac{6 \times 1500}{100}$	մ. » , մէկ տարուայ

մէջ կը ստացուի $\frac{1500 \times 6}{100}$, իսկ երեք տարուայ մէջ երեք

անգամ աւել՝ $\frac{1500 \times 6 \times 3}{100} = 270$ մանէթ:

Այսպէս ուրեմն, եթէ կամենում ենք իմանալ թէ մի որ
և իցէ զրամագլուխ մի քանի տարուայ միջոցում սրքան շահ
կը տաւ, պէտք է զրամագլուխը բազմապատկել պրօցէնտի
վերայ և ստացած արտադրեալը բաժանել 100-ի վերայ:

Ժամանակը արտալայտուած է ամիսներով:

Սրքան շահ կը ստանայ վաճառականը 1500 մանէթից,
որը նա տուել է 6⁰/₀-ով և չորս ամիս ժամանակով:

Առաջ գտնում ենք, թէ սրքան շահ է բերում 1500
մանէթը մէկ տարուայ մէջ: Դորա համար հարկաւոր է զրամա-
գլուխը բազմապատկել պրօցէնտի վերայ և բաժանել 100-ի
վերայ:

Մէկ տարուայ մէջ կը ստացուի շահ՝ $\frac{1500 \times 6}{100}$

մէկ ամսուայ մէջ կը ստացուի 12 անգամ պակաս՝ $\frac{1500 \times 6}{12 \times 100}$

իսկ չորս ամսուայ մէջ՝ չորս անգամ աւելի՝

$$\frac{1500 \times 6 \times 4}{100 \times 12} = 30 \text{ մանէթ:}$$

Օրինակից երևում է, որ եթէ կամենում ենք գտնել մի
որ և իցէ զրամագլխի մի քանի ամսուայ միջոցում բերած
շահը, պէտք է զրամագլուխը բազմապատկել պրօցէնտի և
ամիսների թուի վերայ ու ստացած արտադրեալը բաժանել
 100×12 վերայ:

Ժամանակը արտալայտուած է օրերով:

Սրքան շահ է բերում 1500 մանէթը, եթէ տուած է
6⁰/₀-ով և 90 օր ժամանակով: Ի նկատի պէտք է ունենալ,
որ վաճառականների մէջ սովորութիւն է մտել տոկոսները
հաշուելիս համարել տարին 360 օր, իսկ ամիսը 30 օր:

Մէկ տարուայ միջոցում 1500 մանէթից կը ստացուի շահ $\frac{1500 \times 6}{100}$.

մէկ օրուայ մէջ 360 անգամ պակաս՝ $\frac{1500 \times 6}{100 \times 360}$,

իսկ 90 օրուայ մէջ 90 անգամ աւելի՝ $\frac{1500 \times 6 \times 90}{100 \times 360}$

Ուրեմն պարզ է, որ եթէ կամենում ենք իմանալ, թէ մի օր և իցէ դրամազուխ մի քանի օրուայ միջոցում որքան շահ է բերում, պէտք է դրամազուխը բազմապատկել պրօցէնտի և օրերի թուի վերայ ու ստացած արտագրեալը բաժանել 100×360 վերայ:

Եթէ կամենում ենք գտնել մի օր և իցէ դրամազուխ շահը, երբ օր ժամանակը արտայայտուած է տարիներով, ամիսներով և օրերով, հարկաւոր է կամ մանր անուանական չափերը դարձնել մեծ չափեր կամ, ընդհակառակն՝ մեծ չափերը դարձնել մանր չափեր. այդ երկու գործողութիւններից մէկի ընտրելը կախուած է լարմարութիւնից:

Եթէ դրամազուխը արտայայտուած է մանէթներով և կոպէկներով, տոկոսների հաշուարարութիւնը չէ փոփոխվում: Սրինակ՝ որքան շահ է բերում 2500 ման. 75 կոպ., որը տուած է $5\frac{0}{10}$ -ով, մէկ տարի և 3 ամիս ժամանակով:

$$\frac{250075 \times 5 \times 15}{100 \times 12} = 156 \text{ մ. } 29\frac{7}{16} \text{ կոպ.}$$

Վաճառականութեան մէջ ընդունուած է $\frac{1}{2}$ կոպէկը և կէսից մանր կոտորակները վերջնական պատասխանի մէջ ջնջել բոլորովին. իսկ կէսից աւելի կոտորակները մէկ ամբողջ կոպէկի տեղ համարել. օրինակ՝ $22\frac{1}{2}$ կոպ. = 22 կոպ., $22\frac{3}{4}$ կոպ. = 23 կոպ., $22\frac{1}{4}$ կոպ., = 22 կոպ., 156 մանէթ $29\frac{7}{16}$ կոպ. = 156 ման. 29 կոպ.:

Որքան կը լինի 4000 մ.-ի մէկ տարուայ շահը $5\frac{1}{4}\frac{0}{10}$ -ով: $5\frac{1}{4}\frac{0}{10}$ պէտք է դարձնել անկանոն կոտորակ. լետոյ

բազմապատկել 4000 վերայ և դորանից ստացած արտադրեալը բաժանել 100-ի վերայ՝

$$\frac{4000 \times 21}{4 \times 100} = 210 \text{ ման.}$$

Պէտք է ասել, որ պրօցէնտ բառը դորժ է ածվում ոչ թէ միայն փողի հաշուի մէջ, այլ և ուրիշ բազմաստեակ դէպքերում և առհասարակ պրօցէնտը կամ տոկոսիքը կոչվում է իւրաքանչիւր որ և իցէ հարիւր առարկայից վերցնելու թիւը: Օրինակ՝ եթէ ասում են որ վաճառականը ծախել է իւր բոլոր ապրանքների 10⁰/₀-ը, այդ նշանակում է, որ նա իւրաքանչիւր 100 փութ (կամ իւրաքանչիւր 100 գրվանքայ) ապրանքից ծախել է 10 փութ (կամ 10 գրվանքայ):

Վաճառականը ունէր խանութում 640 փ. և 16 գրվ. ալիւր. դորանից նա ծախել է 4⁰/₀-ը: Ո՛րքան ալիւր է նա ծախել:

Այդ խնդիրը լուծելու համար այսպէս ենք դատում. եթէ 100 փութից ծախուած է 4 փութ, մէկ փութից 100 անգամ քիչ, այսինքն 4-ը պէտք է բաժանել 100-ի վերայ, կը ստանանք $\frac{4}{100}$, իսկ 640 փ. և 16 գրվանքայից ծախուած է $640^{\frac{16}{40}}$ անգամ աւել, ուրեմն $\frac{4}{100}$ պէտք է բազմապատկենք 640 փ. և 16 գրվանքայի վերայ, կը ստանանք՝

$$\frac{640 \text{ փ. } 16 \text{ գրվ.} \times 4}{100} = 25 \text{ փ. } 25 \text{ գրվ.}$$

Խնդիրը հետևեալ կերպով է դասաւորվում.

640 փ. 16 գրվ.:

× 4

2560 փ. $\frac{64}{40}$ գրվ.

+ 1

25,61 փ. 24 գրվ.

× 40

2440 գրվ.

+ 24

24,64 գ.

100

25 փ. 24 գրվ., մնացորդը—

+ 1

25 փ. 25 գրվ.:

— $\frac{64}{100}$ կէսից աւել է. հետևապէս մէկ գրվանքայի տեղ է ընդունվում:

*
* *

Ո՛րքան կը լինի մէկ տարուայ շահը՝ 1200 մ., 1500 մ., 5500 մ. և 3800 մանէթից 5⁰/₁₀₀-ով:

$$\frac{1200 \times 5}{100} = 60 \text{ ման.} \quad \frac{1500 \times 5}{100} = 75 \text{ ման.}$$

$$\frac{3800 \times 5}{100} = 190 \text{ ման.} \quad \frac{5500 \times 5}{100} = 275 \text{ ման.}$$

$$60 + 75 + 190 + 275 = 600 \text{ ման.}$$

կայ մի ուրիշ աւելի հեշտ եղանակ աբբ հարցը վճռելու համար՝

$$\begin{array}{r} 1200 \text{ մ.} \\ 1500 \text{ մ.} \\ + 5500 \text{ մ.} \\ 3800 \text{ մ.} \\ \hline 12000 \text{ մ.} \end{array} \quad \frac{12000 \times 5}{100} = 600 \text{ մանէթ:}$$

Ուրեմն եթէ հարկաւոր է լինում մի անգամից իմանալ, թէ որքան շահ կը ստացուի մի քանի միատեսակ ժամանակով և միատեսակ պրօցէնտով տուած զրամագլուխներից, պէտք է գումարել նոցա. իսկ յետոյ փողի գումարից շահը հաշուել սովորական կերպով:

Ո՛րքան շահ կը բերեն՝ 1500 ման. 5 տարուայ մէջ, 2000 ման. երեք տարուայ մէջ և 2500 ման. երկու տարուայ մէջ, հաշուելով 6⁰/₁₀₀:

Այդ խնդիրը վճռելու համար կ'առնենք՝ 1500 մանէթը 5 տարուայ մէջ նոյնքան շահ կը տայ, որքան 7500 մանէթը (1500 × 5) մէկ տարուայ մէջ. 2000 մանէթի երեք տարուայ շահը հաւասար է 6000 մանէթի մէկ տարուայ շահին և վերջապէս 2500 մանէթի երկու տարուայ շահը հաւասար է 5000 մանէթի մէկ տարուայ շահին: Խնդիրը կարելի է զրել այսպէս՝

$$\begin{array}{r} 1500 \times 5 = 7500 \\ 2000 \times 3 = 6000 \\ 2500 \times 2 = 5000 \\ \hline 18500 \end{array} \quad \frac{18500 \times 6}{100} = 1110 \text{ ման.}$$

Որքան կը լինի մէկ տարուայ շահը՝ 1200 մանէթի—
6⁰/₀-ով, 1500 մանէթի 5⁰/₀-ով և 1800 մանէթի 4⁰/₀-ով:

Գատում ենք այսպէս՝ 1200 մանէթից 6⁰/₀ հաշուելով
կը ստացուի նոյնքան օգուտ, որքան որ 7200 մանէթից
(1200×6) 1⁰/₀ հաշուելով և այլն. ուրեմն կարելի է վերցնել

1200 մանէթի տեղ 6⁰/₀-ով=7200 ման. 1⁰/₀-ով.

1500 » » 5⁰/₀-ով=7500 » 1⁰/₀-ով.

1800 » » 4⁰/₀-ով=7200 » 1⁰/₀-ով.

Հետևաբար խնդիրը կը լուծվի՝

$$1200 \times 6 = 7200$$

$$1500 \times 5 = 7500$$

$$1800 \times 4 = 7200$$

$$\hline 21900$$

$$\frac{21900 \times 1}{100} = 219 \text{ ման.}$$

Որքան շահ կը տան՝ 400 մանէթը մէկ տարուայ մի-
ջոցում 4⁰/₀-ով, 600 մանէթը 2 տարուայ միջոցում 5⁰/₀-ով
և 800 մանէթը 3 տարուայ միջոցում 6⁰/₀-ով:

400 մանէթից մէկ տարուայ մէջ 4⁰/₀-ով նոյնքան շահ
կը ստացուի, որքան որ 1600 մանէթից մէկ տարուայ միջո-
ցում 1⁰/₀-ով:

600 մանէթի երկու տարուայ շահը հաւասար է 1200
մանէթի մէկ տարուայ շահին. իսկ 1200 մանէթը 5⁰/₀-ով
նոյնքան շահ կը տայ, որքան որ 6000 մանէթը 1⁰/₀-ով և այլն.

$$400 \times 1 \times 4 = 1600 \text{ մ.}$$

$$600 \times 2 \times 5 = 6000 \text{ »}$$

$$800 \times 3 \times 6 = 14400 \text{ »}$$

$$\hline 22000 \text{ »}$$

$$\frac{22000 \times 1}{100} = 220 \text{ մ.}$$

ՊՐՕՑԷՆՏԻ ՀԱՇՈՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վերցնենք այնպիսի խնդիր, որի մէջ անլատ է տոկո-
սիքը կամ պրօցէնտը:

7200 մանէթը քանի՞ ⁰/₀-ով պէտք է տայ, որ ստանանք
տարէնը 360 մանէթ շահ:

7200 մանէթից ստացվում է 360 ման.

$$1 \quad \gg \quad \gg \quad \gg \quad \frac{360}{7200}$$

$$100 \quad \gg \quad \gg \quad \gg \quad \frac{100 \times 360}{7200} = 5\%$$

Օրինակից Հասկանալի է, որ եթէ կամենում ենք իմանալ, թէ քանի՞ տոկոսով է տուած մի որ և իցէ գրամագլուխ, պէտք է գրամագլխի մէկ տարուայ շահը բազմապատկել 100-ի վերայ և ստացած արտագրեալը բաժանել գրամագլխի վերայ: Վերջնենք մի ուրիշ օրինակ.

Ո՛րքան պրօցէնտ է բերում տարեկան տունը, որի արժողութիւնն է 75000 ման., եթէ 3 ամսուայ մէջ նորանից օգուտ է ստացվում 1875 մանէթ:

3 ամսում ստացվում է 1875 ման.

$$1 \quad \gg \quad \gg \quad \gg \quad \frac{1875}{3}$$

$$12 \quad \gg \quad \gg \quad \gg \quad \frac{1875 \times 12}{3} \text{ մ.}$$

ուրեմն՝

75000 ման. 1 տարումը ստացվում է $\frac{12 \times 1875}{3}$ ման.

$$1 \quad \gg \quad 1 \quad \gg \quad \gg \quad \frac{12 \times 1875}{3 \times 75000} \text{ մ.}$$

$$100 \quad \gg \quad 1 \quad \gg \quad \gg \quad \frac{100 \times 12 \times 1875}{3 \times 75000} = 10\%$$

Ո՛րքան $\frac{0}{100}$ -ով է տուած 2800 մանէթը, որը 40 օրում բերում է 28 մանէթ շահ:

40 օրում բերում է 28 ման.

$$1 \quad \gg \quad \gg \quad \gg \quad \frac{28}{40}$$

$$360 \quad \gg \quad \gg \quad \gg \quad \frac{360 \times 28}{40} \text{ ման.}$$

ուրեմն՝

2800 ման. 1 տարում բերում է $\frac{360 \times 28}{40}$ մ. շահ.

Ո՛րքան դրամագլուխ պէտք է ունենալ, որպէս զի երեք ամսուայ մէջ ստացուի 112 ման. 50 կոպ. շահ, հաշուելով 6⁰/₀:

Եթէ անյայտ դրամագլխից 3 ամսուամ ստացվում է 112 մ. 50 կոպ., մէկ ամսուայ միջոցում կը ստացուի $\frac{11250}{3}$, իսկ 12 ամսուամ (մէկ տարում) 12 անգամ աւելի, այսինքն

$$\frac{11250 \times 12 \text{ ման.}}{3}$$

Այդպէս ուրեմն

$$\begin{aligned} & 6 \text{ մանէթը ստացվում է } 100 \text{ մանէթից} \\ & 1 \text{ , , , , , } \text{ կը ստացուի } \frac{100}{6} \text{ ,} \\ & \frac{11250 \times 12}{3} \text{ , , , , } \frac{11250 \times 12}{3} \times \frac{100}{6} = \\ & = \frac{11250 \times 12 \times 100}{3 \times 6} = 7500 \text{ մանէթից:} \end{aligned}$$

Ո՛րքան դրամագլխից կարելի է իւրաքանչիւր օր ստանալ 3 ման. 50 կոպ., հաշուելով 7⁰/₀:

Մէկ օրում անյայտ դրամագլուխը շահ է բերում 3 ման. 50 կոպ., իսկ 360 օրում (մէկ տարում) 360 անգամ աւելի. այսինքն $350 \times 360 = 1260$ մանէթ:

Վճռելով այժմ խնդիրը կանոնի համեմատ, կը ստանանք՝

$$\frac{1260 \times 100}{7} = 18000 \text{ մանէթից:}$$

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՀԱՇՈՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ո՛րքան տարում 1500 մանէթը 6⁰/₀-ով կը բերի 270 մանէթ շահ:

Նախ և առաջ այսպիսի խնդիրներում պէտք է իմանալ, թէ տուած դրամագլուխը (այսինքն 1500 մանէթը) մէկ

տարուայ մէջ ըրջան շահ կը կը տայ: Մէկ տարուայ շահը գտնելու համար, պէտք է դրամագլուխը բազմապատկել տուկոսիքի վերայ և նոցանից ստացված արտադրեալը բաժանել 100-ի վերայ, կը ստանանք՝

$$\frac{1500 \times 6}{100} = 90 \text{ մ.}$$

Յետոյ դատում ենք այսպէս՝

90 մանէթ շահը ստացվում է 1 տարումը

1 > > կը ստացվի $\frac{1}{90}$ > խակ

270 > > > $\frac{270 \times 1}{90} = 3$ տարումը:

Քանի՛ ժամանակում 4500 մանէթից 6% -ով կը ստացուի

360 մանէթ շահ:

4500 մանէթի մէկ տարուայ շահը կը լինի՝

$$\frac{4500 \times 6}{100} = 270 \text{ մ.}$$

$$\begin{array}{r|l} 360 & 270 \\ -270 & 1 \text{ տարի } 4 \text{ ամիս} \end{array}$$

90

$\times 12$

180

90

1080

—1080

> >

Քանի՛ օրում 4500 մանէթը 9% -ով կը տայ 63 մ. շահ:

4500 մանէթը մէկ տարում տալիս է

$$\frac{4500 \times 9}{100} = 405 \text{ մ. շահ:}$$

Պարզ է որ 63 մանէթ շահը նոյն դրամագլխից կը ստացուի մէկ տարուց պակաս ժամանակամիջոցում. դորան գտնելու համար կ'սենք՝

$$\begin{array}{r}
 405 \text{ մ. շահը ստացվում է } 360 \text{ օրում} \\
 1 \text{ » } \text{ » } \text{ կը ստացուի } \frac{360}{405} \text{ » իսկ} \\
 63 \text{ » } \text{ » } \text{ » } \frac{63 \times 360}{405} = 56 \text{ օրում:}
 \end{array}$$

* * *

Բոլոր խնդիրները, որոնք վերաբերում են տոկոսներին, աւելի դիւրութեամբ լուծվում են օղակապ կանոնով:

Օղակապ կանոնով խնդիրները լուծելու համար տուած թուերը դասաւորում են հետեւեալ կերպով. պէտք է նշանակել որոնելի թիւը x -ով, նորա աջ կողմը գրել այն թիւը, որին խնդրի մտքի համեմատ նա պէտք է հաւասար լինի, այդ հաւասարութեան տակ գրել միւս հաւասարութիւնը, այնպէս որ դա սկսուի այն համանուն թուով, որով վերջացաւ առաջին հաւասարութիւնը, — լետոյ պէտք է գորա տակը գրել երրորդ հաւասարութիւնը, որը նոյնպէս պէտք է սկսուի այն համանուն թուով, որով վերջացաւ երկրորդը և այլն: Խնդիրը վերջանում է այն համանուն թուով, որով սկսվում է, այսինքն խնդրի ամենավերջին թիւը պէտք է լինի x -ի անուանութեամբ: Գասաւորելուց լետոյ պէտք է բոլոր աջ կողմի գրուած թուերը միմեանց վերայ բազմապատկել և ստացած արտադրեալը բաժանել ձախակողմեան թուերի արտադրեալի վերայ:

Վերցնենք մի խնդիր և վճռենք օղակապ կանոնով:

Ո՛րքան կը լինի 54000 մանէթի մէկ տարուայ շահը $4\frac{0}{10}$ -ով:

Գտնում ենք այսպէս. որքան շահ կը տայ 54000 մանէթը, եթէ 100 մանէթը տալիս է տարեկան 6 մանէթ շահ:

x մ. (շահ) 54000 մ. (գրամազուխ)

(գրամազուխ) 100 մ. 6 մ. (շահ)

$$x = \frac{54000 \times 6}{100} = 3240 \text{ ման.}$$

Վերցնենք մի օրինակ, որի մէջ անլալտ է դրամագլուխը:

Ո՛րքան դրամագլուխ պէտք է լինի, որ 5⁰/₀-ով տարէնը բերի 720 ման. շահ: Վճռելու համար կ'առնենք, ո՛րքան դրամագլխից կը ստացուի 720 մ. շահ, եթէ 5 մանէթը ստացվում է 100 ման. դրամագլխից:

$$x \text{ մ.} \dots\dots 720 \text{ մ.}$$

$$5 \text{ մ.} \dots\dots 100 \text{ մ.}$$

$$x = \frac{720 \times 100}{5} = 14400 \text{ ման.}$$

Վերցնենք մի խնդիր, որի մէջ անլալտ է պրօցէնտը: Ո՛րքան պէտք է վերցնել ⁰/₀, որ 2000 մանէթից ստացուի շահ 120 մանէթ:

$$x \text{ } ^{\circ}/_0 \dots\dots 100 \text{ մ.}$$

$$2000 \text{ մ.} \dots\dots 120 \text{ մ.}$$

$$x = \frac{120 \times 100}{2000} = 6^{\circ}/_0$$

Վերցնենք մի խնդիր, որի մէջ անլալտ է ժամանակը: Քանի՛ ամսումը 2400 մանէթը 4⁰/₀-ով կը տալ 40 մանէթ շահ:

2400 մանէթի մէկ տարվայ շահը գտնելու համար կը գրենք այսպէս՝

$$? \text{ մ.} \dots\dots 2400 \text{ մ.}$$

$$100. \dots\dots 4$$

$$x = \frac{2400 \times 4}{100} = 96 \text{ մ.}$$

Այժմ ժամանակը գտնելու համար, այսպէս ենք գատում. քանի՛ ամսում կը ստացուի 40 մանէթ շահ, եթէ 96 մանէթը ստացվում է 12 ամսուայ մէջ:

$$x \text{ ամիս} \dots\dots 40 \text{ մ.}$$

$$96 \text{ ման.} \dots\dots 12 \text{ ամիս}$$

$$x = \frac{40 \times 12}{96} = 5 \text{ ամիս:}$$

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

$$\begin{array}{r} 26 \text{ } 02 \text{ } 1 \\ 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \end{array}$$

$$\frac{26 \text{ } 02 \text{ } 1 \times 26 \text{ } 00 \text{ } 1}{26 \text{ } 00 \text{ } 1}$$

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

$$\begin{array}{r} 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \\ 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \end{array}$$

$$\frac{26 \text{ } 00 \text{ } 1 \times 26 \text{ } 00 \text{ } 1}{26 \text{ } 00 \text{ } 1}$$

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

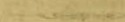
$$\begin{array}{r} 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \\ 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \end{array}$$

$$\frac{26 \text{ } 00 \text{ } 1 \times 26 \text{ } 00 \text{ } 1}{26 \text{ } 00 \text{ } 1}$$

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

$$\begin{array}{r} 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \\ 26 \text{ } 00 \text{ } 1 \end{array}$$

$$\frac{26 \text{ } 00 \text{ } 1 \times 26 \text{ } 00 \text{ } 1}{26 \text{ } 00 \text{ } 1}$$

1919
A

Handwritten mark

ՏՈԿՈՍՆԵՐԻ ԱՂԻՒՍԱԿ

Տոկոսների Հաշիւարարութիւնները շինված են 1000 մանէթի Համար և արտայայտված են կոպէկներով: Իւրաքանչիւր աղիւսակի վերևում գրված է այն պրօցէնտը, որով շինված են Հաշիւարարութիւնները, սկսեալ մէկ օրըւանից մինչև մի տարի, այսինքն 360 օրըւայ Համար:

0 p p e	0/0	0 p p e	0/0	0 p p e	0/0	0 p p e	0/0	0 p p e	0/0	0 p p e	0/0	0 p p e	0/0
1	5,55	54	300,00	106	588,88	158	877,77	7	1166,66	263	1461,11	315	1750,00
2	11,11	55	305,55	107	594,44	159	883,33	211	1172,22	264	1466,66	316	1755,55
3	16,66	56	311,11	108	600,00	160	888,88	212	1177,77	265	1472,22	317	1761,11
4	22,22	57	316,66	109	605,55	161	894,44	213	1183,33	266	1477,77	318	1766,66
5	27,77	58	322,22	110	611,11	162	900,00	214	1188,88	267	1483,33	319	1772,22
6	33,33	59	327,77	111	616,66	163	905,55	215	1194,44	268	1488,88	320	1777,77
7	38,88			112	622,22	164	911,11	216	1200,00	269	1494,44	321	1783,33
8	44,44	2	333,33	113	627,77	165	916,66	217	1205,55			322	1788,88
9	50,00	61	338,88	114	633,33	166	922,22	218	1211,11	9	1500,00	323	1794,44
10	55,55	62	344,44	115	638,88	167	927,77	219	1216,66	271	1505,55	324	1800,00
11	61,11	63	350,00	116	644,44	168	933,33	220	1222,22	272	1511,11	325	1805,55
12	66,66	64	355,55	117	650,00	169	938,88	221	1227,77	273	1516,66	326	1811,11
13	72,22	65	361,11	118	655,55	170	944,44	222	1233,33	274	1522,22	327	1816,66
14	77,77	66	366,66	119	661,11	171	950,00	223	1238,88	275	1527,77	328	1822,22
15	83,33	67	372,22			172	955,55	224	1244,44	276	1533,33	329	1827,77
16	88,88	68	377,77	4	666,66	173	961,11	225	1250,00	277	1538,88		
17	94,44	69	383,33	121	672,22	174	966,66	226	1255,55	278	1544,44	11	1833,33
18	100,00	70	388,88	122	677,77	175	972,22	227	1261,11	279	1550,00	331	1838,88
19	105,55	71	394,44	123	683,33	176	977,77	228	1266,66	280	1555,55	332	1844,44
20	111,11	72	400,00	124	688,88	177	983,33	229	1272,22	281	1561,11	333	1850,00
21	116,66	73	405,55	125	694,44	178	988,88	230	1277,77	282	1566,66	334	1855,55
22	122,22	74	411,11	126	700,00	179	994,44	231	1283,33	283	1572,22	335	1861,11
23	127,77	75	416,66	127	705,55			232	1288,88	284	1577,77	336	1866,66
24	133,33	76	422,22	128	711,11	6	1000,00	233	1294,44	285	1583,33	337	1872,22
25	138,88	77	427,77	129	716,66	181	1005,55	234	1300,00	286	1588,88	338	1877,77
26	144,44	78	433,33	130	722,22	182	1011,11	235	1305,55	287	1594,44	339	1883,33
27	150,00	79	438,88	131	727,77	183	1016,66	236	1311,11	288	1600,00	340	1888,88
28	155,55	80	444,44	132	733,33	184	1022,22	237	1316,66	289	1605,55	341	1894,44
29	161,11	81	450,00	133	738,88	185	1027,77	238	1322,22	290	1611,11	342	1900,00
		82	455,55	134	744,44	186	1033,33	239	1327,77	291	1616,66	343	1905,55
	166,66	83	461,11	135	750,00	187	1038,88			292	1622,22	344	1911,11
31	172,22	84	466,66	136	755,55	188	1044,44	8	1333,33	293	1627,77	345	1916,66
32	177,77	85	472,22	137	761,11	189	1050,00	241	1338,88	294	1633,33	346	1922,22
33	183,33	86	477,77	138	766,66	190	1055,55	242	1344,44	295	1638,88	347	1927,77
34	188,88	87	483,33	139	772,22	191	1061,11	243	1350,00	296	1644,44	348	1933,33
35	194,44	88	488,88	140	777,77	192	1066,66	244	1355,55	297	1650,00	349	1938,88
36	200,00	89	494,44	141	783,33	193	1072,22	245	1361,11	298	1655,55	350	1944,44
37	205,55			142	788,88	194	1077,77	246	1366,66	299	1661,11	351	1950,00
38	211,11	3	500,00	143	794,44	195	1083,33	247	1372,22			352	1955,55
39	216,66	91	505,55	144	800,00	196	1088,88	248	1377,77	10	1666,66	353	1961,11
40	222,22	92	511,11	145	805,55	197	1094,44	249	1383,33	301	1672,22	354	1966,66
41	227,77	93	516,66	146	811,11	198	1100,00	250	1388,88	302	1677,77	355	1972,22
42	233,33	94	522,22	147	816,66	199	1105,55	251	1394,44	303	1683,33	356	1977,77
43	238,88	95	527,77	148	822,22	200	1111,11	252	1400,00	304	1688,88	357	1983,33
44	244,44	96	533,33	149	827,77	201	1116,66	253	1405,55	305	1694,44	358	1988,88
45	250,00	97	538,88			202	1122,22	254	1411,11	306	1700,00	359	1994,44
46	255,55	98	544,44	5	833,33	203	1127,77	255	1416,66	307	1705,55		
47	261,11	99	550,00	151	838,88	204	1133,33	256	1422,22	308	1711,11	mp.	2000,00
48	266,66	100	555,55	152	844,44	205	1138,88	257	1427,77	309	1716,66		
49	272,22	101	561,11	153	850,00	206	1144,44	258	1433,33	310	1722,22		
50	277,77	102	566,66	154	855,55	207	1150,00	259	1438,88	311	1727,77		
51	283,33	103	572,22	155	861,11	208	1155,55	260	1444,44	312	1733,33		
52	288,88	104	577,77	156	866,66	209	1161,11	261	1450,00	313	1738,88		
53	294,44	105	583,33	157	872,22			262	1455,55	314	1744,44		

1000 3%

0p6c	%	0p6c	%	0p6c	%	0p6c	%	0p6c	%	0p6c	%	0p6c	%
1	8.33	54	450.00	106	883.33	158	1316.66	7	1750.00	263	2191.66	315	2625.00
2	16.66	55	458.33	107	891.66	159	1325.00	211	1758.33	264	2200.00	316	2633.33
3	25.00	56	466.66	108	900.00	160	1333.33	212	1766.66	265	2208.33	317	2641.66
4	33.33	57	475.00	109	908.33	161	1341.66	213	1775.00	266	2216.66	318	2650.00
5	41.66	58	483.33	110	916.66	162	1350.00	214	1783.33	267	2225.00	319	2658.33
6	50.00	59	491.66	111	925.00	163	1358.33	215	1791.66	268	2233.33	320	2666.66
7	58.33			112	933.33	164	1366.66	216	1800.00	269	2241.66	321	2675.00
8	66.66	2	500.00	113	941.66	165	1375.00	217	1808.33			322	2683.33
9	75.00	61	508.33	114	950.00	166	1383.33	218	1816.66	9	2250.00	323	2691.66
10	83.33	62	516.66	115	958.33	167	1391.66	219	1825.00	271	2258.33	324	2700.00
11	91.66	63	525.00	116	966.66	168	1400.00	220	1833.33	272	2266.66	325	2708.33
12	100.00	64	533.33	117	975.00	169	1408.33	221	1841.66	273	2275.00	326	2716.66
13	108.33	65	541.66	118	983.33	170	1416.66	222	1850.00	274	2283.33	327	2725.00
14	116.66	66	550.00	119	991.66	171	1425.00	223	1858.33	275	2291.66	328	2733.33
15	125.00	67	558.33			172	1433.33	224	1866.66	276	2300.00	329	2741.66
16	133.33	68	566.66	4	1000.00	173	1441.66	225	1875.00	277	2308.33		
17	141.66	69	575.00	121	1008.33	174	1450.00	226	1883.33	278	2316.66	11	2750.00
18	150.00	70	583.33	122	1016.66	175	1458.33	227	1891.66	279	2325.00	331	2758.33
19	158.33	71	591.66	123	1025.00	176	1466.66	228	1900.00	280	2333.33	332	2766.66
20	166.66	72	600.00	124	1033.33	177	1475.00	229	1908.33	281	2341.66	333	2775.00
21	175.00	73	608.33	125	1041.66	178	1483.33	230	1916.66	282	2350.00	334	2783.33
22	183.33	74	616.66	126	1050.00	179	1491.66	231	1925.00	283	2358.33	335	2791.66
23	191.66	75	625.00	127	1058.33			232	1933.33	284	2366.66	336	2800.00
24	200.00	76	633.33	128	1066.66	6	1500.00	233	1941.66	285	2375.00	337	2808.33
25	208.33	77	641.66	129	1075.00	181	1508.33	234	1950.00	286	2383.33	338	2816.66
26	216.66	78	650.00	130	1083.33	182	1516.66	235	1958.33	287	2391.66	339	2825.00
27	225.00	79	658.33	131	1091.66	183	1525.00	236	1966.66	288	2400.00	340	2833.33
28	233.33	80	666.66	132	1100.00	184	1533.33	237	1975.00	289	2408.33	341	2841.66
29	241.66	81	675.00	133	1108.33	185	1541.66	238	1983.33	290	2416.66	342	2850.00
		82	683.33	134	1116.66	186	1550.00	239	1991.66	291	2425.00	343	2858.33
250.00		83	691.66	135	1125.00	187	1558.33			292	2433.33	344	2866.66
31	258.33	84	700.00	136	1133.33	188	1566.66	8	2000.00	293	2441.66	345	2875.00
32	266.66	85	708.33	137	1141.66	189	1575.00	241	2008.33	294	2450.00	346	2883.33
33	275.00	86	716.66	138	1150.00	190	1583.33	242	2016.66	295	2458.33	347	2891.66
34	283.33	87	725.00	139	1158.33	191	1591.66	243	2025.00	296	2466.66	348	2900.00
35	291.66	88	733.33	140	1166.66	192	1600.00	244	2033.33	297	2475.00	349	2908.33
36	300.00	89	741.66	141	1175.00	193	1608.33	245	2041.66	298	2483.33	350	2916.66
37	308.33			142	1183.33	194	1616.66	246	2050.00	299	2491.66	351	2925.00
38	316.66	3	750.00	143	1191.66	195	1625.00	247	2058.33			352	2933.33
39	325.00	91	758.33	144	1200.00	196	1633.33	248	2066.66	10	2500.00	353	2941.66
40	333.33	92	766.66	145	1208.33	197	1641.66	249	2075.00	301	2508.33	354	2950.00
41	341.66	93	775.00	146	1216.66	198	1650.00	250	2083.33	302	2516.66	355	2958.33
42	350.00	94	783.33	147	1225.00	199	1658.33	251	2091.66	303	2525.00	356	2966.66
43	358.33	95	791.66	148	1233.33	200	1666.66	252	2100.00	304	2533.33	357	2975.00
44	366.66	96	800.00	149	1241.66	201	1675.00	253	2108.33	305	2541.66	358	2983.33
45	375.00	97	808.33			202	1683.33	254	2116.66	306	2550.00	359	2991.66
46	383.33	98	816.66	5	1250.00	203	1691.66	255	2125.00	307	2558.33		
47	391.66	99	825.00	151	1258.33	204	1700.00	256	2133.33	308	2566.66	***	3000.00
48	400.00	100	833.33	152	1266.66	205	1708.33	257	2141.66	309	2575.00		
49	408.33	101	841.66	153	1275.00	206	1716.66	258	2150.00	310	2583.33		
50	416.66	102	850.00	154	1283.33	207	1725.00	259	2158.33	311	2591.66		
51	425.00	103	858.33	155	1291.66	208	1733.33	260	2166.66	312	2600.00		
52	433.33	104	866.66	156	1300.00	209	1741.66	261	2175.00	313	2608.33		
53	441.66	105	875.00	157	1308.33			262	2183.33	314	2616.66		

0 ⁰ 0 ⁰	%	0 ⁰ 0 ⁰	%	0 ⁰ 0 ⁰	%	0 ⁰ 0 ⁰	%	0 ⁰ 0 ⁰	%	0 ⁰ 0 ⁰	%	0 ⁰ 0 ⁰	%
1	13.88	54	750.00	106	1472.22	158	2194.44	7	2916.66	263	3652.77	315	4375.00
2	27.77	55	763.88	107	1486.11	159	2208.33	211	2930.55	264	3666.66	316	4388.88
3	41.66	56	777.77	108	1500.00	160	2222.22	212	2944.44	265	3680.55	317	4402.77
4	55.55	57	791.66	109	1513.88	161	2236.11	213	2958.33	266	3694.44	318	4416.66
5	69.44	58	805.55	110	1527.77	162	2250.00	214	2972.22	267	3708.33	319	4430.55
6	83.33	59	819.44	111	1541.66	163	2263.88	215	2986.11	268	3722.22	320	4444.44
7	97.22			112	1555.55	164	2277.77	216	3000.00	269	3736.11	321	4458.33
8	111.11	2	833.33	113	1569.44	165	2291.66	217	3013.88			322	4472.22
9	125.00	61	847.22	114	1583.33	166	2305.55	218	3027.77	9	3750.00	323	4486.11
10	138.88	62	861.11	115	1597.22	167	2319.44	219	3041.66	21	3763.88	324	4500.00
11	152.77	63	875.00	116	1611.11	168	2333.33	220	3055.55	272	3777.77	325	4513.88
12	166.66	64	888.88	117	1625.00	169	2347.22	221	3069.44	273	3791.66	326	4527.77
13	180.55	65	902.77	118	1638.88	170	2361.11	222	3083.33	274	3805.55	327	4541.66
14	194.44	66	916.66	119	1652.77	171	2375.00	223	3097.22	275	3819.44	328	4555.55
15	208.33	67	930.55			172	2388.88	224	3111.11	276	3833.33	329	4569.44
16	222.22	68	944.44	4	1666.66	173	2402.77	225	3125.00	277	3847.22		
17	236.11	69	958.33	121	1680.55	174	2416.66	226	3138.88	278	3861.11	11	4583.33
18	250.00	70	972.22	122	1694.44	175	2430.55	227	3152.77	279	3875.00	331	4597.22
19	263.88	71	986.11	123	1708.33	176	2444.44	228	3166.66	280	3888.88	332	4611.11
20	277.77	72	1000.00	124	1722.22	177	2458.33	229	3180.55	281	3902.77	333	4625.00
21	291.66	73	1013.88	125	1736.11	178	2472.22	230	3194.44	282	3916.66	334	4638.88
22	305.55	74	1027.77	126	1750.00	179	2486.11	231	3208.33	283	3930.55	335	4652.77
23	319.44	75	1041.66	127	1763.88			232	3222.22	284	3944.44	336	4666.66
24	333.33	76	1055.55	128	1777.77	6	2500.00	233	3236.11	285	3958.33	337	4680.55
25	347.22	77	1069.44	129	1791.66	181	2513.88	234	3250.00	286	3972.22	338	4694.44
26	361.11	78	1083.33	130	1805.55	182	2527.77	235	3263.88	287	3986.11	339	4708.33
27	375.00	79	1097.22	131	1819.44	183	2541.66	236	3277.77	288	4000.00	340	4722.22
28	388.88	80	1111.11	132	1833.33	184	2555.55	237	3291.66	289	4013.88	341	4736.11
29	402.77	81	1125.00	133	1847.22	185	2569.44	238	3305.55	290	4027.77	342	4750.00
		82	1138.88	134	1861.11	186	2583.33	239	3319.44	291	4041.66	343	4763.88
mid	416.66	83	1152.77	135	1875.00	187	2597.22			292	4055.55	344	4777.77
30	430.55	84	1166.66	136	1888.88	188	2611.11	8	3333.33	293	4069.44	345	4791.66
31	444.44	85	1180.55	137	1902.77	189	2625.00	241	3347.22	294	4083.33	346	4805.55
32	458.33	86	1194.44	138	1916.66	190	2638.88	242	3361.11	295	4097.22	347	4819.44
33	472.22	87	1208.33	139	1930.55	191	2652.77	243	3375.00	296	4111.11	348	4833.33
34	486.11	88	1222.22	140	1944.44	192	2666.66	244	3388.88	297	4125.00	349	4847.22
35	500.00	89	1236.11	141	1958.33	193	2680.55	245	3402.77	298	4138.88	350	4861.11
36	513.88			142	1972.22	194	2694.44	246	3416.66	299	4152.77	351	4875.00
37	527.77	3	1250.00	143	1986.11	195	2708.33	247	3430.55			352	4888.88
38	541.66	91	1263.88	144	2000.00	196	2722.22	248	3444.44	10	4166.66	353	4902.77
39	555.55	92	1277.77	145	2013.88	197	2736.11	249	3458.33	301	4180.55	354	4916.66
40	569.44	93	1291.66	146	2027.77	198	2750.00	250	3472.22	302	4194.44	355	4930.55
41	583.33	94	1305.55	147	2041.66	199	2763.88	251	3486.11	303	4208.33	356	4944.44
42	597.22	95	1319.44	148	2055.55	200	2777.77	252	3500.00	304	4222.22	357	4958.33
43	611.11	96	1333.33	149	2069.44	201	2791.66	253	3513.88	305	4236.11	358	4972.22
44	625.00	97	1347.22			202	2805.55	254	3527.77	306	4250.00	359	4986.11
45	638.88	98	1361.11	5	2383.33	203	2819.44	255	3541.66	307	4263.88		
46	652.77	99	1375.00	151	2097.22	204	2833.33	256	3555.55	308	4277.77	mid	5000.00
47	666.66	100	1388.88	152	2111.11	205	2847.22	257	3569.44	309	4291.66		
48	680.55	101	1402.77	153	2125.00	206	2861.11	258	3583.33	310	4305.55		
49	694.44	102	1416.66	154	2138.88	207	2875.00	259	3597.22	311	4319.44		
50	708.33	103	1430.55	155	2152.77	208	2888.88	260	3611.11	312	4333.33		
51	722.22	104	1444.44	156	2166.66	209	2902.77	261	3625.00	313	4347.22		
52	736.11	105	1458.33	157	2180.55			262	3638.88	314	4361.11		

6 1/2%

25

0¢/¢	0%	0¢/¢	0%	0¢/¢	0%	0¢/¢	0%	0¢/¢	0%	0¢/¢	0%	0¢/¢	0%
1	18.00	54	974.87	106	1913.88	158	2852.77	7	3791.66	263	4748.61	315	5687.99
2	36.11	55	992.92	107	1931.94	159	2870.83	211	3809.72	264	4766.66	316	5705.33
3	54.16	56	1010.97	108	1950.00	160	2888.88	212	3827.77	265	4784.72	317	5723.60
4	72.22	57	1029.02	109	1968.05	161	2906.94	213	3845.83	266	4802.77	318	5741.66
5	90.27	58	1047.07	110	1986.11	162	2925.00	214	3863.88	267	4820.83	319	5759.72
6	108.33	59	1065.12	111	2004.16	163	2943.05	215	3881.94	268	4838.88	320	5777.77
7	126.38			112	2022.22	164	2961.11	216	3900.00	269	4856.94	321	5795.83
8	144.44	2	1083.33	113	2040.27	165	2979.16	217	3918.05			322	5813.88
9	162.50	61	1101.38	114	2058.33	166	2997.22	218	3936.11	9	4875.00	323	5831.94
10	180.55	62	1119.44	115	2076.38	167	3015.27	219	3954.16	271	4893.05	324	5850.00
11	198.61	63	1137.50	116	2094.44	168	3033.33	220	3972.22	272	4911.11	325	5868.05
12	216.66	64	1155.55	117	2112.50	169	3051.38	221	3990.27	273	4929.16	326	5886.11
13	234.72	65	1173.60	118	2130.55	170	3069.44	222	4008.33	274	4947.22	327	5904.16
14	252.77	66	1191.66	119	2148.61	171	3087.50	223	4026.38	275	4965.27	328	5922.22
15	270.83	67	1209.71			172	3105.55	224	4044.44	276	4983.33	329	5940.27
16	288.88	68	1227.77	4	2166.66	173	3123.60	225	4062.50	277	5001.38		
17	306.94	69	1245.82	121	2184.72	174	3141.66	226	4080.55	278	5019.44	11	5958.33
18	324.99	70	1263.88	122	2202.77	175	3159.72	227	4098.61	279	5037.50	331	5976.38
19	343.05	71	1281.93	123	2220.83	176	3177.77	228	4116.66	280	5055.55	332	5994.44
20	361.11	72	1300.00	124	2238.88	177	3195.83	229	4134.72	281	5073.60	333	6012.50
21	379.16	73	1318.05	125	2256.94	178	3213.88	230	4152.77	282	5091.66	334	6030.55
22	397.22	74	1336.11	126	2275.00	179	3231.94	231	4170.83	283	5109.72	335	6048.61
23	415.27	75	1354.16	127	2293.05			232	4188.88	284	5127.77	336	6066.66
24	433.33	76	1372.22	128	2311.11	6	3250.00	233	4206.94	285	5145.83	337	6084.72
25	451.38	77	1390.27	129	2329.16	181	3268.05	234	4225.00	286	5163.88	338	6102.77
26	469.44	78	1408.33	130	2347.22	182	3286.11	235	4243.05	287	5181.94	339	6120.83
27	487.49	79	1426.38	131	2365.27	183	3304.16	236	4261.11	288	5200.00	340	6138.88
28	505.55	80	1444.44	132	2383.33	184	3322.22	237	4279.16	289	5218.05	341	6156.94
29	523.60	81	1462.50	133	2401.38	185	3340.27	238	4297.22	290	5236.11	342	6175.00
		82	1480.55	134	2419.44	186	3358.33	239	4315.27	291	5254.16	343	6193.05
		83	1498.61	135	2437.50	187	3376.38			292	5272.22	344	6211.11
	541.66	84	1516.66	136	2455.55	188	3394.44	8	4333.33	293	5290.27	345	6229.16
31	559.72	85	1534.72	137	2473.60	189	3412.50	241	4351.38	294	5308.33	346	6247.22
32	577.77	86	1552.77	138	2491.66	190	3430.55	242	4369.44	295	5326.38	347	6265.27
33	595.82	87	1570.83	139	2509.72	191	3448.61	243	4387.50	296	5344.44	348	6283.33
34	613.87	88	1588.88	140	2527.77	192	3466.66	244	4405.55	297	5362.50	349	6301.38
35	631.92	88	1588.88	140	2527.77	192	3466.66	245	4423.60	298	5380.55	350	6319.44
36	650.00	89	1606.94	141	2545.83	193	3484.72	246	4441.66	299	5398.61	351	6337.50
37	668.05			142	2563.88	194	3502.77	247	4459.72			352	6355.55
38	686.07	3	1625.00	143	2581.94	195	3520.83	248	4477.77	10	5416.66	353	6373.60
39	704.12	91	1643.05	144	2600.00	196	3538.88	249	4495.83	301	5434.72	354	6391.66
40	722.17	92	1661.11	145	2618.05	197	3556.94	250	4513.88	302	5452.77	355	6409.72
41	740.22	93	1679.16	146	2636.11	198	3575.00	251	4531.94	303	5470.83	356	6427.77
42	758.27	94	1697.22	147	2654.16	199	3593.05	252	4550.00	304	5488.88	357	6445.83
43	776.32	95	1715.27	148	2672.22	200	3611.11	253	4568.05	305	5506.94	358	6463.88
44	794.37	96	1733.33	149	2690.27	201	3629.16	254	4586.11	306	5525.00	359	6481.94
45	812.42	97	1751.38			202	3647.22	255	4586.11				
46	830.47	98	1769.44	5	2708.33	203	3665.27	256	4604.16	307	5543.05		
47	848.52	99	1787.50	151	2726.38	204	3683.33	257	4622.22	308	5561.11	***	6500.00
48	866.57	100	1805.55	152	2744.44	205	3701.38	258	4640.27	309	5579.16		
49	884.62	101	1823.60	153	2762.50	206	3719.44	259	4658.33	310	5597.22		
50	902.67	102	1841.66	154	2780.55	207	3737.50	260	4676.38	311	5615.27		
51	920.72	103	1859.72	155	2798.61	208	3755.55	261	4694.44	312	5633.33		
52	938.77	104	1877.77	156	2816.66	209	3773.60	262	4712.50	313	5651.38		
53	956.82	105	1895.83	157	2834.72					314	5669.44		

0 p.c.	%	0 p.c.	%	0 p.c.	%	0 p.c.	%	0 p.c.	%	0 p.c.	%	0 p.c.	%
1	20,83	54	1125,00	106	2208,33	158	3291,66	7 --	4375,00	263	5479,16	315	6562,50
2	41,66	55	1145,83	107	2229,16	159	3312,50	211	4395,83	264	5500,00	316	6583,33
3	62,50	56	1166,66	108	2250,00	160	3333,33	212	4416,66	265	5520,83	317	6604,16
4	83,33	57	1187,50	109	2270,83	161	3354,16	213	4437,50	266	5541,66	318	6625,00
5	104,16	58	1208,33	110	2291,66	162	3375,00	214	4458,33	267	5562,50	319	6645,83
6	125,00	59	1229,16	111	2312,50	163	3395,83	215	4479,16	268	5583,33	320	6666,66
7	145,83			112	2333,33	164	3416,66	216	4500,00	269	5604,16	321	6687,50
8	166,66	2 --	1250,00	113	2354,16	165	3437,50	217	4520,83			322	6708,33
9	187,50	61	1270,83	114	2375,00	166	3458,33	218	4541,66	9 --	5625,00	323	6729,16
10	208,33	62	1291,66	115	2395,83	167	3479,16	219	4562,50	271	5645,83	324	6750,00
11	229,16	63	1312,50	116	2416,66	168	3500,00	220	4583,33	272	5666,66	325	6770,83
12	250,00	64	1333,33	117	2437,50	169	3520,83	221	4604,16	273	5687,50	326	6791,66
13	270,83	65	1354,16	118	2458,33	170	3541,66	222	4625,00	274	5708,33	327	6812,50
14	291,66	66	1375,00	119	2479,16	171	3562,50	223	4645,83	275	5729,16	328	6833,33
15	312,50	67	1395,83			172	3583,33	224	4666,66	276	5750,00	329	6854,16
16	333,33	68	1416,66	4 --	2500,00	173	3604,16	225	4687,50	277	5770,83		
17	354,16	69	1437,50	121	2520,83	174	3625,00	226	4708,33	278	5791,66	11 --	6875,00
18	375,00	70	1458,33	122	2541,66	175	3645,83	227	4729,16	279	5812,50	331	6895,83
19	395,83	71	1479,16	123	2562,50	176	3666,66	228	4750,00	280	5833,33	332	6916,66
20	416,66	72	1500,00	124	2583,33	177	3687,50	229	4770,83	281	5854,16	333	6937,50
21	437,50	73	1520,83	125	2604,16	178	3708,33	230	4791,66	282	5875,00	334	6958,33
22	458,33	74	1541,66	126	2625,00	179	3729,16	231	4812,50	283	5895,83	335	6979,16
23	479,16	75	1562,50	127	2645,83			232	4833,33	284	5916,66	336	7000,00
24	500,00	76	1583,33	128	2666,66	6 --	3750,00	233	4854,16	285	5937,50	337	7020,83
25	520,83	77	1604,16	129	2687,50	181	3770,83	234	4875,00	286	5958,33	338	7041,66
26	541,66	78	1625,00	130	2708,33	182	3791,66	235	4895,83	287	5979,16	339	7062,50
27	562,50	79	1645,83	131	2729,16	183	3812,50	236	4916,66	288	6000,00	340	7083,33
28	583,33	80	1666,66	132	2750,00	184	3833,33	237	4937,50	289	6020,83	341	7104,16
29	604,16	81	1687,50	133	2770,83	185	3854,16	238	4958,33	290	6041,66	342	7125,00
		82	1708,33	134	2791,66	186	3875,00	239	4979,16	291	6062,50	343	7145,83
== off	625,00	83	1729,16	135	2812,50	187	3895,83			292	6083,33	344	7166,66
31	645,83	84	1750,00	136	2833,33	188	3916,66	8 --	5000,00	293	6104,16	345	7187,50
32	666,66	85	1770,83	137	2854,16	189	3937,50	241	5020,83	294	6125,00	346	7208,33
33	687,50	86	1791,66	138	2875,00	190	3958,33	242	5041,66	295	6145,83	347	7229,16
34	708,33	87	1812,50	139	2895,83	191	3979,16	243	5062,50	296	6166,66	348	7250,00
35	729,16	88	1833,33	140	2916,66	192	4000,00	244	5083,33	297	6187,50	349	7270,83
36	750,00	89	1854,16	141	2937,50	193	4020,83	245	5104,16	298	6208,33	350	7291,66
37	770,83			142	2958,33	194	4041,66	246	5125,00	299	6229,16	351	7312,50
38	791,66	3 --	1875,00	143	2979,16	195	4062,50	247	5145,83			352	7333,33
39	812,50	91	1895,83	144	3000,00	196	4083,33	248	5166,66	10 --	6250,00	353	7354,16
40	833,33	92	1916,66	145	3020,83	197	4104,16	249	5187,50	301	6270,83	354	7375,00
41	854,16	93	1937,50	146	3041,66	198	4125,00	250	5208,33	302	6291,66	355	7395,83
42	875,00	94	1958,33	147	3062,50	199	4145,83	251	5229,16	303	6312,50	356	7416,66
43	895,83	95	1979,16	148	3083,33	200	4166,66	252	5250,00	304	6333,33	357	7437,50
44	916,66	96	2000,00	149	3104,16	201	4187,50	253	5270,83	305	6354,16	358	7458,33
45	937,50	97	2020,83			202	4208,33	254	5291,66	306	6375,00	359	7479,16
46	958,33	98	2041,66	5 --	3125,00	203	4229,16	255	5312,50	307	6395,83		
47	979,16	99	2062,50	151	3145,83	204	4250,00	256	5333,33	308	6416,66	== p.	7500,00
48	1000,00	100	2083,33	152	3166,66	205	4270,83	257	5354,16	309	6437,50		
49	1020,83	101	2104,16	153	3187,50	206	4291,66	258	3375,00	310	6458,33		
50	1041,66	102	2125,00	154	3208,33	207	4312,50	259	3395,83	311	6479,16		
51	1062,50	103	2145,83	155	3229,16	208	4333,33	260	3416,66	312	6500,00		
52	1083,33	104	2166,66	156	3250,00	209	4354,16	261	3437,50	313	6520,83		
53	1104,16	105	2187,50	157	3270,83			262	3458,33	314	6541,66		

1000 8 1/2 %

0¢	0%	0¢	0%	0¢	0%	0¢	0%	0¢	0%	0¢	0%	0¢	0%
1	23.61	54	1275.00	106	2502.77	158	4730.55	7	4958.93	263	6209.72	315	7437.50
2	47.22	55	1298.61	107	2526.38	159	4754.06	211	4981.94	264	6233.32	316	7461.01
3	70.83	56	1322.22	108	2550.00	160	3777.77	212	5005.55	265	6256.94	317	7484.52
4	94.44	57	1345.83	109	2573.61	161	3801.38	213	5029.16	266	6280.55	318	7508.03
5	118.05	58	1369.44	110	2597.22	162	3825.00	214	5052.77	267	6304.16	319	7531.54
6	141.66	59	1393.05	111	2620.83	163	3848.61	215	5076.38	268	6327.77	320	7555.05
7	165.27			112	2644.44	164	3872.22	216	5100.00	269	6351.38	321	7578.56
8	188.88	2	1416.66	113	2668.05	165	3895.83	217	5123.61			322	7602.07
9	212.50			114	2691.66	166	3919.44	218	5147.22	9	6375.00	323	7625.58
10	236.11	61	1440.27	115	2715.27	167	3943.05	219	5170.83	271	6398.61	324	7650.09
11	259.72	62	1463.88	116	2738.88	168	3966.66	220	5194.44	272	6422.22	325	7673.60
12	283.33	63	1487.50	117	2762.50	169	3990.27	221	5218.05	273	6445.83	326	7697.11
13	306.94	64	1511.11	118	2786.11	170	4013.88	222	5241.66	274	6469.44	327	7720.62
14	330.55	65	1534.72	119	2809.72	171	4037.50	223	5265.27	275	6493.05	328	7744.13
15	354.16	66	1558.33			172	4061.11	224	5288.88	276	6516.66	329	7767.64
16	377.77	67	1581.94	4	2833.33	173	4084.72	225	5312.50	277	6540.27		
17	401.38	68	1605.55	121	2856.94	174	4108.33	226	5336.11	278	6563.88	11	7791.15
18	425.00	69	1629.16	122	2880.55	175	4131.94	227	5359.72	279	6587.50	331	7815.27
19	448.61	70	1652.77	123	2904.16	176	4155.55	228	5383.33	280	6611.11	332	7838.78
20	472.22	71	1676.38	124	2927.77	177	4179.16	229	5406.94	281	6634.72	333	7862.29
21	495.83	72	1700.00	125	2951.38	178	4202.77	230	5430.55	282	6658.33	334	7885.80
22	519.44	73	1723.61	126	2975.00	179	4226.38	231	5454.16	283	6681.94	335	7909.31
23	543.05	74	1747.22	127	2998.61			232	5477.77	284	6705.55	336	7932.82
24	566.66	75	1770.83	128	3022.22	6	4250.00	233	5501.38	285	6729.16	337	7956.33
25	590.27	76	1794.44	129	3045.83	181	4273.61	234	5525.00	286	6752.77	338	7980.34
26	613.88	77	1818.05	130	3069.44	182	4297.22	235	5548.61	287	6776.38	339	8004.35
27	637.50	78	1841.66	131	3093.05	183	4320.83	236	5572.22	288	6800.00	340	8028.36
28	661.11	79	1865.27	132	3116.66	184	4344.44	237	5595.83	289	6823.61	341	8052.37
29	684.72	80	1888.88	133	3140.27	185	4368.05	238	5619.44	290	6847.22	342	8076.38
		81	1912.50	134	3163.88	186	4391.66	239	5643.05	291	6870.83	343	8099.89
		82	1936.11	135	3187.50	187	4415.27			292	6894.44	344	8123.90
	708.33	83	1959.72	136	3211.11	188	4438.88	8	5666.66	293	6918.05	345	8147.91
31	731.94	84	1983.33	137	3234.72	189	4462.50	241	5690.27	294	6941.66	346	8171.92
32	755.55	85	2006.94	138	3258.33	190	4486.11	242	5713.88	295	6965.27	347	8195.93
33	779.16	86	2030.55	139	3281.94	191	4509.72	243	5737.50	296	6988.88	348	8219.94
34	802.77	87	2054.16	140	3305.55	192	4533.33	244	5761.11	297	7012.50	349	8243.95
35	826.38	88	2077.77	141	3329.16	193	4556.94	245	5784.72	298	7036.11	350	8267.96
36	850.00	89	2101.38	142	3352.77	194	4580.55	246	5808.33	299	7059.72	351	8291.97
37	873.61			143	3376.38	195	4604.16	247	5831.94			352	8315.98
38	897.22	3	2125.00	144	3400.00	196	4627.77	248	5855.55	10	7083.33	353	8339.99
39	920.83	91	2148.61	145	3423.61	197	4651.38	249	5879.16	301	7106.94	354	8363.00
40	944.44	92	2172.22	146	3447.22	198	4675.00	250	5902.77	302	7130.55	355	8387.01
41	968.05	93	2195.83	147	3470.83	199	4698.61	251	5926.38	303	7154.16	356	8411.02
42	991.66	94	2219.44	148	3494.44	200	4722.22	252	5950.00	304	7177.77	357	8435.03
43	1015.27	95	2243.05	149	3518.05	201	4745.83	253	5973.61	305	7201.38	358	8459.04
44	1038.88	96	2266.66			202	4769.44	254	5997.22	306	7225.00	359	8483.05
45	1062.50	97	2290.27			203	4793.05	255	6020.83	307	7248.61		
46	1086.11	98	2313.88	5	3541.66	204	4816.66	256	6044.44	308	7272.22	10	8500.00
47	1109.72	99	2337.50	151	3565.27	205	4840.27	257	6068.05	309	7295.83		
48	1133.33	100	2361.11	152	3588.88	206	4863.88	258	6091.66	310	7319.44		
49	1156.94	101	2384.72	153	3612.50	207	4887.50	259	6115.27	311	7343.05		
50	1180.55	102	2408.33	154	3636.11	208	4911.11	260	6138.88	312	7366.66		
51	1204.16	103	2431.94	155	3659.72	209	4934.72	261	6162.50	313	7390.27		
52	1227.77	104	2455.55	156	3683.33			262	6186.11	314	7413.88		
53	1251.38	105	2479.16	157	3706.94								

$0_{p}^b e_{r}$	%	$0_{p}^b e_{r}$	%	$0_{p}^b e_{r}$	%	$0_{p}^b e_{r}$	%	$0_{p}^b e_{r}$	%	$0_{p}^b e_{r}$	%	$0_{p}^b e_{r}$	%
1	25.00	54	1350.00	106	2650.00	158	3950.00	7	5250.00	263	6575.00	315	7875.00
2	50.00	55	1375.00	107	2675.00	159	3975.00	211	5275.00	264	6600.00	316	7900.00
3	75.00	56	1400.00	108	2700.00	160	4000.00	212	5300.00	265	6625.00	317	7925.00
4	100.00	57	1425.00	109	2725.00	161	4025.00	213	5325.00	266	6650.00	318	7950.00
5	125.00	58	1450.00	110	2750.00	162	4050.00	214	5350.00	267	6675.00	319	7975.00
6	150.00	59	1475.00	111	2775.00	163	4075.00	215	5375.00	268	6700.00	320	8000.00
7	175.00			112	2800.00	164	4100.00	216	5400.00	269	6725.00	321	8025.00
8	200.00	2	1500.00	113	2825.00	165	4125.00	217	5425.00			322	8050.00
9	225.00	61	1525.00	114	2850.00	166	4150.00	218	5450.00	9	6750.00	323	8075.00
10	250.00	62	1550.00	115	2875.00	167	4175.00	219	5475.00	271	6775.00	324	8100.00
11	275.00	63	1575.00	116	2900.00	168	4200.00	220	5500.00	272	6800.00	325	8125.00
12	300.00	64	1600.00	117	2925.00	169	4225.00	221	5525.00	273	6825.00	326	8150.00
13	325.00	65	1625.00	118	2950.00	170	4250.00	222	5550.00	274	6850.00	327	8175.00
14	350.00	66	1650.00	119	2975.00	171	4275.00	223	5575.00	275	6875.00	328	8200.00
15	375.00	67	1675.00			172	4300.00	224	5600.00	276	6900.00	329	8225.00
16	400.00	68	1700.00	4	3000.00	173	4325.00	225	5625.00	277	6925.00		
17	425.00	69	1725.00	121	3025.00	174	4350.00	226	5650.00	278	6950.00	11	8250.00
18	450.00	70	1750.00	122	3050.00	175	4375.00	227	5675.00	279	6975.00	331	8275.00
19	475.00	71	1775.00	123	3075.00	176	4400.00	228	5700.00	280	7000.00	332	8300.00
20	500.00	72	1800.00	124	3100.00	177	4425.00	229	5725.00	281	7025.00	333	8325.00
21	525.00	73	1825.00	125	3125.00	178	4450.00	230	5750.00	282	7050.00	334	8350.00
22	550.00	74	1850.00	126	3150.00	179	4475.00	231	5775.00	283	7075.00	335	8375.00
23	575.00	75	1875.00	127	3175.00			232	5800.00	284	7100.00	336	8400.00
24	600.00	76	1900.00	128	3200.00	6	4500.00	233	5825.00	285	7125.00	337	8425.00
25	625.00	77	1925.00	129	3225.00	181	4525.00	234	5850.00	286	7150.00	338	8450.00
26	650.00	78	1950.00	130	3250.00	182	4550.00	235	5875.00	287	7175.00	339	8475.00
27	675.00	79	1975.00	131	3275.00	183	4575.00	236	5900.00	288	7200.00	340	8500.00
28	700.00	80	2000.00	132	3300.00	184	4600.00	237	5925.00	289	7225.00	341	8525.00
29	725.00	81	2025.00	133	3325.00	185	4625.00	238	5950.00	290	7250.00	342	8550.00
		82	2050.00	134	3350.00	186	4650.00	239	5975.00	291	7275.00	343	8575.00
		83	2075.00	135	3375.00	187	4675.00			292	7300.00	344	8600.00
31	750.00	84	2100.00	136	3400.00	188	4700.00	8	6000.00	293	7325.00	345	8625.00
32	775.00	85	2125.00	137	3425.00	189	4725.00	241	6025.00	294	7350.00	346	8650.00
33	800.00	86	2150.00	138	3450.00	190	4750.00	242	6050.00	295	7375.00	347	8675.00
34	825.00	87	2175.00	139	3475.00	191	4775.00	243	6075.00	296	7400.00	348	8700.00
35	850.00	88	2200.00	140	3500.00	192	4800.00	244	6100.00	297	7425.00	349	8725.00
36	875.00	89	2225.00	141	3525.00	193	4825.00	245	6125.00	298	7450.00	350	8750.00
37	900.00			142	3550.00	194	4850.00	246	6150.00	299	7475.00	351	8775.00
38	925.00			143	3575.00	195	4875.00	247	6175.00			352	8800.00
39	950.00	3	2250.00	144	3600.00	196	4900.00	248	6200.00	10	7500.00	353	8825.00
40	975.00	92	2300.00	145	3625.00	197	4925.00	249	6225.00	301	7525.00	354	8850.00
41	1000.00	93	2325.00	146	3650.00	198	4950.00	250	6250.00	302	7550.00	355	8875.00
42	1025.00	94	2350.00	147	3675.00	199	4975.00	251	6275.00	303	7575.00	356	8900.00
43	1050.00	95	2375.00	148	3700.00	200	5000.00	252	6300.00	304	7600.00	357	8925.00
44	1075.00	96	2400.00	149	3725.00	201	5025.00	253	6325.00	305	7625.00	358	8950.00
45	1100.00	97	2425.00			202	5050.00	254	6350.00	306	7650.00	359	8975.00
46	1125.00	98	2450.00	5	3750.00	203	5075.00	255	6375.00	307	7675.00		
47	1150.00	99	2475.00	151	3775.00	204	5100.00	256	6400.00	308	7700.00	amp.	9000.00
48	1200.00	100	2500.00	152	3800.00	205	5125.00	257	6425.00	309	7725.00		
49	1225.00	101	2525.00	153	3825.00	206	5150.00	258	6450.00	310	7750.00		
50	1250.00	102	2550.00	154	3850.00	207	5175.00	259	6475.00	311	7775.00		
51	1275.00	103	2575.00	155	3875.00	208	5200.00	260	6500.00	312	7800.00		
52	1300.00	104	2600.00	156	3900.00	209	5225.00	261	6525.00	313	7825.00		
53	1325.00	105	2625.00	157	3925.00			262	6550.00	314	7850.00		

0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
1	29,16	54	1575,00	106	3091,66	158	4608,33	7	6125,00	263	7670,83	315	9187,50
2	58,32	55	1604,16	107	3120,83	159	4637,50	211	6154,16	264	7700,00	316	9216,66
3	87,50	56	1633,33	108	3150,00	160	4666,66	212	6183,33	265	7730,16	317	9245,83
4	116,66	57	1662,50	109	3179,16	161	4695,83	213	6212,50	266	7758,33	318	9275,00
5	145,83	58	1691,66	110	3208,33	162	4725,00	214	6241,66	267	7787,50	319	9304,16
6	175,00	59	1720,83	111	3237,50	163	4754,16	215	6270,83	268	7816,66	320	9333,33
7	204,16			112	3266,66	164	4783,33	216	6300,00	269	7845,83	321	9362,50
8	233,33	2	1750,00	113	3295,83	165	4812,50	217	6329,16			322	9391,66
9	262,50	61	1779,16	114	3325,00	166	4841,66	218	6358,33	9	7875,00	323	9420,83
10	291,66	62	1808,33	115	3354,16	167	4870,83	219	6387,50	271	7904,16	324	9450,00
11	320,83	63	1837,50	116	3383,33	168	4900,00	220	6416,66	272	7933,33	325	9479,16
12	350,00	64	1866,66	117	3412,50	169	4929,16	221	6445,83	273	7962,50	326	9508,33
13	379,16	65	1895,83	118	3441,66	170	4958,33	222	6475,00	274	7991,66	327	9537,50
14	408,33	66	1925,00	119	3470,83	171	4987,50	223	6504,16	275	8020,83	328	9566,66
15	437,50	67	1954,16			172	5016,66	224	6533,33	276	8050,00	329	9595,83
16	466,66	68	1983,33	4	3500,00	173	5045,83	225	6562,50	277	8079,16		
17	495,83	69	2012,50	121	3529,16	174	5075,00	226	6591,66	278	8108,33	11	9625,00
18	525,00	70	2041,66	122	3558,33	175	5104,16	227	6620,83	279	8137,50	331	9654,16
19	554,16	71	2070,83	123	3587,50	176	5133,33	228	6650,00	280	8166,66	332	9683,33
20	583,33	72	2100,00	124	3616,66	177	5162,50	229	6679,16	281	8195,83	333	9712,50
21	612,50	73	2129,16	125	3645,83	178	5191,66	230	6708,33	282	8225,00	334	9741,66
22	641,66	74	2158,33	126	3675,00	179	5220,83	231	6737,50	283	8254,16	335	9770,83
23	670,83	75	2187,50	127	3704,16			232	6766,66	284	8283,33	336	9800,00
24	700,00	76	2216,66	128	3733,33	6	5250,00	233	6795,83	285	8312,50	337	9829,16
25	729,16	77	2245,83	129	3762,50	181	5279,16	234	6825,00	286	8341,66	338	9858,33
26	758,33	78	2275,00	130	3791,66	182	5308,33	235	6854,16	287	8370,83	339	9887,50
27	787,50	79	2304,16	131	3820,83	183	5337,50	236	6883,33	288	8400,00	340	9916,66
28	816,66	80	2333,33	132	3850,00	184	5366,66	237	6912,50	289	8429,16	341	9945,83
29	845,83	81	2362,50	133	3879,16	185	5395,83	238	6941,66	290	8458,33	342	9975,00
		82	2391,66	134	3908,33	186	5425,00	239	6970,83	291	8487,50	343	10004,16
		83	2420,83	135	3937,50	187	5454,16			292	8516,66	344	10033,33
	875,00	84	2450,00	136	3966,66	188	5483,33	8	7000,00	293	8545,83	345	10062,50
31	904,16	85	2479,16	137	3995,83	189	5512,50	241	7029,16	294	8575,00	346	10091,66
32	933,33	86	2508,33	138	4025,00	190	5541,66	242	7058,33	295	8604,16	347	10120,83
33	962,50	87	2537,50	139	4054,16	191	5570,83	243	7087,50	296	8633,33	348	10150,00
34	991,66	88	2566,66	140	4083,33	192	5600,00	244	7116,66	297	8662,50	349	10179,16
35	1020,83	89	2595,83	141	4112,50	193	5629,16	245	7145,83	298	8691,66	350	10208,33
36	1050,00			142	4141,66	194	5658,33	246	7175,00	299	8720,83	351	10237,50
37	1079,16			143	4170,83	195	5687,50	247	7204,16			352	10266,66
38	1108,33	3	2625,00	144	4200,00	196	5716,66	248	7233,33	10	8750,00	353	10295,83
39	1137,50	91	2654,16	145	4229,16	197	5745,83	249	7262,50	301	8779,16	354	10325,00
40	1166,66	92	2683,33	146	4258,33	198	5775,00	250	7291,66	302	8808,33	355	10354,16
41	1195,83	93	2712,50	147	4287,50	199	5804,16	251	7320,83	303	8837,50	356	10383,33
42	1225,00	94	2741,66	148	4316,66	200	5833,33	252	7350,00	304	8866,66	357	10412,50
43	1254,16	95	2770,83	149	4345,83	201	5862,50	253	7379,16	305	8895,83	358	10441,66
44	1283,33	96	2800,00			202	5891,66	254	7408,33	306	8925,00	359	10470,83
45	1312,50	97	2829,16			203	5920,83	255	7437,50	307	8954,16		
46	1341,66	98	2858,33	5	4375,00	204	5950,00	256	7466,66	308	8983,33	***	10500,00
47	1370,83	99	2887,50	151	4404,16	205	5979,16	257	7495,83	309	9012,50		
48	1400,00	100	2916,66	152	4433,33	206	6008,33	258	7525,00	310	9041,66		
49	1429,16	101	2945,83	153	4462,50	207	6037,50	259	7554,16	311	9070,83		
50	1458,33	102	2975,00	154	4491,66	208	6066,66	260	7583,33	312	9100,00		
51	1487,50	103	3004,16	155	4520,83	209	6095,83	261	7612,50	313	9129,16		
52	1516,66	104	3033,33	156	4550,00			262	7641,66	314	9158,33		
53	1545,83	105	3062,50	157	4579,16								

0¢/c.	%	0¢/c.	%	0¢/c.	%	0¢/c.	%	0¢/c.	%	0¢/c.	%	0¢/c.	%
1	31.84	54	1725.00	106	3386.11	158	5047.22	7 m.	6708.33	263	8401.38	315	10062.50
2	63.88	55	1756.34	107	3418.05	159	5079.16	211	6710.27	264	8433.33	316	10094.44
3	95.83	56	1788.88	108	3450.00	160	5111.31	212	6772.32	265	8465.37	317	10126.38
4	127.77	57	1820.83	109	3481.94	161	5143.05	213	6804.16	266	8497.32	318	10158.33
5	159.72	58	1852.77	110	3513.88	162	5175.00	214	6836.31	267	8529.16	319	10190.27
6	191.66	59	1884.72	111	3545.83	163	5206.94	215	6868.05	268	8561.11	320	10222.22
7	223.61			112	3577.77	164	5238.88	216	6900.00	269	8593.05	321	10254.16
8	255.55	2 m.	1916.66	113	3609.72	165	5270.83	217	6931.94			322	10286.11
9	287.50	61	1948.61	114	3641.66	166	5302.77	218	6963.88	9 m.	8625.00	323	10318.05
10	319.44	62	1980.55	115	3673.61	167	5334.72	219	6995.83	271	8656.94	324	10350.00
11	351.39	63	2012.50	116	3705.55	168	5366.66	220	7027.77	272	8688.88	325	10381.94
12	383.33	64	2044.44	117	3737.50	169	5398.61	221	7059.72	273	8720.83	326	10413.88
13	415.27	65	2076.38	118	3769.44	170	5430.55	222	7091.66	274	8752.77	327	10445.83
14	447.22	66	2108.33	119	3801.38	171	5462.50	223	7123.61	275	8784.72	328	10477.77
15	479.16	67	2140.27			172	5494.44	224	7155.55	276	8816.66	329	10509.72
16	511.11	68	2172.22	4 m.	3833.33	173	5526.38	225	7187.50	277	8848.61		
17	543.05	69	2204.16	121	3865.27	174	5558.33	226	7219.44	278	8880.55	11 m.	10541.66
18	575.00	70	2236.11	122	3897.22	175	5590.27	227	7251.39	279	8912.50	331	10573.61
19	606.94	71	2268.05	123	3929.16	176	5622.22	228	7283.33	280	8944.44	332	10605.55
20	638.88	72	2300.00	124	3961.11	177	5654.16	229	7315.27	281	8976.38	333	10637.50
21	670.83	73	2331.94	125	3993.05	178	5686.11	230	7347.22	282	9008.33	334	10669.44
22	702.77	74	2363.88	126	4025.00	179	5718.05	231	7379.16	283	9040.27	335	10701.38
23	734.72	75	2395.83	127	4056.94			232	7411.11	284	9072.22	336	10733.33
24	766.66	76	2427.77	128	4088.88	6 m.	5750.00	233	7443.05	285	9104.16	337	10765.27
25	798.61	77	2459.72	129	4120.83	181	5781.94	234	7475.00	286	9136.11	338	10797.22
26	830.55	78	2491.66	130	4152.77	182	5813.88	235	7506.94	287	9168.05	339	10829.16
27	862.50	79	2523.61	131	4184.72	183	5845.83	236	7538.88	288	9200.00	340	10861.11
28	894.44	80	2555.55	132	4216.66	184	5877.77	237	7570.83	289	9231.94	341	10893.05
29	926.38	81	2587.50	133	4248.61	185	5909.72	238	7602.77	290	9263.88	342	10925.00
		82	2619.44	134	4280.55	186	5941.66	239	7634.72	291	9295.83	343	10956.94
		83	2651.39	135	4312.50	187	5973.61			292	9327.77	344	10988.88
31	990.27	84	2683.33	136	4344.44	188	6005.55	8 m.	7666.66	293	9359.72	345	11020.83
32	1022.22	85	2715.27	137	4376.38	189	6037.50	241	7698.61	294	9391.66	346	11052.77
33	1054.16	86	2747.22	138	4408.33	190	6069.44	242	7730.55	295	9423.61	347	11084.72
34	1086.11	87	2779.16	139	4440.27	191	6101.38	243	7762.50	296	9455.55	348	11116.66
35	1118.05	88	2811.11	140	4472.22	192	6133.33	244	7794.44	297	9487.50	349	11148.61
36	1150.00	89	2843.05	141	4504.16	193	6165.27	245	7826.38	298	9519.44	350	11180.55
37	1181.94			142	4536.11	194	6197.22	246	7858.33	299	9551.39	351	11212.50
38	1213.88	3 m.	2875.00	143	4568.05	195	6229.16	247	7890.27			352	11244.44
39	1245.83	91	2906.94	144	4600.00	196	6261.11	248	7922.22	10 m.	9583.33	353	11276.38
40	1277.77	92	2938.88	145	4631.94	197	6293.05	249	7954.16	301	9615.27	354	11308.33
41	1309.72	93	2970.83	146	4663.88	198	6325.00	250	7986.11	302	9647.22	355	11340.27
42	1341.66	94	3002.77	147	4695.83	199	6356.94	251	8018.05	303	9679.16	356	11372.22
43	1373.61	95	3034.72	148	4727.77	200	6388.88	252	8050.00	304	9711.11	357	11404.16
44	1405.55	96	3066.66	149	4759.72	201	6420.83	253	8081.94	305	9743.05	358	11436.11
45	1437.50	97	3098.61			202	6452.77	254	8113.88	306	9775.00	359	11468.05
46	1469.44	98	3130.55	5 m.	4791.66	203	6484.72	255	8145.83	307	9806.94		
47	1501.38	99	3162.50	151	4823.61	204	6516.66	256	8177.77	308	9838.88	m.p.	11500.00
48	1533.33	100	3194.44	152	4855.55	205	6548.61	257	8209.72	309	9870.83		
49	1565.27	101	3226.38	153	4887.50	206	6580.55	258	8241.66	310	9902.77		
50	1597.22	102	3258.33	154	4919.44	207	6612.50	259	8273.61	311	9934.72		
51	1629.16	103	3290.27	155	4951.39	208	6644.44	260	8305.55	312	9966.66		
52	1661.11	104	3322.22	156	4983.33	209	6676.38	261	8337.50	313	9998.61		
53	1693.05	105	3354.16	157	5015.27			262	8369.44	314	10030.55		

Գրամա- գրուի.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս	1/2 ամիս	1 օր.
ր.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.
10.000	300,00	150,00	25,00	12,50	0,83
9.000	270,00	135,00	22,50	11,25	0,75
8.000	240,00	120,00	20,00	10,00	0,67
7.000	210,00	105,00	17,50	8,75	0,58
6.000	180,00	90,00	15,00	7,50	0,50
5.000	150,00	75,00	12,50	6,25	0,42
4.000	120,00	60,00	10,00	5,00	0,33
3.000	90,00	45,00	7,50	3,75	0,25
2.000	60,00	30,00	5,00	2,50	0,17
1.000	30,00	15,00	2,50	1,25	0,08
900	27,00	13,50	2,25	1,12	0,07
800	24,00	12,00	2,00	1,00	0,07
700	21,00	10,50	1,75	0,87	0,06
600	18,00	9,00	1,50	0,75	0,05
500	15,00	7,50	1,25	0,62	0,04
400	12,00	6,00	1,00	0,50	0,03
300	9,00	4,50	0,75	0,37	0,02
200	6,00	3,00	0,50	0,25	0,02
100	3,00	1,50	0,25	0,12	0,01
90	2,70	1,35	0,22	0,11	0,01
80	2,40	1,20	0,20	0,10	0,01
70	2,10	1,05	0,17	0,09	0,01
60	1,80	0,90	0,15	0,07	0,00
50	1,50	0,75	0,12	0,06	0,00
40	1,20	0,60	0,10	0,05	0,00
30	0,90	0,45	0,07	0,04	0,00
20	0,60	0,30	0,05	0,02	0,00
10	0,30	0,15	0,02	0,01	0,00
9	0,27	0,13	0,02	0,01	0,00
8	0,24	0,12	0,02	0,01	0,00
7	0,21	0,10	0,02	0,01	0,00
6	0,18	0,09	0,01	0,01	0,00
5	0,15	0,07	0,01	0,01	0,00
4	0,12	0,06	0,01	0,00	0,00
3	0,09	0,04	0,01	0,00	0,00
2	0,06	0,03	0,00	0,00	0,00
1	0,03	0,01	0,00	0,00	0,00

Դրամա- գլուխ.	1 ասըփ.	1/2 ասըփ.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
ր.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.
10,000	350,00	175,00	29,17	14,58	0,97
9,000	315,00	157,50	26,25	13,12	0,87
8,000	280,00	140,00	23,33	11,67	0,78
7,000	245,00	122,50	20,42	10,21	0,68
6,000	210,00	105,00	17,50	8,75	0,58
5,000	175,00	87,50	14,58	7,29	0,49
4,000	140,00	70,00	11,67	5,83	0,39
3,000	105,00	52,50	8,75	4,37	0,29
2,000	70,00	35,00	5,83	2,92	0,19
1,000	35,00	17,50	2,92	1,46	0,10
900	31,50	15,75	2,62	1,31	0,09
800	28,00	14,00	2,33	1,17	0,08
700	24,50	12,25	2,04	1,02	0,07
600	21,00	10,50	1,75	0,87	0,06
500	17,50	8,75	1,46	0,73	0,05
400	14,00	7,00	1,17	0,58	0,04
300	10,50	5,25	0,87	0,44	0,03
200	7,00	3,50	0,58	0,29	0,02
100	3,50	1,75	0,29	0,15	0,01
90	3,15	1,57	0,26	0,13	0,01
80	2,80	1,40	0,23	0,12	0,01
70	2,45	1,22	0,20	0,10	0,01
60	2,10	1,05	0,17	0,09	0,01
50	1,75	0,87	0,15	0,07	0,00
40	1,40	0,70	0,12	0,06	0,00
30	1,05	0,52	0,09	0,04	0,00
20	0,70	0,35	0,06	0,03	0,00
10	0,35	0,17	0,03	0,01	0,00
9	0,31	0,16	0,03	0,01	0,00
8	0,28	0,14	0,02	0,01	0,00
7	0,24	0,12	0,02	0,01	0,00
6	0,21	0,10	0,02	0,01	0,00
5	0,17	0,09	0,01	0,01	0,00
4	0,14	0,07	0,01	0,01	0,00
3	0,10	0,05	0,01	0,00	0,00
2	0,07	0,03	0,01	0,00	0,00
1	0,03	0,02	0,00	0,00	0,00

Դրամա- գլուխ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս	1/2 ամիս.	1 օր.
Մ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.
10,000	400,00	200,00	33,33	16,67	1,11
9,000	360,00	180,00	30,00	15,00	1,00
8,000	320,00	160,00	26,67	13,33	0,89
7,000	280,00	140,00	23,33	11,67	0,78
6,000	240,00	120,00	20,00	10,00	0,67
5,000	200,00	100,00	16,67	8,33	0,56
4,000	160,00	80,00	13,33	6,67	0,44
3,000	120,00	60,00	10,00	5,00	0,33
2,000	80,00	40,00	6,67	3,33	0,22
1,000	40,00	20,00	3,33	1,67	0,11
900	36,00	18,00	3,00	1,50	0,10
800	32,00	16,00	2,67	1,33	0,09
700	28,00	14,00	2,33	1,17	0,08
600	24,00	12,00	2,00	1,00	0,07
500	20,00	10,00	1,67	0,83	0,06
400	16,00	8,00	1,33	0,67	0,04
300	12,00	6,00	1,00	0,50	0,03
200	8,00	4,00	0,67	0,33	0,02
100	4,00	2,00	0,33	0,17	0,01
90	3,60	1,80	0,30	0,15	0,01
80	3,20	1,60	0,27	0,13	0,01
70	2,80	1,40	0,23	0,12	0,01
60	2,40	1,20	0,20	0,10	0,01
50	2,00	1,00	0,17	0,08	0,01
40	1,60	0,80	0,13	0,07	0,00
30	1,20	0,60	0,10	0,05	0,00
20	0,80	0,40	0,07	0,03	0,00
10	0,40	0,20	0,03	0,02	0,00
9	0,36	0,18	0,03	0,01	0,00
8	0,32	0,16	0,03	0,01	0,00
7	0,28	0,14	0,02	0,01	0,00
6	0,24	0,12	0,02	0,01	0,00
5	0,20	0,10	0,02	0,01	0,00
4	0,16	0,08	0,01	0,01	0,00
3	0,12	0,06	0,01	0,00	0,00
2	0,08	0,04	0,01	0,00	0,00
1	0,04	0,02	0,00	0,00	0,00

Դրամա- դրույթ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
դր.	դր. կ.	դր. կ.	դր. կ.	դր. կ.	դր. կ.
10,000	450.00	225.00	37.50	18.75	1.25
9,000	405.00	202.50	33.75	16.87	1.12
8,000	360.00	180.00	30.00	15.00	1.00
7,000	315.00	157.50	26.25	13.12	0.87
6,000	270.00	135.00	22.50	11.25	0.75
5,000	225.00	112.50	18.75	9.37	0.62
4,000	180.00	90.00	15.00	7.50	0.50
3,000	135.00	67.50	11.25	5.62	0.37
2,000	90.00	45.00	7.50	3.75	0.25
1,000	45.00	22.50	3.75	1.87	0.12
900	40.50	20.25	3.37	1.69	0.11
800	36.00	18.00	3.00	1.50	0.10
700	31.50	15.75	2.62	1.31	0.09
600	27.00	13.50	2.25	1.12	0.07
500	22.50	11.25	1.87	0.94	0.06
400	18.00	9.00	1.50	0.75	0.05
300	13.50	6.75	1.12	0.56	0.04
200	9.00	4.50	0.75	0.37	0.02
100	4.50	2.25	0.37	0.19	0.01
90	4.05	2.02	0.34	0.17	0.01
80	3.60	1.80	0.30	0.15	0.01
70	3.15	1.57	0.26	0.13	0.01
60	2.70	1.35	0.22	0.11	0.01
50	2.25	1.12	0.19	0.09	0.01
40	1.80	0.90	0.15	0.07	0.00
30	1.35	0.67	0.11	0.06	0.00
20	0.90	0.45	0.07	0.04	0.00
10	0.45	0.22	0.04	0.02	0.00
9	0.40	0.20	0.03	0.02	0.00
8	0.36	0.18	0.03	0.01	0.00
7	0.31	0.16	0.03	0.01	0.00
6	0.27	0.13	0.02	0.01	0.00
5	0.22	0.11	0.02	0.01	0.00
4	0.18	0.09	0.01	0.01	0.00
3	0.13	0.07	0.01	0.01	0.00
2	0.09	0.04	0.01	0.00	0.00
1	0.04	0.02	0.00	0.00	0.00

Իրամա- դրութ.	1 ամսը.	1/2 ամսը.	1 ամիս	1/2 ամիս.	1 օր.
ր.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.
10,000	500,00	250,00	41,67	20,83	1,39
9,000	450,00	225,00	37,50	18,75	1,25
8,000	400,00	200,00	33,33	16,67	1,11
7,000	350,00	175,00	29,17	14,58	0,97
6,000	300,00	150,00	25,00	12,50	0,83
5,000	250,00	125,00	20,83	10,42	0,69
4,000	200,00	100,00	16,67	8,33	0,56
3,000	150,00	75,00	12,50	6,25	0,42
2,000	100,00	50,00	8,33	4,17	0,28
1,000	50,00	25,00	4,17	2,08	0,14
900	45,00	22,50	3,75	1,87	0,12
800	40,00	20,00	3,33	1,67	0,11
700	35,00	17,50	2,92	1,46	0,10
600	30,00	15,00	2,50	1,25	0,08
500	25,00	12,50	2,08	1,04	0,07
400	20,00	10,00	1,67	0,83	0,06
300	15,00	7,50	1,25	0,62	0,04
200	10,00	5,00	0,83	0,42	0,03
100	5,00	2,50	0,42	0,21	0,01
90	4,50	2,25	0,37	0,19	0,01
80	4,00	2,00	0,33	0,17	0,01
70	3,50	1,75	0,29	0,15	0,01
60	3,00	1,50	0,25	0,12	0,01
50	2,50	1,25	0,21	0,10	0,01
40	2,00	1,00	0,17	0,08	0,01
30	1,50	0,75	0,12	0,06	0,00
20	1,00	0,50	0,08	0,04	0,00
10	0,50	0,25	0,04	0,02	0,00
9	0,45	0,22	0,04	0,02	0,00
8	0,40	0,20	0,03	0,02	0,00
7	0,35	0,17	0,03	0,01	0,00
6	0,30	0,15	0,02	0,01	0,00
5	0,25	0,12	0,02	0,01	0,00
4	0,20	0,10	0,02	0,01	0,00
3	0,15	0,07	0,01	0,01	0,00
2	0,10	0,05	0,01	0,00	0,00
1	0,05	0,02	0,00	0,00	0,00

Үрэмдэг- гүнцлэл.	1 мөргөлт.	1/2 мөргөлт.	1 мэдхэл.	1/2 мэдхэл.	1 ор.
У.	У. Ү.	У. Ү.	У. Ү.	У. Ү.	У. Ү.
10,000	550,00	275,00	45,83	22,92	1,53
9,000	495,00	247,50	41,25	20,62	1,37
8,000	440,00	220,00	36,67	18,33	1,22
7,000	385,00	192,50	32,08	16,04	1,07
6,000	330,00	165,00	27,50	13,75	0,92
5,000	275,00	137,50	22,92	11,46	0,76
4,000	220,00	110,00	18,33	9,17	0,61
3,000	165,00	82,50	13,75	6,87	0,46
2,000	110,00	55,00	9,17	4,58	0,31
1,000	55,00	27,50	4,58	2,29	0,15
900	49,50	24,75	4,12	2,06	0,14
800	44,00	22,00	3,67	1,83	0,12
700	38,50	19,25	3,21	1,60	0,11
600	33,00	16,50	2,75	1,37	0,09
500	27,50	13,75	2,29	1,15	0,08
400	22,00	11,00	1,83	0,92	0,06
300	16,50	8,25	1,37	0,69	0,05
200	11,00	5,50	0,92	0,46	0,03
100	5,50	2,75	0,46	0,23	0,02
90	4,95	2,47	0,41	0,21	0,01
80	4,40	2,20	0,37	0,18	0,01
70	3,85	1,92	0,32	0,16	0,01
60	3,30	1,65	0,27	0,14	0,01
50	2,75	1,37	0,23	0,11	0,01
40	2,20	1,10	0,18	0,09	0,01
30	1,65	0,82	0,14	0,07	0,00
20	1,10	0,55	0,09	0,05	0,00
10	0,55	0,27	0,05	0,02	0,00
9	0,49	0,25	0,04	0,02	0,00
8	0,44	0,22	0,04	0,02	0,00
7	0,38	0,19	0,03	0,02	0,00
6	0,33	0,16	0,03	0,01	0,00
5	0,27	0,14	0,02	0,01	0,00
4	0,22	0,11	0,02	0,01	0,00
3	0,16	0,08	0,01	0,01	0,00
2	0,11	0,05	0,01	0,00	0,00
1	0,05	0,03	0,00	0,00	0,00

Դրամա- գլուխ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
դր.	դր. կ.	դր. կ.	դր. կ.	դր. կ.	դր. կ.
10,000	600,00	300,00	50,00	25,00	1,67
9,000	540,00	270,00	45,00	22,50	1,50
8,000	480,00	240,00	40,00	20,00	1,33
7,000	420,00	210,00	35,00	17,50	1,17
6,000	360,00	180,00	30,00	15,00	1,00
5,000	300,00	150,00	25,00	12,50	0,83
4,000	240,00	120,00	20,00	10,00	0,67
3,000	180,00	90,00	15,00	7,50	0,50
2,000	120,00	60,00	10,00	5,00	0,33
1,000	60,00	30,00	5,00	2,50	0,17
900	54,00	27,00	4,50	2,25	0,15
800	48,00	24,00	4,00	2,00	0,13
700	42,00	21,00	3,50	1,75	0,12
600	36,00	18,00	3,00	1,50	0,10
500	30,00	15,00	2,50	1,25	0,08
400	24,00	12,00	2,00	1,00	0,07
300	18,00	9,00	1,50	0,75	0,05
200	12,00	6,00	1,00	0,50	0,03
100	6,00	3,00	0,50	0,25	0,02
90	5,40	2,70	0,45	0,22	0,01
80	4,80	2,40	0,40	0,20	0,01
70	4,20	2,10	0,35	0,17	0,01
60	3,60	1,80	0,30	0,15	0,01
50	3,00	1,50	0,25	0,12	0,01
40	2,40	1,20	0,20	0,10	0,01
30	1,80	0,90	0,15	0,07	0,00
20	1,20	0,60	0,10	0,05	0,00
10	0,60	0,30	0,05	0,02	0,00
9	0,54	0,27	0,04	0,02	0,00
8	0,48	0,24	0,04	0,02	0,00
7	0,42	0,21	0,03	0,02	0,00
6	0,36	0,18	0,03	0,01	0,00
5	0,30	0,15	0,02	0,01	0,00
4	0,24	0,12	0,02	0,01	0,00
3	0,18	0,09	0,01	0,01	0,00
2	0,12	0,06	0,01	0,00	0,00
1	0,06	0,03	0,00	0,00	0,00

Դրամա- գլուխ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
դր.	դր. Կ.	դր. Կ.	դր. Կ.	դր. Կ.	դր. Կ.
10,000	650.00	325.00	54.17	27.08	1.81
9,000	585.00	292.50	48.75	24.37	1.62
8,000	520.00	260.00	43.33	21.67	1.44
7,000	455.00	227.50	37.92	18.96	1.26
6,000	390.00	195.00	32.50	16.25	1.08
5,000	325.00	162.50	27.08	13.54	0.90
4,000	260.00	130.00	21.67	10.83	0.72
3,000	195.00	97.50	16.25	8.12	0.54
2,000	130.00	65.00	10.83	5.42	0.36
1,000	65.00	32.50	5.42	2.71	0.18
900	58.50	29.25	4.87	2.44	0.16
800	52.00	26.00	4.33	2.17	0.14
700	45.50	22.75	3.79	1.90	0.13
600	39.00	19.50	3.25	1.62	0.11
500	32.50	16.25	2.71	1.35	0.09
400	26.00	13.00	2.17	1.08	0.07
300	19.50	9.75	1.62	0.81	0.05
200	13.00	6.50	1.08	0.54	0.04
100	6.50	3.25	0.54	0.27	0.02
90	5.85	2.92	0.49	0.24	0.02
80	5.20	2.60	0.43	0.22	0.01
70	4.55	2.27	0.38	0.19	0.01
60	3.90	1.95	0.32	0.16	0.01
50	3.25	1.62	0.27	0.13	0.01
40	2.60	1.30	0.22	0.11	0.01
30	1.95	0.97	0.16	0.08	0.00
20	1.30	0.65	0.11	0.05	0.00
10	0.65	0.32	0.05	0.03	0.00
9	0.58	0.29	0.05	0.02	0.00
8	0.52	0.26	0.04	0.02	0.00
7	0.45	0.23	0.04	0.02	0.00
6	0.39	0.19	0.03	0.02	0.00
5	0.32	0.16	0.03	0.01	0.00
4	0.26	0.13	0.02	0.01	0.00
3	0.19	0.10	0.02	0.01	0.00
2	0.13	0.06	0.01	0.00	0.00
1	0.06	0.03	0.00	0.00	0.00

Ἰρῶνι- αἰῶν.	1 ἡμέρῃ.	1/2 ἡμέρῃ.	1 ἡμέρῃ.	1/2 ἡμέρῃ.	1 ἡμέρῃ.
ἡ.	ἡ. ἡ.	ἡ. ἡ.	ἡ. ἡ.	ἡ. ἡ.	ἡ. ἡ.
10,000	700,00	350,00	58,33	29,17	1,94
9,000	630,00	315,00	52,50	26,25	1,75
8,000	560,00	280,00	46,67	23,33	1,56
7,000	490,00	245,00	40,83	20,42	1,36
6,000	420,00	210,00	35,00	17,50	1,17
5,000	350,00	175,00	29,17	14,58	0,97
4,000	280,00	140,00	23,33	11,67	0,78
3,000	210,00	105,00	17,50	8,75	0,58
2,000	140,00	70,00	11,67	5,83	0,39
1,000	70,00	35,00	5,83	2,92	0,19
900	63,00	31,50	5,25	2,62	0,17
800	56,00	28,00	4,67	2,33	0,16
700	49,00	24,50	4,08	2,04	0,14
600	42,00	21,00	3,50	1,75	0,12
500	35,00	17,50	2,92	1,46	0,10
400	28,00	14,00	2,33	1,17	0,08
300	21,00	10,50	1,75	0,87	0,06
200	14,00	7,00	1,17	0,58	0,04
100	7,00	3,50	0,58	0,29	0,02
90	6,30	3,15	0,52	0,26	0,02
80	5,60	2,80	0,47	0,23	0,02
70	4,90	2,45	0,41	0,20	0,01
60	4,20	2,10	0,35	0,17	0,01
50	3,50	1,75	0,29	0,15	0,01
40	2,80	1,40	0,23	0,12	0,01
30	2,10	1,05	0,17	0,09	0,01
20	1,40	0,70	0,12	0,06	0,00
10	0,70	0,35	0,06	0,03	0,00
9	0,63	0,31	0,05	0,03	0,00
8	0,56	0,28	0,05	0,02	0,00
7	0,49	0,24	0,04	0,02	0,00
6	0,42	0,21	0,03	0,02	0,00
5	0,35	0,17	0,03	0,01	0,00
4	0,28	0,14	0,02	0,01	0,00
3	0,21	0,10	0,02	0,01	0,00
2	0,14	0,07	0,01	0,01	0,00
1	0,07	0,03	0,01	0,00	0,00

Үрмэд- үтгэл.	1 мөрб.	1/2 мөрб.	1 мдбу.	1/2 мдбу.	1 ог.
	У. Ү.	У. Ү.	У. Ү.	У. Ү.	У. Ү.
10,000	750,00	375,00	62,50	31,25	2,08
9,000	675,00	337,50	56,25	28,12	1,87
8,000	600,00	300,00	50,00	25,00	1,67
7,000	525,00	262,50	43,75	21,87	1,46
6,000	450,00	225,00	37,50	18,75	1,25
5,000	375,00	187,50	31,25	15,62	1,04
4,000	300,00	150,00	25,00	12,50	0,83
3,000	225,00	112,50	18,75	9,37	0,62
2,000	150,00	75,00	12,50	6,25	0,42
1,000	75,00	37,50	6,25	3,12	0,21
900	67,50	33,75	5,62	2,81	0,19
800	60,00	30,00	5,00	2,50	0,17
700	52,50	26,25	4,37	2,19	0,15
600	45,00	22,50	3,75	1,87	0,12
500	37,50	18,75	3,12	1,56	0,10
400	30,00	15,00	2,50	1,25	0,08
300	22,50	11,25	1,87	0,94	0,06
200	15,00	7,50	1,25	0,62	0,04
100	7,50	3,75	0,62	0,31	0,02
90	6,75	3,37	0,56	0,28	0,02
80	6,00	3,00	0,50	0,25	0,02
70	5,25	2,62	0,44	0,22	0,01
60	4,50	2,25	0,37	0,19	0,01
50	3,75	1,87	0,31	0,16	0,01
40	3,00	1,50	0,25	0,12	0,01
30	2,25	1,12	0,19	0,09	0,01
20	1,50	0,75	0,12	0,06	0,00
10	0,75	0,37	0,06	0,03	0,00
9	0,67	0,34	0,06	0,03	0,00
8	0,60	0,30	0,05	0,02	0,00
7	0,52	0,26	0,04	0,02	0,00
6	0,45	0,22	0,04	0,02	0,00
5	0,37	0,19	0,03	0,02	0,00
4	0,30	0,15	0,02	0,01	0,00
3	0,22	0,11	0,02	0,01	0,00
2	0,15	0,07	0,01	0,01	0,00
1	0,07	0,04	0,01	0,00	0,00

Իրամա- գլուխ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
Մ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.
10,000	800,00	400,00	66,67	33,33	2,22
9,000	720,00	360,00	60,00	30,00	2,00
8,000	640,00	320,00	53,33	26,67	1,78
7,000	560,00	280,00	46,67	23,33	1,56
6,000	480,00	240,00	40,00	20,00	1,33
5,000	400,00	200,00	33,33	16,67	1,11
4,000	320,00	160,00	26,67	13,33	0,89
3,000	240,00	120,00	20,00	10,00	0,67
2,000	160,00	80,00	13,33	6,67	0,44
1,000	80,00	40,00	6,67	3,33	0,22
900	72,00	36,00	6,00	3,00	0,20
800	64,00	32,00	5,33	2,67	0,18
700	56,00	28,00	4,67	2,33	0,16
600	48,00	24,00	4,00	2,00	0,13
500	40,00	20,00	3,33	1,67	0,11
400	32,00	16,00	2,67	1,33	0,09
300	24,00	12,00	2,00	1,00	0,07
200	16,00	8,00	1,33	0,67	0,04
100	8,00	4,00	0,67	0,33	0,02
90	7,20	3,60	0,60	0,30	0,02
80	6,40	3,20	0,53	0,27	0,02
70	5,60	2,80	0,47	0,23	0,02
60	4,80	2,40	0,40	0,20	0,01
50	4,00	2,00	0,33	0,17	0,01
40	3,20	1,60	0,27	0,13	0,01
30	2,40	1,20	0,20	0,10	0,01
20	1,60	0,80	0,13	0,07	0,00
10	0,80	0,40	0,07	0,03	0,00
9	0,72	0,36	0,06	0,03	0,00
8	0,64	0,32	0,05	0,03	0,00
7	0,56	0,28	0,05	0,02	0,00
6	0,48	0,24	0,04	0,02	0,00
5	0,40	0,20	0,03	0,02	0,00
4	0,32	0,16	0,03	0,01	0,00
3	0,24	0,12	0,02	0,01	0,00
2	0,16	0,08	0,01	0,01	0,00
1	0,08	0,04	0,01	0,00	0,00

Դրամա- գում.հ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
Մ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.
10,000	850.00	425.00	70.83	35.42	2.36
9,000	765.00	382.50	63.75	31.87	2.12
8,000	680.00	340.00	56.67	28.33	1.89
7,000	595.00	297.50	49.58	24.79	1.65
6,000	510.00	255.00	42.50	21.25	1.42
5,000	425.00	212.50	35.42	17.71	1.18
4,000	340.00	170.00	28.33	14.17	0.94
3,000	255.00	127.50	21.25	10.62	0.71
2,000	170.00	85.00	14.17	7.08	0.47
1,000	85.00	42.50	7.08	3.54	0.24
900	76.50	38.25	6.37	3.19	0.21
800	68.00	34.00	5.67	2.83	0.19
700	59.50	29.75	4.96	2.48	0.16
600	51.00	25.50	4.25	2.12	0.14
500	42.50	21.25	3.54	1.77	0.12
400	34.00	17.00	2.83	1.42	0.09
300	25.50	12.75	2.12	1.06	0.07
200	17.00	8.50	1.42	0.71	0.05
100	8.50	4.25	0.71	0.35	0.02
90	7.65	3.82	0.64	0.32	0.02
80	6.80	3.40	0.57	0.28	0.02
70	5.95	2.97	0.50	0.25	0.02
60	5.10	2.55	0.42	0.21	0.01
50	4.25	2.12	0.35	0.18	0.01
40	3.40	1.70	0.28	0.14	0.01
30	2.55	1.27	0.21	0.11	0.01
20	1.70	0.85	0.14	0.07	0.00
10	0.85	0.42	0.07	0.03	0.00
9	0.76	0.38	0.06	0.03	0.00
8	0.68	0.34	0.06	0.03	0.00
7	0.59	0.30	0.05	0.02	0.00
6	0.51	0.25	0.04	0.02	0.00
5	0.42	0.21	0.03	0.02	0.00
4	0.34	0.17	0.03	0.01	0.00
3	0.25	0.13	0.02	0.01	0.00
2	0.17	0.08	0.01	0.01	0.00
1	0.08	0.04	0.01	0.00	0.00

Գրամա- զուգի.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս	1/2 ամիս.	1 օր.
ր.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.	ր. Կ.
10,000	900,00	450,00	75,00	37,50	2,50
9,000	810,00	405,00	67,50	33,75	2,25
8,000	720,00	360,00	60,00	30,00	2,00
7,000	630,00	315,00	52,50	26,25	1,75
6,000	540,00	270,00	45,00	22,50	1,50
5,000	450,00	225,00	37,50	18,75	1,25
4,000	360,00	180,00	30,00	15,00	1,00
3,000	270,00	135,00	22,50	11,25	0,75
2,000	180,00	90,00	15,00	7,50	0,50
1,000	90,00	45,00	7,50	3,75	0,25
900	81,00	40,50	6,75	3,37	0,22
800	72,00	36,00	6,00	3,00	0,20
700	63,00	31,50	5,25	2,62	0,17
600	54,00	27,00	4,50	2,25	0,15
500	45,00	22,50	3,75	1,87	0,12
400	36,00	18,00	3,00	1,50	0,10
300	27,00	13,50	2,25	1,12	0,07
200	18,00	9,00	1,50	0,75	0,05
100	9,00	4,50	0,75	0,37	0,02
90	8,10	4,05	0,67	0,34	0,02
80	7,20	3,60	0,60	0,30	0,02
70	6,30	3,15	0,52	0,26	0,02
60	5,40	2,70	0,45	0,22	0,01
50	4,50	2,25	0,37	0,19	0,01
40	3,60	1,80	0,30	0,15	0,01
30	2,70	1,35	0,22	0,11	0,01
20	1,80	0,90	0,15	0,07	0,00
10	0,90	0,45	0,07	0,04	0,00
9	0,81	0,40	0,07	0,03	0,00
8	0,72	0,36	0,06	0,03	0,00
7	0,63	0,31	0,05	0,03	0,00
6	0,54	0,27	0,04	0,02	0,00
5	0,45	0,22	0,04	0,02	0,00
4	0,36	0,18	0,03	0,01	0,00
3	0,27	0,13	0,02	0,01	0,00
2	0,18	0,09	0,01	0,01	0,00
1	0,09	0,04	0,01	0,00	0,00

Կրամա- զևուխ.	1 տարի.		1/2 տարի.		1 օր.	
	Բ.	Կ.	Բ.	Կ.	Բ.	Կ.
10,000	950,00	475,00	79,17	39,58	2,64	
9,000	855,00	427,50	71,25	35,62	2,37	
8,000	760,00	380,00	63,33	31,67	2,11	
7,000	665,00	332,50	55,42	27,71	1,84	
6,000	570,00	285,00	47,50	23,75	1,58	
5,000	475,00	237,50	39,58	19,79	1,32	
4,000	380,00	190,00	31,67	15,83	1,06	
3,000	285,00	142,50	23,75	11,87	0,79	
2,000	190,00	95,00	15,83	7,92	0,53	
1,000	95,00	47,50	7,92	3,96	0,26	
900	85,50	42,75	7,12	3,56	0,24	
800	76,00	38,00	6,33	3,17	0,21	
700	66,50	33,25	5,54	2,77	0,18	
600	57,00	28,50	4,75	2,37	0,16	
500	47,50	23,75	3,96	1,98	0,13	
400	38,00	19,00	3,17	1,58	0,11	
300	28,50	14,25	2,37	1,19	0,08	
200	19,00	9,50	1,58	0,79	0,05	
100	9,50	4,75	0,79	0,40	0,03	
90	8,55	4,27	0,71	0,36	0,02	
80	7,60	3,80	0,63	0,32	0,02	
70	6,65	3,32	0,55	0,28	0,02	
60	5,70	2,85	0,47	0,24	0,02	
50	4,75	2,37	0,40	0,20	0,01	
40	3,80	1,90	0,32	0,16	0,01	
30	2,85	1,42	0,24	0,12	0,01	
20	1,90	0,95	0,16	0,08	0,00	
10	0,95	0,47	0,08	0,04	0,00	
9	0,85	0,43	0,07	0,04	0,00	
8	0,76	0,38	0,06	0,03	0,00	
7	0,66	0,33	0,05	0,03	0,00	
6	0,57	0,28	0,05	0,02	0,00	
5	0,47	0,24	0,04	0,02	0,00	
4	0,38	0,19	0,03	0,02	0,00	
3	0,28	0,14	0,02	0,01	0,00	
2	0,19	0,09	0,02	0,01	0,00	
1	0,09	0,05	0,01	0,00	0,00	

Դրամա- գումար.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
Մ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.	Մ. Կ.
10,000	1000,00	500,00	83,33	41,67	2,78
9,000	900,00	450,00	75,00	37,50	2,50
8,000	800,00	400,00	66,67	33,33	2,22
7,000	700,00	350,00	58,33	29,17	1,94
6,000	600,00	300,00	50,00	25,00	1,67
5,000	500,00	250,00	41,67	20,83	1,39
4,000	400,00	200,00	33,33	16,67	1,11
3,000	300,00	150,00	25,00	12,50	0,83
2,000	200,00	100,00	16,67	8,33	0,56
1,000	100,00	50,00	8,33	4,17	0,28
900	90,00	45,00	7,50	3,75	0,25
800	80,00	40,00	6,67	3,33	0,22
700	70,00	35,00	5,83	2,92	0,19
600	60,00	30,00	5,00	2,50	0,17
500	50,00	25,00	4,17	2,08	0,14
400	40,00	20,00	3,33	1,67	0,11
300	30,00	15,00	2,50	1,25	0,08
200	20,00	10,00	1,67	0,83	0,06
100	10,00	5,00	0,83	0,42	0,03
90	9,00	4,50	0,75	0,37	0,02
80	8,00	4,00	0,67	0,33	0,02
70	7,00	3,50	0,58	0,29	0,02
60	6,00	3,00	0,50	0,25	0,02
50	5,00	2,50	0,42	0,21	0,01
40	4,00	2,00	0,33	0,17	0,01
30	3,00	1,50	0,25	0,12	0,01
20	2,00	1,00	0,17	0,08	0,01
10	1,00	0,50	0,08	0,04	0,00
9	0,90	0,45	0,07	0,04	0,00
8	0,80	0,40	0,07	0,03	0,00
7	0,70	0,35	0,06	0,03	0,00
6	0,60	0,30	0,05	0,02	0,00
5	0,50	0,25	0,04	0,02	0,00
4	0,40	0,20	0,03	0,02	0,00
3	0,30	0,15	0,02	0,01	0,00
2	0,20	0,10	0,02	0,01	0,00
1	0,10	0,05	0,01	0,00	0,00

Դրամա- գլուխ.	1 տարի.	1/2 տարի.	1 ամիս.	1/2 ամիս.	1 օր.
դր.	դր. Կ.	դր. Կ.	դր. Կ.	դր. Կ.	դր. Կ.
10,000	1050,00	525,00	87,50	43,75	2,92
9,000	945,00	472,50	78,75	39,37	2,62
8,000	840,00	420,00	70,00	35,00	2,33
7,000	735,00	367,50	61,25	30,62	2,04
6,000	630,00	315,00	52,50	26,25	1,75
5,000	525,00	262,50	43,75	21,87	1,46
4,000	420,00	210,00	35,00	17,50	1,17
3,000	315,00	157,50	26,25	13,12	0,87
2,000	210,00	105,00	17,50	8,75	0,58
1,000	105,00	52,50	8,75	4,37	0,29
900	94,50	47,25	7,87	3,94	0,26
800	84,00	42,00	7,00	3,50	0,23
700	73,50	36,75	6,12	3,06	0,20
600	63,00	31,50	5,25	2,62	0,17
500	52,50	26,25	4,37	2,19	0,15
400	42,00	21,00	3,50	1,75	0,12
300	31,50	15,75	2,62	1,31	0,09
200	21,00	10,50	1,75	0,87	0,06
100	10,50	5,25	0,87	0,44	0,03
90	9,45	4,72	0,79	0,39	0,03
80	8,40	4,20	0,70	0,35	0,02
70	7,35	3,67	0,61	0,31	0,02
60	6,30	3,15	0,52	0,26	0,02
50	5,25	2,62	0,44	0,22	0,01
40	4,20	2,10	0,35	0,17	0,01
30	3,15	1,57	0,26	0,13	0,01
20	2,10	1,05	0,17	0,09	0,01
10	1,05	0,52	0,09	0,04	0,00
9	0,94	0,47	0,08	0,04	0,00
8	0,84	0,42	0,07	0,03	0,00
7	0,73	0,36	0,06	0,03	0,00
6	0,63	0,31	0,05	0,03	0,00
5	0,52	0,26	0,04	0,02	0,00
4	0,42	0,21	0,03	0,02	0,00
3	0,31	0,16	0,03	0,01	0,00
2	0,21	0,10	0,02	0,01	0,00
1	0,10	0,05	0,01	0,00	0,00

Դրամա- գումար.	1 տարի.		1/2 տարի.		1 օր.		
	ր.	գ.	ր.	գ.	ր.	գ.	
10,000	1100,00		550,00		91,67	45,83	3,06
9,000	990,00		495,00		82,50	41,25	2,75
8,000	880,00		440,00		73,33	36,67	2,44
7,000	770,00		385,00		64,17	32,08	2,14
6,000	660,00		330,00		55,00	27,50	1,83
5,000	550,00		275,00		45,83	22,92	1,53
4,000	440,00		220,00		36,67	18,33	1,22
3,000	330,00		165,00		27,50	13,75	0,92
2,000	220,00		110,00		18,33	9,17	0,61
1,000	110,00		55,00		9,17	4,58	0,31
900	99,00		49,50		8,25	4,12	0,27
800	88,00		44,00		7,33	3,67	0,24
700	77,00		38,50		6,42	3,21	0,21
600	66,00		33,00		5,50	2,75	0,18
500	55,00		27,50		4,58	2,29	0,15
400	44,00		22,00		3,67	1,83	0,12
300	33,00		16,50		2,75	1,37	0,09
200	22,00		11,00		1,83	0,92	0,06
100	11,00		5,50		0,92	0,46	0,03
90	9,90		4,95		0,82	0,41	0,03
80	8,80		4,40		0,73	0,37	0,02
70	7,70		3,85		0,64	0,32	0,02
60	6,60		3,30		0,55	0,27	0,02
50	5,50		2,75		0,46	0,23	0,02
40	4,40		2,20		0,37	0,18	0,01
30	3,30		1,65		0,27	0,14	0,01
20	2,20		1,10		0,18	0,09	0,01
10	1,10		0,55		0,09	0,05	0,00
9	0,99		0,49		0,08	0,04	0,00
8	0,88		0,44		0,07	0,04	0,00
7	0,77		0,38		0,06	0,03	0,00
6	0,66		0,33		0,05	0,03	0,00
5	0,55		0,27		0,05	0,02	0,00
4	0,44		0,22		0,04	0,02	0,00
3	0,33		0,16		0,03	0,01	0,00
2	0,22		0,11		0,02	0,01	0,00
1	0,11		0,05		0,01	0,00	0,00

Ἀποδόση πληρ.	1 μισή.		1/2 μισή.		1 ορ.	
	π.	κ.	π.	κ.	π.	κ.
10,000	1150,00	575,00	95,83	47,92	3,19	
9,000	1035,00	517,50	86,25	43,12	2,87	
8,000	920,00	460,00	76,67	38,33	2,56	
7,000	805,00	402,50	67,08	33,54	2,24	
6,000	690,00	345,00	57,50	28,75	1,92	
5,000	575,00	287,50	47,92	23,96	1,60	
4,000	460,00	230,00	38,33	19,17	1,28	
3,000	345,00	172,50	28,75	14,37	0,96	
2,000	230,00	115,00	19,17	9,58	0,64	
1,000	115,00	57,50	9,58	4,79	0,32	
900	103,50	51,75	8,62	4,31	0,29	
800	92,00	46,00	7,67	3,83	0,26	
700	80,50	40,25	6,71	3,35	0,22	
600	69,00	34,50	5,75	2,87	0,19	
500	57,50	28,75	4,79	2,40	0,16	
400	46,00	23,00	3,83	1,92	0,13	
300	34,50	17,25	2,87	1,44	0,10	
200	23,00	11,50	1,92	0,96	0,06	
100	11,50	5,75	0,96	0,48	0,03	
90	10,35	5,17	0,86	0,43	0,03	
80	9,20	4,60	0,77	0,38	0,03	
70	8,05	4,02	0,67	0,33	0,02	
60	6,90	3,45	0,57	0,29	0,02	
50	5,75	2,87	0,48	0,24	0,02	
40	4,60	2,30	0,38	0,19	0,01	
30	3,45	1,72	0,29	0,14	0,01	
20	2,30	1,15	0,19	0,10	0,01	
10	1,15	0,57	0,10	0,05	0,00	
9	1,03	0,52	0,09	0,04	0,00	
8	0,92	0,46	0,08	0,04	0,00	
7	0,80	0,40	0,07	0,03	0,00	
6	0,69	0,34	0,06	0,03	0,00	
5	0,57	0,29	0,05	0,02	0,00	
4	0,46	0,23	0,04	0,02	0,00	
3	0,34	0,17	0,03	0,01	0,00	
2	0,23	0,11	0,02	0,01	0,00	
1	0,11	0,06	0,01	0,00	0,00	

Իրամագլուխ.	1 տարի.		1/2 տարի.		1 ամիս.		1/2 ամիս.		1 օր.	
	Մ.	Կ.	Մ.	Կ.	Մ.	Կ.	Մ.	Կ.	Մ.	Կ.
10,000	1200,00		600,00		100,00		50,00		3,33	
9,000	1080,00		540,00		90,00		45,00		3,00	
8,000	960,00		480,00		80,00		40,00		2,67	
7,000	840,00		420,00		70,00		35,00		2,33	
6,000	720,00		360,00		60,00		30,00		2,00	
5,000	600,00		300,00		50,00		25,00		1,67	
4,000	480,00		240,00		40,00		20,00		1,33	
3,000	360,00		180,00		30,00		15,00		1,00	
2,000	240,00		120,00		20,00		10,00		0,67	
1,000	120,00		60,00		10,00		5,00		0,33	
900	108,00		54,00		9,00		4,50		0,30	
800	96,00		48,00		8,00		4,00		0,27	
700	84,00		42,00		7,00		3,50		0,23	
600	72,00		36,00		6,00		3,00		0,20	
500	60,00		30,00		5,00		2,50		0,17	
400	48,00		24,00		4,00		2,00		0,13	
300	36,00		18,00		3,00		1,50		0,10	
200	24,00		12,00		2,00		1,00		0,07	
100	12,00		6,00		1,00		0,50		0,03	
90	10,80		5,40		0,9		0,45		0,03	
80	9,60		4,80		0,80		0,40		0,03	
70	8,40		4,20		0,70		0,35		0,02	
60	7,20		3,60		0,60		0,30		0,02	
50	6,00		3,00		0,50		0,25		0,02	
40	4,80		2,40		0,40		0,20		0,01	
30	3,60		1,80		0,30		0,15		0,01	
20	2,40		1,20		0,20		0,10		0,01	
10	1,20		0,60		0,10		0,05		0,00	
9	1,08		0,54		0,09		0,04		0,00	
8	0,96		0,48		0,08		0,04		0,00	
7	0,84		0,42		0,07		0,03		0,00	
6	0,72		0,36		0,06		0,03		0,00	
5	0,60		0,30		0,05		0,02		0,00	
4	0,48		0,24		0,04		0,02		0,00	
3	0,36		0,18		0,03		0,01		0,00	
2	0,24		0,12		0,02		0,01		0,00	
1	0,12		0,06		0,01		0,00		0,00	

ԲԱՐԳ ՏՈԿՈՍՆԵՐ

Բարգ տոկոսիքը, ինչպէս մենք արդէն ասացինք, կոչվում են այն տոկոսիքը, որ ստացվում են ոչ միայն դրամագլխից այլ և շահի շահից:

Բարգ տոկոսներին վերաբերեալ խնդիրները լինում են ըստ մեծի մասամբ երեք տեսակ.

ա) Որոշել՝ թէ ի՞նչ մեծութիւն կը ստանայ մի որ և իցէ դրամագլուխ մի յայտնի ժամանակամիջոցից լետոյ:

բ) Իմանալ՝ թէ որքան պէտք է ունենալ դրամագլուխ, որը յայտնի ժամանակամիջոցից լետոյ իւր շահովը միասին մի որոշ գումարի մեծութիւն ստացած լինի:

գ) Ո՞րքան ժամանակից լետոյ մի որ և իցէ դրամագլուխ իւր շահովը միասին մի որոշ գումար կը դառնայ:

ՇԱՀԻ ՈՐՈՆՈՒՄՆ

Ո՞րքան կը դառնայ 1500 մանէթը 6⁰/₁₀₀-ով 3 տարուց լետոյ իւր շահովը միասին: Առաջ իմանում ենք, թէ ինչ մեծութիւն կը ստանայ 1500 մանէթը մէկ տարուց լետոյ:

$$1500 \text{ մանէթը մէկ տարու՛մը կը տայ } \frac{1500 \times 6}{100} = 90 \text{ մ. շ.}$$

Ուրեմն 1500 մանէթը 1 տարուց լետոյ կը դառնայ 1590 ման. երկրորդ տարին շահ պէտք է ստացուի ոչ թէ 1500 մ., այլ 1590 մանէթից: Հետևաբար, որպէս զի իմանանք, թէ որքան կը դառնայ 1500 մանէթը 2 տարուց լետոյ, հարկաւոր է նախ իմանալ՝ թէ ի՞նչ մեծութիւն կը ստանայ 1590 մ. 1 տարուց լետոյ:

$$1590 \text{ մ. մէկ տարու՛մը բերում է } \frac{1590 \times 6}{100} = 95 \text{ մ. } 40 \text{ կ.}$$

$$+ 95 \text{ մ. } 40 \text{ կ.}$$

$$\hline 1685 \text{ մ. } 40 \text{ կ.}$$

Իսկ 1685 ժ. 40 կող. 1 տարուց լետոյ կը գառնայ՝

1685 ժ. 40 կողէկի մէկ տարուալ շահը =

$$\frac{168540 \times 6}{100} = 101 \text{ ժ. } 12\frac{2}{3} \text{ կ.}$$

+ 101 ժ. 12 կ.

1786 ժ. 52 կ.

Այսպէս ուրեմն 1500 մանէթը 3 տարուց լետոյ կը գառնայ 1786 ժ. 52 կողէկ:

Նոյն Հարցը աւելի հեշտ վճովում է օղակապ կանոնով՝ Գորա համար այսպէս կ'ստենք.

Ինչ մեծութիւն կը ստանայ 1500 մանէթը 1 տարուց լետոյ, եթէ 100 մանէթը գառնում է 106 մանէթ:

x — 1500

100 — 106

Բայց, որովհետեւ հարկաւոր է իմանալ՝ թէ որքան կը գառնայ 1500 մ. ոչ թէ մէկ՝ այլ երեք տարուց լետոյ, ուրեմն պէտք է երկրորդ հաւասարութեան տակը գրել էլի երկու հաւասարութիւններ

x — 1500

100 — 106

100 — 106

100 — 106

$$x = \frac{1500 \times 106 \times 106 \times 106}{100 \times 100 \times 100} = 1786 \text{ ժ. } 52\frac{2}{3} \text{ կ.}$$

$\frac{2}{3}$ կողէկը, $\frac{1}{2}$ կողէկից քիչ լինելով, բոլորովին ջնջվում է: Եթէ կամենում ենք իմանալ, թէ որքան կը գառնայ նոյն դրամագլուխը 5 տարուց լետոյ, պէտք է չորրորդ հաւասարութեան տակ աւելացնել երկու հաւասարութիւն ևս, այսինքն՝

100 — 106

100 — 106, իսկ լետոյ գործողութիւնը նախընթաց խնդրի պէս է կատարվում: Մի խօս-

քով այդ Հաւասարութիւնը կրկնվում է ամբարն անգամ, որ-
քան տարով որ տուած է գրամագլուխը:

ԳՐԱՄԱԳԼԽԻ ՈՐՈՆՈՒՄՆ

Ո՛րքան պէտք է լինի գրամագլուխը, որ տալով նորան
5⁰/₀-ով, 4 տարուց լետոյ իւր շահովը միասին դառնայ 5591
մ. 33 կոպէկ:

Հարցը նախընթաց խնդրի հակառակ դէպքն է ներկա-
յացնում: Օղակապ կանոնով դասաւորելու համար, այսպէս
ենք դատում. ինչ գրամագլխից կը ստացուի 4 տարուց լե-
տոյ 5591 մ. 33 կոպ., եթէ 105 մանէթը ստացվում է 100
մանէթից (առաջին տարին), 105—100 (երկրորդ տարին)
և այլն:

x	—	5591 մ. 33 կոպ.
105	—	100
105	—	100
105	—	100
105	—	100

$$x = \frac{559133 \times 100 \times 100 \times 100 \times 100}{105 \times 105 \times 105 \times 105} = 4600 \text{ ման.}$$

ՃԱՄԱՆԱԿԻ ՈՐՈՆՈՒՄՆ

Քանի ժամանակում 900 մանէթը 4⁰/₀-ով տուած կը
դառնայ իւր շահովը միասին 1000 մանէթ:

Պէտք է իմանալ նախ և առաջ՝ թէ ինչ մեծութիւն
կը ստանայ 900 մանէթը 1 տարուց լետոյ:

$$\begin{array}{r}
 900 \text{ մանէթի } 1 \text{ տարուայ շահը կը լինի } \frac{900 \times 4}{100} = 36 \text{ մ.} \\
 + 36 \\
 \hline
 936 \text{ մանէթը } 1 \text{ տարուայը բերում է } \frac{936 \times 4}{100} = 37 \text{ մ. } 44 \text{ կ.} \\
 + 37 \text{ մ. } 44 \text{ կոպ.} \\
 \hline
 973 \text{ մ. } 44 \text{ կոպ.}
 \end{array}$$

ուրեմն 900 մանէթը երկու տարուց լետոյ դառնում է 973 մ. 44 կոպ. իսկ մենք պէտք է ստանանք 1000 մանէթ

1000 մ.

— 973 մ. 44 կոպ.

26 մ. 56 կոպ.

Մեզ մնում է իմանալ՝ թէ 973 մ. 44 կոպէկից քանի՞ օրում կը ստացուի 26 ման. 56 կոպ.: Հարցը վճռելու համար որոնում ենք 973 մանէթ 44 կոպէկի 1 տարուայ (այսինքն 360 օրուայ) շահը.

$$\frac{97344 \times 4}{100} = 38 \text{ մ. } 93,76 \text{ կ.} = 38 \text{ մ. } 94 \text{ կոպ.}$$

Այժմ կ'ասենք՝ քանի՞ օրում կը ստացուի 26 ման. 56 կ. թէ 38 մ. 94 կ. ստացվում է 360 օրում:

x — 26 մ. 56 կոպ.

38 մ. 94 կ. — 360

$$x = \frac{360 \times 2656}{3894} = 246 \text{ օր, կամ } 8 \text{ ամիս } 6 \text{ օր:}$$

Այդպէս ուրեմն 900 մանէթը 1000 մանէթի մեծութիւն է ստանում 2 տ. 8 ամ. և 6 օրից լետոյ:

Ո՞րքան ժամանակում 1200 մանէթը 5% -ով կը դառնայ իւր շահովը միասին 1345 մ. 05 կոպէկ:

Խնդիրը դասաւորվում է հետևեալ կերպով.

1200 ման.

առաջին տարուայ շահը $\frac{1200 \times 5}{100} =$

60 »

1260 ման.

երկրորդ տարուայ շահը $\frac{1260 \times 5}{100} =$

63 »

1323 ման.

$$\begin{array}{r} \underline{1345 \text{ մ. } 05} \\ 1323 \text{ » } - \\ \hline 22 \text{ մ. } 05 \text{ կ.} \end{array} \qquad \frac{1323 \times 5}{100} = 66 \text{ մ. } 15 \text{ կ.}$$

x օր 22 մ. 05 կ.
66 մ. 15 կ. 360 օր.

$$x = \frac{360 \times 2205}{6615} = 120 \text{ օր, կամ } 4 \text{ ամիս}$$

Ուրեմն 1200 մանէթը իւր շահովը միասին դառնում է 1345 մ. 05 կ. 2 տարի և 4 ամսից լետով:

Պէտք է ի նկատի ունենալ, որ բարդ տոկոսներին վերաբերեալ խնդիրներ վճռելը ցոյց տուած եղանակով մեծ անլարմարութիւն է ներկայացնում. դսքա աւելի հեշտութեամբ և արագութեամբ լուծվում են ալգեբրայով:

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՒՒՆԵՐ

Վաճառականը իւր փողի քանակութիւնը իմանալու համար պահում է առանձին հաշիւ, որը կոչվում է զբամարկդի հաշիւ: Գրամարկդի հաշիւը երկու երեսի վերայ է պահվում. ձախ երեսի վերայ արձանագրվում են բոլոր նազդ փողով ստացուած գումարները, այսինքն այն փողերը, որ վաճառականի սնդուկն են մտնում. այդ իսկ պատճառով հաշուի ձախ երեսը կրում է «*Debit*» անունը: Աջ երեսի վերնագիրն է «*Credit*», ուր գրվում են սնդուկից դուրս եկած և ուրիշներին գանազան հանդամանքներում նազդ փողով տուած գումարները: Այդ եղանակով պահուած հաշուից վաճառականը կարող է միշտ հեշտութեամբ իմանալ, թէ այս ինչ օրը որքան նազդ փող ունի զբամարկդում: Գորա համար պէտք է առանձին առանձին գումարել-թէ աջ և թէ ձախ երեսի վերայ գրուած թուերը, յետոյ հանել Ելքի գումարը Մուտքի գումարից. մնացորդը, որը ցոյց է տալի զբամարկդում գտնուած փողի քանակութիւնը, գրվում է Ելքի մէջ, որպէս զի երկու երեսի գումարներն էլ հաւասար լինեն: Այդ գործողութիւնը կոչվում է հաշուի փակումն և կատարվում է ներքև զեաեղուած № 1 օրինակի համեմատ: (Երես 86)

Օրինակից երևում է, որ զբամարկդում Յունուարի 10-ին կար նազդ փող 4500 մ., որը մնացել է սնդուկում և գործ չէ գրուած մինչև Փետրուարի 5-ը, այսինքն 25 օր ուրեմն 4500 մանէթը 25 օր մնացել է անարգիւնաբեր և ոչինչ օգուտ կամ շահ չէ բերել: Եարունակելով հաշուի քննու-

Թիւնը, կը տեսնենք, որ Փետրուարի 5-ից մնացել է 2500 մանէթը մինչև նոյն ամսի 15-ը, երբ այդ գումարի վերայ աւելացել է 2500 մանէթ, այնպէս որ փողի քանակութիւնը հասել է 5000 մանէթի, որը նոյնպէս անարդիւնաբեր է մնացել սնգուկումը մինչև 25 Փետրուարի (10 օր) և այն: Որպէս զի այդպիսի գումարներ վաճառականի գրամարկում անօգուտ չը մնան և մի որ և իցէ շահ բերեն, կայ մի միջոց, այն է տանել նոցա բանկը ընթացիկ հաշուով: Այդ բանը այսպէս է կատարվում. վաճառականը մօտակայ ապագայում անգործագրելի փողերը տանում է բանկը ու լեռ է ստանում նոցա, երբ կամենում է և որքան կամենում է: Մի և նոյն ժամանակ բանկը պարտաւորվում է վճարել մի որոշ տոկոսիք բոլոր ստացած գումարների համար, նախելով թէ քանի՞ օր է մնացել այս ինչ կամ այն ինչ գումարը բանկում: Այդպէս ուրեմն բանկը մասնաւոր անձանց համար զանձապահի դեր է խաղում, որովհետև նոցա գրամարկիներէ պահելը իւր վերայ է լանձն առնում: Բացի նորանից, որ բանկում փող պահելը աւելի ապահով է, քան թէ իւր տանը, գրամատէրը այդ գէպքում մի որոշ օգուտ էլ ունի՝ ազատ գումարները, որոնք պէտք է անարդիւնաբեր մնալին ընկած նորա սնգուկում, շահ են բերում: Պարզ է, որ մասնաւոր անձանց համար բանկում այդ եղանակով փող պահելը ձեռնուտ է:

Նոյն օրը, երբ առաջին անգամ վաճառականը փող է տանում բանկը ընթացիկ հաշուով, նա ստանում է բանկից երկու փոքրիկ զրքոյկներ. մէկի մէջ (հաշուէտետրակ, раз-счётная книжка) արձանագրվում է, բանկի զանձապահի ոտորագրութեամբ, բանկը տարուած իւրաքանչիւր գումարը, իսկ միւսի մէջ զետեղուած են բանկի շահերը, որոնք ուր փոքրիկ տոմսակիներէ ձև են կրում:

Տոմսակի I մասը մնում է զրքոյկի մէջ, իսկ II մասը կտրրվում և ներկայացվում է բանկին հարկաւոր գումարը ստանալու համար: Ահա դոցա օրինակները:

ՊԱՐՏԳ.

ՊԱՀԱՆՁԳ.

Ամս	թ.	ՏՈՒՍԱՆ	Ման.	Կ.	Ամս	թ.	ՍՍԱՅՈՒՍԱՆ	Ման.	Կ.
1883					1883				
Յունիս.	15	244 № 1 . . .	300	—	Յունիս.	2	Հինգ հազար 5. Գանձ. Թանձնչի	5000	—

ДЕВЕТЬ

КРЕДИТЪ

Միս.	Չ.	ВЫДАНО:	Руб.	К.	Միս.	Չ.	ПРИНЯТО:	Руб.	К.
1883					1883				
Янв.	15	Чекъ № 1 . . .	300	—	Янв.	2	Пять тысяч р. Кассир. Тумановъ.	5000	—

I

II

<p>Ընթ. հաշիւ</p> <p>№ 1.</p> <p>187</p> <p>Ման.</p>	<p>ԹԻՖ. ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿ</p>	<p>ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ</p> <p>№ 125. ՊԵՏՐՈՍ ՍՄԻՏՅԱՆ</p> <p>№ 1. Ման. _____</p> <p>187 թ.</p> <p>Վճարեցէք պրն.</p> <p>_____</p> <p>փոխարէնը իմ հաշուին անցնելով:</p>
---	-----------------------------------	---

I

II

№ 1.	ТАКОЙ-ТО БАНКЪ	ТАКОЙ-ТО БАНКЪ
187		№ 123. ПЕТРЪ ИВАНОВИЧЪ СЕРГѢЕВЪ.
Выданъ чекъ на		№ 1.
		<i>П. С.</i>
		187 г.
		<i>Заплатите немедленно</i>
		<i>списавъ съ счѣта.</i>
		Чекъ действителенъ только въ теченіе 5 дней со дня написанія.

Բանկում ընթացիկ հաշիւները երկու տեսակ են լինում՝
 դրոշ և դաշմանոր:

Պարզ կամ հասարակ ընթացիկ հաշուով փողը ստացվում է բանկից ըստ առաջին պահանջման դրամատերի, այսինքն նույն իսկ օրը, երբ չէկը ներկայացվում է բանկին: Պայմանաւոր ընթացիկ հաշուով չէկը երկու օր առաջ ներկայացվում է բանկին, այնպէս որ եթէ դրամատէրը, դիցուք, կամենում է փողը ստանալ բանկից Դեկտեմբերի 5-ին, նա պէտք է ներկայացրած լինէր չէկը բանկին 7-ին Դեկտեմբերի: Երկրորդ տեսակ ընթացիկ հաշուով, բանկը վճարում է առհասարակ փոքր ինչ աւել տոկոս, քան թէ հասարակ ընթացիկ հաշուով: օրինակ, եթէ բանկը պայմանաւոր հաշուով վճարում է 4⁰/₀, հասարակ հաշուով վճարում է 3¹/₂⁰/₀ կամ 3⁰/₀:— Բացի դոցանից, կան բանկերում և հասարակ ընթացիկ հաշիւներ (специальные текущие счѣта): Բանկերի այդ գործողութիւնը

գրեթէ նոյն բնաւորութիւնն է կրում, ինչպէս և փոխառութիւնները տոկոսաբեր թղթերի գրաւականով:

Բոլոր թէ բանկը տարած և թէ բանկից ստացած գումարների համար վաճառականը պահում է իւր առևտրական մատեանում հաշիւ, որը կոչվում է շէր-շէի շաշի- (Текучий счетъ, Comte courant): Ընթացիկ հաշիւը գրեթէ գրամարկդի հաշուի ձևով է պահվում, ձախ երեսի վերայ արձանագրվում են բանկը տարուած, իսկ աջ երեսի վերայ բանկից լետ ստացած գումարները: Ընթացիկ հաշիւը նորանով է գանագանվում միայն սնդուկի հաշուից, որ առաջինի մէջ հաշուում են նոյնպէս տոկոսները:

Ընթացիկ հաշիւների էութիւնը պարզապէս ցոյց տալու համար վերցնենք մեր առաջին օրինակը և ենթադրենք, որ Մուտքի թուերը ներկայացնում են բանկը տարած գումարները, իսկ Ելքի թուերը բանկից լետ ստացած գումարները:

Յունուարի 10-ին տարուած է բանկը 4500 մանէթ, որը մնացել է բանկում մինչև Փետրուարի 5-ը, այսինքն 25 օր բանկը օգուտ է քաղել այդ գրամազլխից, հետևաբար և պարտաւոր է վճարել գրամատէրին 4500 մանէթի 25 օրուայ շահը:

Փետրուարի 5-ին բանկից գրամատէրը լետ է ստացել 2000 մանէթ. բանկում այդ օրից մնացել է 2500 մանէթ մինչև նոյն ամսի 15-ը, այսինքն 10 օր. ուրեմն բանկը պէտք է վճարի 2500 մանէթի 10 օրուայ շահը: Փետրուարի 15-ին տարուած է բանկը 2500 մանէթ, ուրեմն բանկում եղած փողի գումարը այդ օրը 5000 մանէթի մեծութիւն է ստացել: 5000 մանէթի 10 օրուայ շահը (մինչև 25-ին Փետրվարի) պէտք է նոյնպէս հաշուել յօգուտ գրամատէրի:

Փետրուարի 25-ին բանկում եղած փողի գումարից պակասել է 1000 մանէթ: Մնացորդ 4000 մանէթը շահ է բերում մինչև Մարտի 20-ը, այսինքն 25 օր: Մարտի 20-ին վերցնելով բանկից 500 մանէթ, մնացած 3500 մանէթից շահ

պէտք է հաշուել 35 օր (մինչև 25 Ապրիլի): Ապրիլի 25-ին դրամատէրը էլի վերցնում է 500 մանէթ. 3000 մանէթը շահ է բերում մինչև Մայիսի 10-ը (այսինքն 15 օր): Մայիսի 10-ին բանկում երօժ գումարը դառնում է 4500 մանէթ, որից օգտվում է բանկը 30 օր (մինչև Յունիսի 10-ը): Յունիսի 10-ին ստացվում է բանկից 500 ման.: Մնացած 4000 մանէթից դրամատէրը շահ է ստանում մինչև հաշուի փակման օրը (20 օր):

Ենթադրելով որ բանկը ընթացիկ հաշուով վճարում է 4⁰/₀, կը ստանանք.

$$4500 \text{ մ.-ի } 25 \text{ օրուայ շահ} = \frac{4500 \times 4 \times 25}{360 \times 100} = 12 \text{ ֆ. } 50 \text{ կ.}$$

$$2500 \text{ } \gg 10 \text{ } \gg \gg = \frac{2500 \times 4 \times 10}{360 \times 100} = 2 \text{ ֆ. } 78 \text{ կ.}$$

$$5000 \text{ } \gg 10 \text{ } \gg \gg = \frac{5000 \times 4 \times 10}{360 \times 100} = 5 \text{ ֆ. } 55 \text{ կ.}$$

$$4000 \text{ } \gg 25 \text{ } \gg \gg = \frac{4000 \times 4 \times 25}{360 \times 100} = 11 \text{ ֆ. } 11 \text{ կ.}$$

$$3500 \text{ } \gg 35 \text{ } \gg \gg = \frac{3500 \times 4 \times 35}{360 \times 100} = 13 \text{ ֆ. } 61 \text{ կ.}$$

$$3000 \text{ } \gg 15 \text{ } \gg \gg = \frac{3000 \times 4 \times 15}{360 \times 100} = 5 \text{ ֆ. } —$$

$$4500 \text{ } \gg 30 \text{ } \gg \gg = \frac{4500 \times 4 \times 30}{360 \times 100} = 15 \text{ ֆ. } —$$

$$4000 \text{ } \gg 20 \text{ } \gg \gg = \frac{4000 \times 4 \times 20}{360 \times 100} = 8 \text{ ֆ. } 89 \text{ կ.}$$

74 ֆ. 44 կ.

Ուրեմն դրամատէրը Յուլիսի 1-ին կարող է ստանալ բանկից, բացի 4000 մանէթից, նույնպէս և նորան պատկանելի տոկոսիքը, այսինքն 74 ֆ. 44 կոպէկ:

Յոյց տուած հաշիւարարութեան համեմատ և ինչպէս որ № 2 օրինակի մէջ կը տեսնուի, կազմվում է ընթացիկ հա-

շիւ: Այդ եղանակով պահուած հաշիւը կոչվում է ընթացիկ հաշիւ: Բնութեան համաձայն իր հարմարութեամբ, դա շատ պարզ և հասկանալի է, բայց վաճառականութեան մէջ սակաւ է գործ դրվում: Իսկ սովորական եղանակով, ըստ № 3 օրինակի, ընթացիկ հաշիւը պահվում է երկու երեսի վերայ՝ «պարտք» և «պահանջ»: Պարտքի մէջ գրվում են բանկը տարուած բոլոր գումարները, Պահանջի մէջ բանկից ստացուած գումարները: Թէ ձախ և թէ աջ երեսի վերայ, բացի գրամագլխի գաւազանից, գտնվում են ուրիշ երկու գաւազաններ, որոնք նշանակուած են օրերի և տոկոսների համար: Պարտքի և Պահանջի մէջ գտնուած փոզերի շահը հաշվում են առանձին առանձին և հետեւեալ կերպով:

Առաջին գումարը, 4500 ման, տարուած է բանկը Յունվարի 10-ին: Ենթագրելով, թէ 4500 մանէթը մնացել է բանկում մինչև 30-ին Յունիսի, այսինքն մինչև հաշուի փակման օրը և հաշուելով 30 օր (ինչպէս վաճառականութեան մէջ ընդունուած է) իւրաքանչիւր ամսում, կը հասնենք այն եզրակացութեան, որ բանկը օգուտ է քաղել այդ գումարից 170 օր: Մեզ յայտնի է, որ բանկը վճարում է տարեկան 4%, ուրեմն գրամատէրը կը ստանայ 4500 մանէթի 170 օրուայ

$$\text{շահը} = \frac{4500 \times 170 \times 4}{360 \times 100} = 85 \text{ ման.}$$

Նոյն կերպով գտնում ենք, որ բանկը պէտք է վճարի՝

$$2500 \text{ մանէթի } 135 \text{ օրուայ } \text{շահը} = \frac{2500 \times 135 \times 4}{100 \times 360} = 37 \text{ մ. } 50 \text{ կ.}$$

$$1500 \text{ } > \text{ } 50 \text{ } > \text{ } = \frac{1500 \times 50 \times 4}{360 \times 100} = 8 \text{ մ. } 33 \text{ կ.}$$

130 մ. 83 կ.

Այժմ հաշուենք, թէ որքան շահ է պարտ գրամատէրը բանկին, նորանից վերցրած գումարների համար:

Փետրուարի 5-ին ստացուած է բանկից 2000 մանէթ: Այդ թուից մինչև Յունիսի 30-ը 145 օր է:

2000 մանէթի 145 օրուայ շահը կը լինի՝

$$\frac{2000 \times 145 \times 4}{360 \times 100} = 32 \text{ մ. } 22 \text{ կ.}$$

Շարունակելով հաշիւը՝ կը ստանանք.

$$1000 \text{ մ. -ի } 125 \text{ օրուայ շահը} = \frac{1000 \times 125 \times 4}{360 \times 100} = 13 \text{ մ. } 89 \text{ կ.}$$

$$500 \text{ } \gg \text{ } 100 \text{ } \gg \text{ } \gg \frac{500 \times 100 \times 4}{360 \times 100} = 5 \text{ մ. } 56 \text{ կ.}$$

$$500 \text{ } \gg \text{ } 65 \text{ } \gg \text{ } \gg \frac{500 \times 65 \times 4}{360 \times 100} = 3 \text{ մ. } 61 \text{ կ.}$$

$$500 \text{ } \gg \text{ } 20 \text{ } \gg \text{ } \gg \frac{500 \times 20 \times 4}{360 \times 100} = 1 \text{ մ. } 11 \text{ կ.}$$

$$4500 \text{ ման.} \qquad \qquad \qquad 56 \text{ մ. } 39 \text{ կ.}$$

Գորանից յետոյ 56 մ. 39 կ. հանում ենք 130 ման. 83 կոպէկից, տարբերութիւնը կը ստանանք 74 մ. 74 կոպ. յօգուտ գրամատէրի: Տոկոսների գումարների մէջ հաւասարակշռութիւն պահպանելու համար, Պահանջք երեսի վերայ գրվում է այսպէս. «Յունիս 30, կշիռ տոկոսների 74 մ. 44 կ.:

Բացի 74 մ. 44 կոպ. շահից, գրամատէրին պատկանում է գրամադրի մնացորդը ևս, այսինքն 4000 ման. (8500—4500), որը նայնպէս արձանագրվում է Պահանջքի մէջ, որպէս զի երկու երեսի գրամադրի գումարները հաւասար լինեն: Հաշուի փակման գծերի քաշելու եղանակը պարզապէս երեւում է № 3 օրինակից:

Տոկոսների մի առ մի հաշուելու ժամանակ հեշտ է մի նկատողութիւն անել, այն է՝ որ ամեն անգամ հարկաւոր է լինում բազմապատկել գրամադրութիւնը օրերի վերայ և ստացած արտադրեալը նորից բազմապատկել հետեւեալ ընդհանուր ձեւակերպութեան վերայ՝

$$\frac{4}{360 \times 100}$$

Ուրեմն գործը թեթեւացնելու համար կարելի է իւրա-

քանչիւր դրամագլուխ բազմապատկել համապատասխան օրերի վերայ. ստացած արտադրեալները, որոնք տոկոսի թուեր են կոչվում (°/o թիւ, Процентныя числа, nombres) գումարել և ապա ստացած գումարը միանգամից բազմապատկել

$$\frac{4}{360 \times 100} \text{ վերայ:}$$

Կատարելով բոլոր լիշուած գործողութիւնները № 3 օրինակի թուերի հետ, կը ստանանք՝

$4500 \times 170 = 765,000$	$2000 \times 145 = 290,000$
$2500 \times 135 = 337,500$	$1000 \times 125 = 125,000$
$1500 \times 50 = 75,000$	$500 \times 100 = 50,000$
$\hline 1,177,500$	$500 \times 65 = 32,500$
	$500 \times 20 = 10,000$
	$\hline 507,500$

$$\frac{1177500 \times 4}{360 \times 100} = 130 \text{ ման. } 83 \text{ կոպ.}$$

$$\frac{507500 \times 4}{360 \times 100} = \frac{56 \text{ } \gg \text{ } 39 \text{ } \gg}{74 \text{ ման. } 44 \text{ կոպ.}}$$

կամ.

$$\frac{1,177,500}{- 507,500} \qquad \frac{670000 \times 4}{360 \times 100} = 74 \text{ մ. } 44 \text{ կոպ.}$$

Երկու գէպքումն էլ նորն արդիւնքն է ստացվում, ինչպէս և № 3 օրինակի մէջ, արտինքն բանկը, ինչ եղանակով որ հաշուելու լինենք, պարտ է վճարել դրամատէրին բացի դրամագլխի տարբերութիւնից ևս 74 մ. 44 կոպ. շահ:

Հիմնուելով վերև ցոյց տուած հաշուարարութեան վրայ, կազմվում է երրորդ տեսակ ընթացիկ հաշիւը:

Այդ եղանակով ընթացիկ հաշուի պահելը, ինչպէս կը տեսնուի № 4 օրինակից, կայանում է սորանում: Հաշուում են թէ՛ սրբան օր կը լինի իւրաքանչիւր գումարի ստացման կամ վճարման օրից մինչև փակման օրը (մեր օրինակում մինչև 30 Յունիսի). ստացուած օրերը բազմապատկում են գումար-

ների վերայ և արտագրեալները, որոնք որ տոկոսի թուերի անուան են կրում, արձանագրվում են նշանակած գաւազանի մէջ: Փակման ժամանակ գումարում են Պարտքի և Պա-
հանջքի տոկոսի թուերը առանձին առանձին, փոքր թիւը հանում են մեծից և տարբերութիւնը (670000), հաշուի հա-
ւասարակշռութեան համար, գումար են հակառակ երեսի վե-
րայ (այսինքն եթէ Պարտքի տոկոսի թուերի գումարը Պա-
հանջքի գումարից աւելի է, մնացորդը գրվում է Պահանջքի
մէջ և ընդհակառակը). նոյն տարբերութիւնից հաշվում է
տոկոսիքը՝ ($\frac{670000 \times 4}{360 \times 100} = 74$ մ. 44 կ.), որը գրվում են
այն երեսի վերայ, ինչ երեսից որ տարբերութիւնը ստացվում է:

Յետոյ գուրս են բերում գրամազլիսի մնացորդը, նորա-
նով հաւասարեցնում են երկու կողմի գումարները և քաշում են
սովորական փակման գծերը:

Պէտք է ասել, որ երրորդ՝ — — — շնչն էլ եղանակը
ամենազործնական և ընդունված եղանակն է այն բոլոր դէպ-
քերում, երբ հաշուի փակման օրը առաջուց որոշված է, ինչ-
պէս բանկերում, որտեղ ընթացիկ հաշիւները փակվում են
մեծ մասամբ տարէնը երկու (30 Յունիսի և 31 Դեկտեմբերի)
կամ մէկ անգամ (31 Դեկտեմբերի):

Իսկ այն դէպքերում, երբ հաշուի փակման օրը առա-
ջուց յայտնի չէ, յարմարութեան համար գործ է ածվում մի
ուրիշ եղանակ: Այդ չորրորդ եղանակը կոչվում է — — — շնչն, յե-
րոսն էլ կամ շնչն եղանակ, որովհետև օրերի համարանքը
այստեղ հակառակ կերպով է կատարվում, այսինքն օրերը
հաշվում են իւրաքանչիւր գումարի ստացման կամ վճարման
օրից ոչ թէ մինչև փակման, այլ մինչև հաշուի բացման օրը:

Բացառենք այդ եղանակը № 5 օրինակով: Զեղջման
եղանակի հաշուարարութիւնը պարզապէս հասկանալու հա-
մար, ենթադրենք, որ բոլոր գումարները պէտք է տարուած
լինէին բանկը և ստացուած լինէին բանկից Յունուարի 1-ին

1881 թ.: Ի նկատի ունենալով այդ պայմանը, ընթացիկ Հաշուի քննութեան ժամանակ՝ Հետեւեալ եզրակացութիւններին կը հասնենք:

Յուշկարի 10-ին առաջին անգամ տարուած է բանկը 4500 մանէթ. ուրեմն այդ գումարը պայմանաւորուած ժամանակից բանկը 10 օր ուշ է ստացել: Երկրորդ գումարը տարուած է բանկը 15-ին Փետրուարի, այսինքն պայմանաժամից 45 օր ուշ. իսկ երրորդը 10-ին Մայիսի, պայմանաժամից 130 օր ուշ: Հետեւաբար զրամատէրը պարտ է վճարել բանկին՝

4500 մանէթի 10 օրուայ շահը

2500 » 45 » »

1500 » 130 » »

Իւրաքանչիւր զրամագլխի բերած տոկոսիքը առանձին առանձին չը հաշուելու համար, գտնում են միայն տոկոսի թւերը յօգուտ բանկի և զետեղում են նոցա Պարտք երեսի վերայ, նշանակած գաւազանի մէջ:

Այդպէս ուրեմն, № 5 օրինակում Պարտքի տոկոսի թուերը ունեն հակառակ նշանակութիւն, այսինքն նոքա հաշուած են յօգուտ բանկի և ոչ թէ յօգուտ զրամատէրի:

Գիմելյով Պահանջք երեսին, կը տեսնենք, որ 2000 մանէթը զրամատէրը ստացել է բանկից 5 Փետրվարի. քանի որ վերև յայտնած պայմանի համեմատ այդ գումարը նա պէտք է ստանար 1 Յունուարի, ուրեմն բանկը վճարել է 2000 մ. պայմանաժամից 35 օր ուշ: Եարուհտիելով նոյն գատողութիւնը կը գտնենք, որ 1000 մանէթը 55 օրով է ուշ ստացուած, 500 ման.—80 օրով, միւս 500 մանէթը—115 օրով և վերջին 500 մանէթը 160 օրով: Պարզ է, որ այդ գումարների բերած տոկոսիքը պէտք է ստանայ զրամատէրը, Հետեւաբար և Պահանջք երեսի տոկոսի թուերը նոյնպէս հակառակ նշանակութիւն ունեն, այսինքն հաշվում են յօգուտ զրամատիրոջ և ոչ թէ յօգուտ բանկի, ինչպէս № 4 օրինակում:

Գիցուք թէ 30 Յունիսի կամենում ենք ընթացիկ Հաշիւը փակել: Գորա Համար իմանում ենք նախ և առաջ բանկը տարած և բանկից ստացած փողի քանակութիւնը, որպէս զի տեսնենք թէ Հաշուի փակման օրը ո՞վ ո՞ւմն է պարտական մնում:

Օրինակից երևում է, որ բանկը ստացել է զբամատէրից $(4500+2500+1500)=8500$ ման., իսկ լետ է դարձրել միայն $(2000+1000+500+500+500)=4500$ մանէթ: Առտի բանկը պարտ է մնում զբամատէրին 4000 մանէթ: Մեր վերոյիշեալ ենթագրութեանը Համաձայն այդ գումարը պէտք է վճարուած լինէր 1 Յունիվարի 1881 թ., կը նշանակի ուրեմն որ 30-ին Յունիսի արդէն պայմանաժամից 180 օր անցել է:

Որովհետև տոկոսի թուերը յօգուտ զբամատիրոջ գրուած են ՊաՀանջքի մէջ, ուստի 4000 մանէթի Համապատասխան տոկոսի թիւը $(4000 \times 180 = 720,000)$ արձանագրվում է ՊաՀանջք երեսի վերայ: Գորանից լետոյ գումարում են իւրաքանչիւր երեսի տոկոսի թուերը առանձին, առանձին, հանում են մեծ գումարը փոքրից և ստացած մնացորդով $(670,000)$ Հաւասարեցնում են տոկոսի թուերը:

Տարբերութիւնից Հաշվում են շահ $\frac{670000 \times 4}{100 \times 360} = 74 \text{ մ. } 44 \text{ կ.}$

որը աւելացնում են Պարտքի գումարի վերայ, պատճառ որ այդ մնացորդը ստացուած է ՊաՀանջք երեսից, ուր տոկոսի թուերը ներկայացնում են զբամատիրոջ պատկանելի տոկոսիքը: Վերջապէս դուրս են բերում զբամագլխի մնացորդը. նորանով Հաւասարեցնում են երկու կողմի գումարները և ապա Հաշիւը փակվում է սովորական կերպով: Բոլոր լիշուած գործողութիւնները կատարելուց լետ, կը ստանանք՝ որ 30 Յունիսի բանկը պարտ է մնում զբամատէրին 4074 մ. 44 կ.:

Նոյն եզրակացութեան հասել էինք մենք և բոլոր միւս տեսակ ընթացիկ Հաշիւներում. դոցանից լուազօյնը ընտրելը կախուած է յարմարութիւնից:

Եթէ Հարկաւոր լինէր փակել Հաշիւը որ և իցէ ուրիշ

օր, զիցուք 15 Մայիսի, այն ժամանակ առաջուց Հաշված բոլոր օրերը և տոկոսի թուերը կը մնային անփոփոխ, միայն բանկի պարտքը այդ օրը կը լինէր 3500 մ., որից 10-դուտ գրամատիրոջ պէտք է Հաշուել ոչ թէ 180, այլ 135 օրուայ շահը:

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻՒ ԿԱՐՄԻՐ 0/0 ԹՈՒՆԵՐՈՎ

Ընթացիկ Հաշիւները պատահում են ոչ թէ միայն բանկերի, այլ և մասնաւոր անձանց հետ: Այդ զիպուածներում ընթացիկ Հաշիւը գրեթէ չէ զանազանում մինչև այժմ պահած բանկի Հաշիւներից. զոցա միակ տարբերութիւնը այն է, որ անձնական ընթացիկ Հաշիւներում արձանագրվում են ոչ միայն նաղդ (կանխիկ) փողով ստացուած ու տուած գումարները, այլ նաև այնպիսի գումարներ, որոնք ստացուած կամ տուած են ապրանքով, մուրհակով, փոխանակագրով և այլն:

Անձնական ընթացիկ Հաշուի գրելու ձևը պարզապէս երևում է № 6 և № 7 օրինակներից. այդ վերջին օրինակը կազմուած է տոկոսների աստիճանաբար Հաշուարարութեան եղանակով:

Պատահում է, որ անձնական ընթ. Հաշիւներում մուտք են գործում այնպիսի գումարներ, որոնք դեռ իսկապէս ոչ վճարված են և ոչ ստացուած և որոնց ստացման ու վճարման պլանանաժամը լրանում է միայն Հաշուի փակման օրից յետոյ: Այդ տեսակ գումարների Համար թէ օրերի Համարանքը և թէ տոկոսի թուերի Հաշուարարութիւնը առանձին կերպով է կատարվում. զոցա տոկոսի թուերը գրվում են Հաշուի մէջ կարմիր թանաքով, որպէս զի զանազանուեն միւս տոկոսի թուերից և այդ իսկ պատճառով Հաշիւը կոչվում է ընթացիկ Հաշիւ 1-րդը 0/0 Ը-երդ:

Բացատրենք կարմիր 0/0 թուերի Հաշուարարութիւնը № 8 օրինակի վերայ:

Ապրիլի 20-ին մենք տալիս ենք Յովհաննէս Մելքոն մեանցին 2500 մանէթի մուրհակ 3 ամիս պայմանաժամով: Նա այդ մուրհակի գումարը կը ստանայ միայն Յուլիսի 30-ին, այսինքն 30 օր հաշուի փակումից լետոյ: Արձանագրելով 30 օրը օրերի գաւազանի մէջ, մենք ենթադրում ենք, որ 2500 մանէթը Մելքումեանցը պէտք է ստանար մեզնից 30-ին Յունիսի (փակման օրը). բայց քանի որ նա մուրհակի փողը պայմանաժամից 30 օր ուշ է ստանում, ուստի մենք պարտ ենք վճարել Մելքումեանցին 2500 մանէթի 30 օրուայ շահը: Բազմապատկելով 30 օրը 2500 մանէթի վերայ՝ կը գտնենք լօգուտ Մելքումեանցի տոկոսի թիւ 75000, որը գրում ենք Պարտք երեսի նշանակուած գաւազանի մէջ: Որովհետև Պարտք երեսի միւս տոկոսի թուերը, բացի 75000-ից, մեզ են պատկանում, այդ պատճառաւ վերջի թիւը զանազանութեան համար գրվում է կարմիր թանաքով:

Անցնելով Պահանջք երեսին, կը տեսնենք որ այստեղ ևս կան երկու գումարներ, որոնց պայմանաժամը լրանում է միայն ընթացիկ հաշուի փակման օրից լետոյ: Ի նկատի ունենալով վերև լայնած ենթադրութիւնը, կը գտնենք, որ մենք 1000 մանէթը 50 օր պայմանից ուշ ենք ստանում, իսկ 1500

» 25 » » » ստանում: Այդ գումարներին համապատասխան $\frac{0}{100}$ թուերը գրվում են նոյնպէս կարմիր թանաքով և ունեն նոյն հակառակ նշանակութիւնը, ինչպէս և լետրնիթաց ընթացիկ հաշուում:

Հաշուի փակումն հետևեալ կերպով է կատարվում: Կարմիր $\frac{0}{100}$ թուերի գումարը մեր օգտին = 87500
Իսկ նոյն գումարը լօգուտ Մելքումեանցի = 75000
Տարբերութիւնը մեր օգտին . . . = 12,500

Կարմիր $\frac{0}{100}$ թուերի մէջ հաւասարակշռութիւն պահպանելու համար, գրում ենք 12500-ը կարմիր թանաքով Պարտք երեսի վերայ, բայց օրպէս զի նոյն $\frac{0}{100}$ թիւը մեր օգտին հաշուենք, գրում ենք նորան ևս սև թանաքով: Գորանից լետոյ

Հաշիւը սովորական եղանակով է փակվում՝ զուժարում ենք Պարտքի և Պահանջքի սև տոկոսի թոււերը առանձին առանձին, փոքր զուժարը Հանում ենք մեծից և տարբերութիւնը 143500, Հաշուի Հաւասարակշռութեան Համար, զրում ենք Հակառակ երեսի վերայ (մեր օրինակում Պահանջքի մէջ)։

Մնացորդից Հաշոււմ ենք տոկոսիքը $\frac{143500 \times 6}{360 \times 100} = 23$ մ. 92 կ.

որը, իբրև մեզ պատկանելի զուժար, արձանագրում ենք Պարտքի մէջ։ Վերջապէս զուրս բերելով դրամագլխի մնացորդը (5023 մ. 92 կ.), նորանով Հաւասարեցնում ենք երկու երեսի դրամագլխի զուժարները։

Եթէ կամենայինք միւսնայն ընթացիկ Հաշիւը լուծել զեղջման եղանակով, այն ժամանակ Հաշիւը կազմվում է առանց կարմիր $\frac{0}{100}$ թոււերի օգնութեան։ Ինչպէս կարելի է տեսնել ներքև զետեղած № 9 օրինակից, օրերի Համարանքը դորա մէջ կատարվում է սովորական կերպով, այսինքն Հաշուի սկզբնական օրից մինչև իւրաքանչիւր զուժարի ստացման կամ վճարման օրը, օրինակ Յունուարի 1-ից մինչև Յուլիսի 30-ը—210 օր է, մինչև Յոգոստոսի 20-ը—230 օր է, մինչև Յուլիսի 20-ը—205 օր է։ Իսկ դորա փակելու ձևը բոլորովին չէ տարբերվում մեր տեսած լետընթաց ընթացիկ Հաշուից (տես օրինակ № 5)։

* * *

Վաճառականութեան մէջ պատահում են և երկու ուրիշ տեսակ ընթացիկ Հաշիւներ՝ 1) երբ Պարտքի և Պահանջքի զուժարների բերած շահը զանազան տոկոսիքով են Հաշոււմ, 2) երբ տոկոսիքը մինչև Հաշուի փակման օրը փոփոխութեան է ենթարկվում։ Առաջին դէպքում, ինչպէս կը տեսնուի № 10 օրինակից, ուր Պարտք երեսի զուժարները Հաշուած են 6% -ով, իսկ Պահանջքի զուժարները 4% -ով, ընթացիկ Հաշիւը պատրաստվում է տոկոսների աստիճանաբար Հաշուարարութեան եղանակով։

Փակման օրը դուրս են բերում տոկոսների մնացորդը: Յետոյ աւելացնելով այդ մնացորդը դրամագլխի մնացորդի վերայ, փակում են Հաշիւը սովորական կերպով:

Բացատրենք այժմ թէ ի՞նչպէս է կատարվում ընթացիկ Հաշուի Հաշուարարութիւնը երկրորդ գէպքում: № 11-դ օրինակը ներկայացնում է պ. Մինաս Պետրոսեանցի ընթացիկ Հաշիւը առևտրական բանկում, որը փակուած է 30 Յունիսի 1881 թւի, Հաշուելով մինչև 20 Ապրիլի $3\frac{1}{2}\%$, իսկ Ապրիլի 20-ից— 4% -ով: Յրերի և տոկոսի թուերի Հաշուարարութիւնը կատարվում է սովորական եղանակով: Տոկոսի փոփոխութեան օրը (մեր օրինակում 20 Ապրիլի) դուրս են բերում թէ դրամագլխի և թէ տոկոսի թուերի մնացորդը, որը զանազանութեան Համար, գրվում է կարմիր թանաքով:

Գտնում են լետոյ 4% թուերի տարբերութիւնը (56100) որը կշիռ տալու Համար գրվում է նոյնպէս կարմիր թանաքով Պարտք երեսի վերայ:

30 Յունիսի, այսինքն փակման օրը, գումարում են Պարտք և Պահանջք երեսների դրամագլուխները առանձին առանձին, և Հանելով փոքր գումարը մեծից, իմանում են, թէ որքան փող է մնացել բանկում: Ստացած տարբերութիւնը (3085 ման.) արձանագրում են Հաշուի Հաւասարակշռութեան Համար Պարտքի մէջ և նոյն տարբերութիւնը նոր Հաշուին է անցնում: Գրամագլխի մնացորդի վերայ աւելացնում են տոկոսիքը Հետեւեալ կերպով՝ Հաշվում են Ապրիլի 20-ից մնացած 1835 մանէթի 70 օրուայ շահը $\frac{1}{2}\%$ -ով, պատճառ օր այդ օրից սկսեալ Պետրոսեանցի դրամագլուխը բերում է ոչ թէ $3\frac{1}{2}\%$, այլ 4% : 20 Ապրիլի տոկոսի թուերի մնացորդից (308600) Հաշվում են $3\frac{1}{2}\%$ լողուտ Պետրոսեանցի և վերջապէս Հաշվում են նոյնպէս լողուտ դրամատերի 4% 30-ին Յունիսի տոկոսի թուերի տարբերութիւնից (56100): Ահա այդ Հաշուարարութիւնները՝

Յուլիսի 1-ին զրամագլխի մնացորդը 3085 մ. —
 1835 մ. $1\frac{1}{2}\%$ -ով 70 օրուայ շահը = 1 մ. 78 կ.

$$3\frac{1}{2}\% \dots\dots\dots \frac{308600 \times 7}{2 \times 360 \times 100} = 30 \text{ մ. —}$$

$$4\% \dots\dots\dots \frac{56100 \times 4}{360 \times 100} = 6 \text{ մ. } 23 \text{ կ. } \quad 38 \text{ մ. } 01 \text{ կ.}$$

Ընդամենը 3123 մ. 01 կ.

Վերև ցոյց տուած Հաշուարարութիւնը ստուգելու համար, կարելի է նոյն ընթացիկ հաշիւը լուծել ուրիշ աւելի պարզ եղանակով: Գա կայանում է նորանում, որ 20 Ապրիլի, այսինքն այն օրը, երբ տոկոսիքը փոփոխվում է, փակում են հաշիւը սովորական առաջընթաց եղանակով. լետոյ այդ օրից սկսած կազմում են նոր հաշիւ և փակում են նորան 30 Յունիսի:

№ 12-դ օրինակը այդ կերպով պատրաստուած ընթացիկ հաշիւ է ներկայացնում: Գորանից երևում է, որ բանկը պարտ է մնում զրամատէրին 3123 ման. 01 կոպ., ուրեմն այդ եղանակով էլ առաջուայ եզրակացութեանն ենք հասնում:

№ 13-դ օրինակը ներկայացնում է № 11-դ հաշուի շարունակութիւնը, սկսեալ Յուլիսի 1-ից մինչև Գեկտեմբերի 31-ը: Տոկոսիքը դորա մէջ փոփոխութեան է ենթարկվում 25 Սեպտեմբերի՝ մինչև այդ օրը հաշուարարութիւնը կատարվում է 5% -ով, իսկ այդ օրից սկսած — 4% -ով: № 14-դ օրինակում նոյն հաշիւը փակուած է սովորական եղանակով երկու անգամ, այն է 25 Սեպտեմբերի և 31 Գեկտեմբերի:

Օրերի համարանքը ընթ. հաշիւներում հետացնելու համար ծառայում է ներքև զետեղուած աղիւսակը: Գորա օգնութեամբ ամենազիւրին կերպով կարելի է որոշել այն ժամանակամիջոցը, որ անցել է մէկ օրից մինչև միւս օրը: Օրինակ, որքան օր է անցել Փետրուարի 17-ից մինչև Հոկտեմբերի 22-ը: Այդ խնդիրը լուծելու համար, որոնում ենք 17-ը առաջին ուղղահայեաց տողում և նայում ենք թէ որտեղ է հորիզոնական

ԱՂԻՒՍԱԿ ՕՐԵՐԻ ՀՍ

ՀԱՆՈՒԵԼՈՎ, ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՒՐ ԱՄ

Ք Յ Մ Պ Գ Ն Յ Ո Պ Գ Պ Զ Մ Ն Ս

Յաճվար.	Փետրվար.	Մարտ.	Ապրիլ.	Մայիս.	Յունիս.
1	31	61	91	121	151
2	32	62	92	122	152
3	33	63	93	123	153
4	34	64	94	124	154
5	35	65	95	125	155
6	36	66	96	126	156
7	37	67	97	127	157
8	38	68	98	128	158
9	39	69	99	129	159
10	40	70	100	130	160
11	41	71	101	131	161
12	42	72	102	132	162
13	43	73	103	133	163
14	44	74	104	134	164
15	45	75	105	135	165
16	46	76	106	136	166
17	47	77	107	137	167
18	48	78	108	138	168
19	49	79	109	139	169
20	50	80	110	140	170
21	51	81	111	141	171
22	52	82	112	142	172
23	53	83	113	143	173
24	54	84	114	144	174
25	55	85	115	145	175
26	56	86	116	146	176
27	57	87	117	147	177
28	58	88	118	148	178
29	59	89	119	149	179
30	60	90	120	150	180

Հ Ո Ր Ի Զ Ո Ն Ա Կ Ա

Մ Ա Ր Ա Ն Ք Ի Հ Ա Մ Ա Ր

ՍԸ=30 ՕՐ, ԵՒ ՏԱՐԻՆ=360 ՕՐ.

Յուշիւ.	Օգոստոս.	Սեպտեմբեր.	Հոկտեմբեր.	Նոյեմբեր.	Դեկտեմբեր.
181	211	241	271	301	331
182	212	242	272	302	332
183	213	243	273	303	333
184	214	244	274	304	334
185	215	245	275	305	335
186	216	246	276	306	336
187	217	247	277	307	337
188	218	248	278	308	338
189	219	249	279	309	339
190	220	250	280	310	340
191	221	251	281	311	341
192	222	252	282	312	342
193	223	253	283	313	343
194	224	254	284	314	344
195	225	255	285	315	345
196	226	256	286	316	346
197	227	257	287	317	347
198	228	258	288	318	348
199	229	259	289	319	349
200	230	260	290	320	350
201	231	261	291	321	351
202	232	262	292	322	352
203	233	263	293	323	353
204	234	264	294	324	354
205	235	265	295	325	355
206	236	266	296	326	356
207	237	267	297	327	357
208	238	268	298	328	358
209	239	269	299	329	359
210	240	270	300	330	360

ԲԱՅԱՆԱՐԱՐՆԵՐԻ ԱՂԻՒՍԱԿ

$\frac{0}{0}$	Քաժանեարք.	$\frac{0}{0}$	Քաժանեարք.	$\frac{0}{0}$	Քաժանեարք.	$\frac{0}{0}$	Քաժանեարք.
$\frac{1}{4}$	144,000	$\frac{2}{3}$	13,500	5	7,200	$\frac{7}{3}$	4,909
$\frac{1}{3}$	108,000	$\frac{2}{4}$	13,090	$\frac{5}{4}$	6,857	$\frac{7}{2}$	4,800
$\frac{1}{2}$	72,000	3	12,000	$\frac{5}{3}$	6,750	$\frac{7}{3}$	4,696
$\frac{2}{3}$	54,000	$\frac{3}{4}$	11,076	$\frac{5}{2}$	6,545	$\frac{7}{4}$	4,645
$\frac{3}{4}$	48,000	$\frac{3}{3}$	10,800	$\frac{5}{3}$	6,352	8	4,500
1	36,000	$\frac{3}{2}$	10,285	$\frac{5}{4}$	6,260	$\frac{8}{4}$	4,364
$\frac{1}{4}$	28,800	$\frac{3}{3}$	9,818	6	6,000	$\frac{8}{3}$	4,320
$\frac{1}{3}$	27,000	$\frac{3}{4}$	9,600	$\frac{6}{4}$	5,760	$\frac{8}{2}$	4,235
$\frac{1}{2}$	24,000	4	9,000	$\frac{6}{3}$	5,684	$\frac{8}{3}$	4,154
$\frac{2}{3}$	21,600	$\frac{4}{4}$	8,470	$\frac{6}{2}$	5,538	$\frac{8}{4}$	4,114
$\frac{3}{4}$	20,571	$\frac{4}{3}$	8,307	$\frac{6}{3}$	5,400	9	4,000
2	18,000	$\frac{4}{2}$	8,000	$\frac{6}{4}$	5,333	10	3,600
$\frac{2}{4}$	16,000	$\frac{4}{3}$	7,714	7	5,142	11	3,273
$\frac{2}{3}$	15,428	$\frac{4}{4}$	7,578	$\frac{7}{4}$	4,966	12	3,000
$\frac{2}{2}$	14,400						

Համար պէտք է նորան բազմապատկել $8\frac{1}{2}$ -ի վերայ և սպա ստացած արտադրեալը բաժանել 100×360 վերայ =

$$\frac{2682500 \times 17}{2 \times 360 \times 100} = 633 \text{ մ. } 41 \text{ կոպ.}$$

Բայց բաժանարարների աղիւսակի օգնութեամբ նոյն խնդիրը կարելի է լուծել և ուրիշ աւելի հեշտ կերպով: Պորա Համար որոնում են աղիւսակի մէջ $8\frac{1}{2}$ պրօցէնտի Համապատասխան բաժանարարը՝ 4235 և լետոյ դորա վերայ բաժանում են վերև տուած տոկոսի թիւը, կը գտնենք՝

$$\frac{2682500}{4235} = 633 \text{ մ. } 41 \text{ կոպէկ:}$$

Աւերցնենք մի այլ խնդիր. որքան շահ կը տայ 7500 մ. եթէ տուած է 174 օր ժամանակով և $6\frac{2}{3}\%$:

Նախ և առաջ գտնում ենք տոկոսի թիւը. բազմապատկելով 7500 մանէթը 174-ի վերայ, կը ստացուի 1305000, լետոյ, ինչպէս լայտնի է, պէտք է այդ թիւը բազմապատկենք Հետևեալ ձևակերպութեան վերայ

$$\frac{20}{3 \times 360 \times 100} = \frac{20}{108000}$$

այդ վերջին կոտորակը կրճատվում է 20-ի վերայ, ուրեմն ստանում ենք՝

$$\frac{1}{5400}, \text{ որի վերայ պէտք է բազմապատկել } 1305000\text{-ը. իսկ ամբողջ թիւը կոտորակի վերայ բազմապատկելու. Համար, Հարկաւոր է ամբողջը բազմապատկել Համարիչի վերայ և թողնել մի և նոյն լայտարարը, ուստի}$$

$$1305000 \times \frac{1}{5400} = \frac{1305000}{5400}$$

կատարելով բաժանման գործողութիւնը, կը ստանանք՝ 241 ման. 67 կոպէկ:

Նոյն եզրակացութեան կը Հասնենք, եթէ դիմենք բաժանարարների աղիւսակին: Աղիւսակից երևում է, որ $6\frac{2}{3}\%$ պրօ-

ցէնտի Համապատասխան բաժանարարը 5400-ն է, այսինքն նոյն թիւը, որի վերայ մենք վերև բաժանեցինք տուած տոկոսի թիւը:

Յոյց տուած դատողութիւնների վերայ Հիմնուելով, կազմուած է մեր բաժանարարների աղիւսակը. դորա և նախորդ աղիւսակի օգնութեամբ, ընթացիկ Հաշիւների Հաշուարարութիւնը նշանաւոր կերպով դիւրանում է:

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻՒՆԵՐԻ

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

№ 1

ՄՈՒՏՔ

ՀԱՇԻՒ

1881			
Յունվ.	10	Գրամարկղում կայ	4500
Փետր.	15	Ստացուած է կանխիկ ծախուած ապրանքի Համար	2500
Մայիս.	10	Ստացուած է սարոն Սարգիս Մինասեանից.	1500
			8500
1881			
Յուլիս	1	Մնացորդ չհն հաշուից	4000

ԳՐԱՄԱՐԿՆԵՐ

ԵԼՔ

1881				
Փետր.	5	Տուած է կանխիկ գնած սպրանքի համար .	2000	—
»	25	Տուած է սպրոն Սարգիս Մինասեանցին . .	1000	—
Մարտ	20	Տուած է Նոյն սպրոնին	500	—
Ապրիլ	25	Մտիս տան և առևտուրի համար	500	—
Յունիս	10	Վճարուած է սպրոն Պետրոսեանցին. . . .	500	—
»	30	Դրամարկղի մնացորդը.	4000	—
			8500	—

№ 2

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՆԻ ԲԱՆԿՈՒՄ

ՀԱՇՆԻԸ ՓԱԿՈՒՄՆ Է 30-ին ՅՈՒՆԻՍԻ, 4% -ով

Ամիս	Քիչ		Գրամա- զույգ		Օր	Տոկոս սեբ
1881						
Յուն.	10	Տարուած է բանկը	4500	մինչև 5 Փետր.	25	12 50
Փետր.	5	Ստացուած է բան- կից	2000			
»	5	Մնացորդ	2500	մինչև 15 »	10	2 78
»	15	Տարուած է	2500			
»	15	Մնացորդ	5000	մինչև 25 »	10	5 55
»	25	Ստացուած է	1000			
»	25	Մնացորդ	4000	մինչև 20 Մարտի	25	11 11
Մարտ	20	Ստացուած է	500			
»	20	Մնացորդ	3500	մինչև 25 Ապրիլի	35	13 61
Ապրիլ	25	Ստացուած է	500			
»	25	Մնացորդ	3000	մինչև 10 Մայիսի	15	5 —
Մայիս	10	Տարուած է	1500			
»	10	Մնացորդ	4500	մինչև 10 Յունիսի	30	15 —
Յունիս	10	Ստացուած է	500			
»	10	Մնացորդ	4000	մինչև 30 »	20	8 89
»	30	Բանկից առնելիք չափը	74 44			74 44
		Կը մնայ ի նոր հա- շիւ	4074 44			
1881						
Յուլիս	1	Բանկի պարտքը հին հաշուից	4074 44			

№ 7

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻՒ ՏՈՎՈՍՆԵՐԻ ԱՍՏԻՃԱՆԱԲԱՐ ՀԱՇՓԻԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄԲ,
 ՈՐ ՓԱԿՈՒՄԵՄ Է 30-ին ՅՈՒՆԻՍԻ, 6%-ով:

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻՒ Պ. ՍԱՐԳԻՍ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆՑԻ:

Ամիս	Քիչ	Պրամա- գլուխ.	Տալիք ՞ % Թիւ	Առնելիք % Թիւ
1881				
Յունիս.	2	Ստացուած է Ձեզնից կանխիկ դրամ	10000 —	8 — 80000
»	10	Ծախսուած է Ձեզ ասրանք . .	1000 —	
Փետր.	25	Տրուած է Ձեզ կանխիկ դրամ . .	9000 —	45 — 405000
Մարտ	10	Վաճառուած է Ձեզ ասրանք .	5000 —	
Ապրիլ	20	Վճարուած է պ. Պետրոսեանցին Ձեր հրամանի համեմատ . .	4000 —	15 — 60000
»	25	Ստացուած է Ձեզնից կանխիկ դրամ	3000 —	40 — 40000
»	25	Ստացուած է Ձեզնից կանխիկ դրամ	1000 —	5 5000 —
Յունիս	25	Տրուած է Ձեզ կանխիկ դրամ .	8000 —	60 — 420000
»	30	Մնացորդ դրամագլխի	7000 —	
		Առ. % $\frac{1035000 \times 6}{360 \times 100} = 172 \text{ ձ. } 50 \text{ կ.}$	6000 —	5 — 30000
		Տալիք % $\frac{5000 \times 6}{360 \times 100} = - 83 \text{ կ.}$		5000 1035000
		Մնացորդ %-ի . . . 171 ձ. 67 կ.	171 67	
Յունիս	30	Մնացորդ ի նոր հաշիւ	6171 67	

№ 3. Հաշիւը փակուած է 30-ին Յունիսի, 4°/_o-ով:

ԸՆԹԱՑԻԿ ԼԱՇԻԻ

Պ Ա Ր Տ Ք

ԱՅիս	Թիւ		Գրաժա- գլուխ.	Օր	Տոկոսիք
1881					
Յունիվ.	10	Տարուած է քանկը	4500	—	170 85
Փետր.	15	» »	2500	—	135 37
Մալիս	10	» »	1500	—	50 8
Յունիս	30	Մնացորդ տոկոսների	74	44	
			8574	44	130 83
1881					
Յունիս	1	Մնացորդ հին հաշուից	4074	44	

ԲԱՆԿՈՒՄ

Պ Ա Հ Ա Ն Ջ Ք

Ամիս	Թիւ		Վրամա- գլուխ	Օր	Տոկոսիք	
1881						
Փետր.	5	Ստացուած է բանկից	2000	—	145	32 22
»	25	»	1000	—	125	13 89
Մարտ	20	»	500	—	100	5 56
Ապրիլ	25	»	500	—	65	3 61
Յունիս	10	»	500	—	20	1 11
»	30	Կշեռ տոկոսներէ				74 44
»	30	» դրամագլխէ	4074	44		
			8574	44	130	83

№ 4. Ուղիղ կամ առաջընթաց ընթացիկ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻԻ ԱՌԵՆԻ

Պ Ա Ր Տ Ք

Ամիս	Քիչ		Պայմանաժամ °)	Կրամաչափ	Օր	°/օ Թիւ	
1881							
Յունվար	10	Տարուած է բանկը . . .	Յունվար 10	4500	170	765000	
Փետրվ.	15	» » . . .	Փետրվ. 15	2500	135	337500	
Մայիս	10	» » . . .	Մայիս 10	1500	50	75000	
Յունիս	30	Մնացորդ °/օ-ի $\frac{670000 \times 4}{100 \times 360}$		74	44		
					8574	44	1177500
1881							
Յուլիս	1	Մնացորդ հին հաշուից . .		4074	44		

*) Այդ սինսակի մէջ գրվում է այն օրուայ Թիւը, էնչ օրից որ պէտք է սկսել օրիկ լինելն՝ Յունվար 11, Փետրվար 16 և Մայիս 11, որովհետեւ բանկը իւր ստացած փող այդ պայմանը՝ փոփոխութեան կենթարկուին Պարտք երեսի Թ է օրերը և Թ է աւել

աշիւ, որ փակուած է 30-ին Յունիսի, 4⁰/₀-ով:

ԲԱԿԱՆ ԲԱՆԿՈՒՄ

Պ Ա Հ Ա Ն Ջ Ք

Ամիս	Քիւ		Պայմանա- ժամ	Պրամա- գլուխ.	Օր	% Թիւ
1881						
Փետր.	5	Ստացուած է բանկից . .	Փետր.	5 2000	— 145	290000
»	25	» » . .	»	25 1000	— 125	125000
Մարտ	20	» » . .	Մարտ	20 500	— 100	50000
Ապրիլ	25	» » . .	Ապրիլ	25 500	— 65	32500
Յունիս	10	» » . .	Յունիս	10 500	— 20	10000
»	30	Կշիւ. % Թուերի				670000
»	30	Մնացորդ է նոր հաշիւ . .		4074 44		
				8574 44		1177500

Համարանքը և տոկոսները հաշուարարութիւնը խկապէս այդ սինակի Թուերը պէտք է շահը հաշվուած է ոչ թէ նոյն իսկ ստացման, այլ հետևեալ սրից: Ի նկատի ունենալով Թուերը:

№ 5. Անուղիղ կամ լեարնթաց ընթացիկ Հա

Ը Ն Թ Ա Յ Ի Կ Հ Ա Յ Ի Ի

Պ Ա Ր Տ Ք

Աժիս	Փխ		Պայմա- նագամ	Դրամա- գլուխ	Օր	% [Թխ	
1881							
Յունվար	10	Տարուած է րանկը . . .	Յունվար	10	4500	10	45000
Փետր.	15	» » . . .	Փետր.	15	2500	45	112500
Մայիս	10	» » . . .	Մայիս	10	1500	130	195000
Յունիս	30	Կշիւ. % [Թուերի					670000
>	30	Մնացորդ %-ի $\frac{670000 \times 4}{360 \times 100}$			74	44	
					8574	44	1022500
1881							
Յուլիս	1	Մնացորդ Հին Հաշուից . .			4074	44	

շիւ, որ փակուած է 30-ին Յունիսի, 4⁰/-ով:

ԱՌԵՒՅՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿՈՒՄ

Պ Ա Հ Ա Ն Ջ Ք

Ամիս	Քիւ		Պայմա- նաժամ	Գրամա- գումար	Օր	% Թիւ	
1881							
Փետր.	5	Ստացուած է բանկից . .	Փետր.	5	2000	35	70000
»	25	» » . .	»	25	1000	55	55000
Մարտ	20	» » . .	Մարտ	20	500	80	40000
Ապրիլ	25	» » . .	Ապրիլ	25	500	115	57500
Յունիս	10	» » . .	Յունիս	10	500	160	80000
»	30	Մնացորդ գրամագումաների. 4000 ման.				180	72060
»	30	Մնացորդ ի նոր հաշիւ . .			4074	44	
					8574	44	1022500

№ 6. Հաշիւը փակուած է 30-ին Յունիսի, 6⁰/₆-ով:

Ը Ն Թ Ա Ց Ի Կ

Պ. Ս Ա Ր Գ Ի Ս

Պ Ա Ր Տ Ք

Ամիս	Քիւ		Գրամա- գումբ	Օր	% Թիւ	
1881						
Յունիսը	10	Մախուած է Ձեզ ապրանք . . .	1000	—	170	170000
Փետր.	25	Տուած է Ձեզ կանխիկ դրամ .	5000	—	125	625000
Մարտ	10	Վաճառուած է Ձեզ ապրանք .	3000	—	110	330000
Ապրիլ	20	Վճարուած է պ. Պետրոսեանցին Ձեր Հրամանի Համեմատ . .	2000	—	70	140000
Յունիս	25	Տուած է Ձեզ կանխիկ դրամ .	1000	—	5	5000
»	30	Կշիւ. % Թուերի				1030000
»	30	Մնացորդ ի նոր Հաշիւ	6171	67		
			18171	67		2300000

Հ Ա Շ Ի Ի

Ե Ղ Ի Ա Ջ Ա Ր Ե Ա Ն Յ Ի

Պ Ա Հ Ա Ն Ջ Ք

Ամիս	Քիւ		Դրամա- գրուի	Օր	% Թիւ	
1881						
Յունիսար	2	Ստացուած է Ձեզնից կանխիկ գրամ	1 000	—	178	1780000
Ապրիլ	25	Ստացուած է Ձեզնից կանխիկ գրամ	8000	—	65	520000
Յունիս	30	Մնացորդ %-ի $\frac{1030000 \times 6}{360 \times 100}$. . .	171	67		
			18171	67		2300000
1881						
Յունիս	1	Մնացորդ հին հաշուից	6171	67		

№ 8. Ընթացիկ հաշիւ կարմիր օ/ո թուև

(Ընթ.Ա.Ց)Կ

1855-1856 թ. 3 ՈՎՀԱՆՆԵՄ

Պ Ա Ր Տ Ք

Ամիս	Քիւ	Տնայն	Պայմանաժամ	Կրամագումար	Օր	օ/ո թիւ
1881						
Յունիս	10	Մախուած է Ձեզ սպրանք	Յունիս	10	3000	170 510000
Փետրվ.	25	Տուած է Ձեզ կանխիկ գրամ	Փետրվ.	25	8000	125 1000000
Ապրիլ	20	Տուած է Ձեզ մուրհակ 3 ամիս պայմանաժամով .	Յուլիս *)	30	2500	30 75000
Մայիս	5	Վճարուած է Ձեր հրամանի համեմատ	Մայիս	5	1500	55 82500
»	25	Մախուած է Ձեզ սպրանք	»	25	2000	35 70000
Յունիս	30	Կշիւ կարմիր օ/ո թուերի .				12500 12500
»	30	Մնացորդ օ/ո-ի $\frac{143500 \times 6}{360 \times 100}$			23 92	
					17023 92	1675000
						87500
1881						
Յուլիս	1	Մնացորդ հին հաշուից			5023 92	

*) Պարտագանին օրէնքով 10 օր պայմանաժամից աւելորդ միջոց է արժուած մուրհակի փոքր վճարելու համար:

ով, որ փակուած է 30-ին Յունիսի, 6⁰/₀-ով:

ՀԱՇՒՒ

Մ Ե Լ Բ ՈՒ Մ Ե Ա Ն Ց Ի

Պ Ա Հ Ա Ն Ջ Բ

Ամիս	Քիւ		Պայմանա- ժամ	Գրամա- գումար	Օր	% Թիւ
1881						
Յունիսար	1	Ստացուած է Ձեզնից կան- խիկ գրամ	Յունիսար 1	8500 —	179	1521500
Մարտ	10	Ստացուած է Ձեզնից մուր- հակ 6 ամիս պայմանա- ժամով	Յունիսար 20	1000 —	50	50000
Մայիս	15	Ստացուած է Ձեզնից մուր- հակ 2 ամիս պայմանա- ժամով	Յունիսար 25	1500 —	25	37500
Յունիս	20	Ստացուած է Ձեզնից կան- խիկ գրամ	Յունիս 20	1000 —	10	10000
»	30	Կշիւ սե 0/0 Թունիսի . . .				143500
»	30	Մնացորդ ի նոր հաշիւ . .		5023 92		
				17023 92		1675000
						87500

*) Նոտագիրք Թունիսի խնամակալի պիւր և կարծիք Թանարով սպասած լինելէն:

№ 9. Նախընթաց Հաշիւը փակուած է անուղիղ եղանակով:

ԸՆԹԱՑԻԿ

Պ. ՅՈՎԱԿԵՆՆԵՍ

Պ Ա Ր Տ Ք

Ամիս	Քիւ		Պայմանաժամ	Գրամագույն	Օր	% Թիւ	
1881						*)	
Յունիսար	10	Մախուած է Ձեզ սպրանք	Յունիսար	10	3000	10	300
Փետր.	25	Տուած է Ձեզ կանխիկ դրամ	Փետր.	25	8000	55	4400
Ապրիլ	20	Տուած է Ձեզ մուրհակ 3 ամիս պայմանաժամով . . .	Յուլիս	30	2500	210	5250
Մայիս	5	Վճարուած է Ձեր հրամանի համեմատ	Մայիս	5	1500	125	1875
»	25	Մախուած է Ձեզ սպրանք	»	25	2000	145	2900
Յունիս	30	Կշիւ. % Թուերի					1435
»	30	Մնացորդ %-է $\frac{1435 \times 6}{360}$			23 92		
					17023 92		16160
1881							
Յուլիս	1	Մնացորդ հին հաշուից . .			5023 92		

*) Մեծ գումարներ չը ստանալու համար ընդունուած է առհասարակ քննել % կատարանները մեկ ամբողջի տեղ ընդունելու

ՀԱՆԻՒ

Մ Ե Լ Բ Ո Ւ Մ Ե Ա Ն Յ Ի

Պ Ա Հ Ա Ն Ջ Բ

Ամիս	Քիւ		Պայմանաժամ	Դրամագումար	Օր	% թիւ	
1881							
Յունիս	1	Ստացուած է Ղեզնից կանխիկ դրամ	Յունիս	1	8500	1	85
Մարտ	10	Ստացուած է Ղեզնից մուրհակ 6 ամիս պայմանաժամով	Օգոստ.	20	1000	230	2300
Մայիս	15	Ստացուած է Ղեզնից մուրհակ 2 ամիս պայմանաժամով	Յուլիս	25	1500	205	3075
Յունիս	20	Ստացուած է Ղեզնից կանխիկ դրամ	Յունիս	20	1000	170	1700
>	30	Մնացորդ գրամագումարի 5000 ման.				18	9000
>	30	Մնացորդ է նոր հաշիւ . . .			5023 92		
					17023 92		16160

Յունիսի մէջ երկու վերջին գերան. իսկ եւձէ գորս գերաներ շնն լինել պէտք է 1/2-ից աւելի

№ 11. Հաշիւը փակուած է 30-ին Յունիսի 1881 թ. յին

Պ. Մ Ի Ն Ա Ս

ՆՈՐԱ ԸՆԹԱՅԻՆ ԼՆՂԻԲԸ

ՊԱՐՏԻՔ

Ամս	Քիչ		Պայմանա- ժամ	Գրամա- չուփ	Օր	% ԿԷ.		
1881								
Յունիս	27	24 հ N: 1	Յունիս	27	450	—	153	68850
Փետր.	11	» » 2	Փետր.	11	270	—	139	37530
»	23	» » 3	»	23	100	—	127	12700
Մարտ	16	» » 4	Մարտ	16	375	—	104	39000
Ապրիլ	9	» » 5	Ապրիլ	9	120	—	81	9720
»	15	» » 6	»	15	150	—	75	11250
		Մայիս 20-ին Ապրիլ			1835	—		308600
Մայիս	10	24 հ N: 7	Մայիս	10	150	—	50	7500
»	25	» » 8	»	25	250	—	35	8750
Յունիս	12	» » 9	Յունիս	12	300	—	18	5400
»	15	» » 10	»	15	1000	—	15	15000
»	30	Մնացորդ գրամագլխի և նոր հաշիւ			3085	—		56100
					6250	—		

Հև. 20-ին Ապրիլի 3 1/2 0/0-ով, Իսկ Ապրիլի 20-ին 4 0/0-ով:

Պ Ե Տ Ր Ո Ս Ե Ա Ն Ց

ԱՌՇԵՆՏՐԵԿԱՆՆՆ ԲԱՆԿԱԻՄ

ՊԱՀԱՆՁՔ

Ամիս	Ձև		Պայմանա- ժամ	Գրամա- գումբ	Օր	% թի.
1881						1881
Յունիստ	5	Տարուած է բանկը . . .	Յունիստ	6 1500	174	261000
>	28	> > > . . .	>	29 750	151	113250
Մարտ	11	> > > . . .	Մարտ	12 1050	108	113400
Ապրիլ	24	Տարուած է բանկը . . .	Ապրիլ	25 900	65	58500
Յունիս	4	> > > . . .	Յունիս	5 1200	25	30000
>	24	> > > . . .	>	25 850	05	4250
					6250	
1881						
Յունիս	1	Մնացորդ դրամագլխի հին հաշուից		3085		
		1835 մանէթի 70 օրուայ շահը 1/2 0/0-ով	1	78		
		Մնաց. 0/0-է $\frac{308600 \times 7}{2 \times 360 \times 100}$	30			
		$\frac{56100 \times 4}{360 \times 100}$	6	23	38	01
					3123	01

№ 12. Հաշիւը փակուած է առաջընթաց

Գ. ՄԻՆԱՍ

ՆՈՐԱ ԸՆԹԱՅԻՆ ՀԱՂԻԻԸ

Պ Ա Ր Տ Ք

Ամս	Բ		Պայմանա- ժամ	Դրամա- գլուխ	Օր	% Թի.		
1881								
Յունիսար	27	Ձէկ № 1	Յունիս	27	450	—	83	37350
Փետր.	11	> > 2	Փետր.	11	270	—	69	18630
>	23	> > 3	>	23	100	—	57	5700
Մարտ	16	> > 4	Մարտ	16	375	—	34	12750
Ապրիլ	9	> > 5	Ապրիլ	9	120	—	11	1320
>	15	> > 6	>	15	150	—	5	750
>	20	Մնացորդ ի նոր Հաշիւ			1835	—		180150
					3300	—		256650

(Շարունակութիւն) Հաշիւը

Մայիս	10	Ձէկ № 7	Մայիս	10	150	—	50	7500
>	25	> > 8	>	25	250	—	35	8750
Յունիս	12	> > 9	Յունիս	12	300	—	18	5400
>	15	> > 10	>	15	1000	—	15	15000
>	30	Մնացորդ ի նոր Հաշիւ			3085	—		184550
					4785	—		221200

№ 13. Հաշիւը փակուած է 31-ին Գեկտեմբերի, 1881 թ.

Պ. Մ Ի Ն Ա Ս

ՆՈՐԱ ԸՆԹԱՑԻՎ ՀԱՇԻՒԸ

ՊԱՐՏՔ

Ամիս	Նիւմ.		Պայմանա- ժամ	Գումար- ընդամենը	Օր	% Թիւ.
1881						
Յուլիս	5	25 կ Ն: 11	Յուլիս	5 500	175	87500
»	24	» » 12	»	24 250	156	39000
Օգոս.	12	» » 13	Օգոս.	12 300	138	41400
»	20	» » 14	»	20 560	130	72800
Սեպ.	7	» » 15	Սեպ.	7 280	113	31640
»	16	» » 16	»	16 625	104	65000
		Մնացորդ 25-ին Սեպտեմբերի		1608 01		361679
Հոկտեմ.	15	25 կ Ն: 17	Հոկտեմ.	15 260	75	19500
Նոյեմ.	1	» » 18	Նոյեմ.	1 115	59	6785
»	27	» » 19	»	27 150	33	4950
Դեկ.	8	» » 20	Դեկ.	8 275	22	6050
»	14	» » 21	»	14 400	16	6400
		Կշիւ 4 ⁰ / ₁₀ Բաների				102765
	31	Մնացորդ գումարակի թ նոր Հաշիւ		3458 01		
				7173 01		

*) Մէծ %-ի Թուեր չը ստանալու. Համար ընդունված է, այն գումարները մէջ, որտեղ ներ են, բոլորովին ընթել. Իսկ մէկ ամբողջ Թիւ. Համարելու, եթէ նորա 1/2-ից մեծ կտորակ-

մինչև 25-ն Սեպտեմբերի 5⁰/₀-ով, իսկ Սեպտեմբերի 25-ից 4⁰/₀-ով:

Պ Ե Տ Բ Ո Ս Ե Ա Ն Ց

ԱՌԵԻՏԲԱԿԱՆ ԲԱՆԿՈՒՄ

ՊԱՆԱԶՔ

Ամս	Հ.Ձ.		Պայմանա- ժամ	Դրամա- գլուխ	Օր	% ԹԷ.	
1881							
Յուլիս	1	Մնացորդ նախընթաց հա- շուից	Յուլիս	1	3123 01	179	559019
Օգոս.	9	Տարուած է բանկը	Օգոս.	10	1000 —	140	140000
Սեպ.	25	Տարուած է բանկը	Սեպ.	26	800 —	94	75200
Նոյեմ.	14	» »	Նոյեմ.	15	1500 —	45	67500
Դեկ.	24	» »	Դեկ.	25	750 —	5	3750
					7173 01		
1882							
Յունիս	1	Մնացորդ դրամագլխի հեն հաշուից			3458 01		
		361679 × 5	50	23			
		Մնացորդ %օ-ի 360 × 100					
		» %օ-ի 102765 × 4	11	42			
		360 × 100	61	65			
		Գուրս գալ 1608 մ. 01 կ. 95 օրուալ շահը 1 %օ-ով.	4	24	57 41		
					3515 42		

կույզկներ կան, երկու վերջի թուանշանները, եթէ նորա զերաներ կամ 1/2-ից մանր կտորակ-
ներ են ներկայացնում:

Ֆոնդի 1904-05 Վրացական թիվ № 14. Հաշիւը փակուած է առաջընթաց

Պ. Մ Ի Ն Ա Ս

ՆՈՐԱ. ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻՒԸ

ՊԱՐՏԲ

Ամս	Թիւ			Պայմանա- ժամ	Կրամա- գրութիւ	Օր	% Թիւ.	
1881								
Յուլիս	5	Ձէկ № 11		Յուլիս	5	500	80	40000
»	24	» » 12		»	24	250	61	15250
Օգոս.	12	» » 13		Օգոս.	12	300	43	12900
»	20	» » 14		»	20	560	35	19600
Սեպ.	7	» » 15		Սեպ.	7	280	18	5040
»	16	» » 16		»	16	625	9	5625
»	25	Մնացորդ է նոր հաշիւ . . .				1608	01	208918
						4123	01	307333

(Շարունակութիւն) Հաշիւը

Հոկտեմ.	15	Ձէկ № 17		Հոկտեմ.	15	260	75	19500
Նոյեմ.	1	» » 18		Նոյեմ.	1	115	59	6785
»	27	» » 19		»	27	150	33	4950
Դեկ.	8	» » 20		Դեկ.	8	275	22	6050
»	14	» » 21		»	14	400	16	6400
»	31	Մնացորդ է նոր հաշիւ . . .				3458	01	255526
						4658	01	299211

եղանակով 25-ին Սեպտեմբերի, 5⁰/₀-ով:

Պ Ե Տ Բ Ո Ս Ե Ա Ն Յ

ԱՌԵՒՏԲԱԿԱՆ ԲԱՆԿՈՒԹ

ՊԱՀԱՆՁԲ

Աթոս	Քի.		Պայմանա- ժամ	Դրամա- դուր. թ.	Որ	%- թի.
1881						
Յուլիս	1	Մնացորդ նախընթաց Հա- շուից	Յուլիս	1 3123 01	84	262333
Օգոս.	9	Տարուած է բանկը	Օգոս.	10 1000 —	45	45000
				4123 01		307333

փակուած է 31-ին Դեկտեմբերի, 4⁰/₀-ով:

Սեպ.	25	Մնացորդ Հին Հաշուից .	Սեպ.	25 1608 01	95	152761
>	25	Տարուած է բանկը	>	26 800 —	94	75200
Նոյեմ.	14	> >	Նոյեմ.	15 1500 —	45	67500
Դեկ.	24	> >	Դեկ.	25 750 —	5	3750
				4658 01		299211
1882						
Յունիս	1	Մնացորդ դրամագլխի Հին Հաշուից		3458 01		
		Մնացորդ %-ի $\frac{208918 \times 5}{360 \times 100}$	29	02		
		> > %-ի $\frac{255526 \times 4}{360 \times 100}$	28	39 57 41		
				3515 42		

Прогрессивный текущий счетъ,

ГОСПОДИНЪ СОКОЛОВЪ

ДЕБЕТЪ.

Мѣс.	Чис.		Суммы	Дни	% чис.	
1882						
Янв.	1	Продано Вамъ товаровъ.	500	—	179	89500
"	24	Выдано Вамъ наличными	250	—	156	39000
Февр.	12	Заплачено по Вашему приказу	300	—	138	41400
Апр.	20	Заплачено по Вашему приказу	560	—	70	39200
Май	7	Продано Вамъ товаровъ.	283	—	53	14999
"	31	Выдано Вамъ наличными	200	—	30	6000
Июнь	30	Балансъ % чисель . .				41901
"	30	Остается за нами . .	712	82		
			2805	82		272000

заключенный 30 Июня по 5%.

СЕРГѢЙ НИКОЛАЕВИЧЪ.

КРЕДИТЪ.

Мѣс.	Чис.		Суммы	Дни	% чис.
1882					
Янв.	10	Получено отъ Васъ . .	700	—	170 119000
Мартъ	10	Куплено у Васъ това- ровъ	1000	—	110 110000
"	30	Получено отъ Васъ . .	300	—	90 27000
Июнь	10	" " " . .	800	—	20 16000
"	30	Остатокъ % $\frac{41901}{7200}$	5	82	
			2805	82	272000
1882					
Июль	1	Остается за нами . .	712	82	

COMPTE COURANT DE M-r

Arrêté au 1 Janvier

DOIT.

Dates			Sommes	Jours	Nombres
1881					
Août	5	Mes paiements	5000 —	145	7250
Septemb.	12	” ”	10000 —	108	10800
Octobre	15	Pour la vente à lui faite.	5000 —	75	4200
Décemb.	13	Payé pour s/c. à M-r Mirzayantz	1800 —	17	306
”	31	Balance des nombres .			11259
”	31	Solde créditeur	11287 65		
			33687 65		33815

A. ANDRÉ FILS, à PARIS.

1882, à 6% l'an.

A VOIR.

Dates			Sommes	Jours	Nombres
1881					
Juillet	2	Ses paiements	8000	— 178	14240
Septemb.	5	Reçu pour s/c. de M-r Stieglitz	7000	— 115	8050
Octobre	12	Pour sa vente faite à moi.	10000	— 78	7800
Novemb.	15	Ses paiements	8000	— 45	3600
Décemb.	5	Pour la vente faite à moi.	500	— 25	125
"	31	Intérêts sur la balance des nombres $\frac{11259}{60}$. .	187	65	
			33687	65	33815
1882					
Janvier	1	Solde créditeur, à nou- veau.	11287	65	

ԱՌԵՒՏՈՒՐ, ԱՊՐԱՆՔ ԵՒ ԴՐԱՍ

Կար մի ժամանակ, երբ ամեն մէկ գերդաստան իր սեպ-
հական ուժերով էր բաւականութիւն տալիս իր բոլոր պի-
տոյքներին: Այդ այն ժամանակն էր, երբ այժմեան քաղաքակրթ-
թուած ժողովուրդները գեռ զարգացման ամենաստորին աս-
տիճանի վրայ էին: Այդ վաղուց անցած օրերում՝ չը կային
ոչ ծախողներ և ոչ գնողներ. ամեն մէկ անհատ ինքն էր
պատրաստում իր համար հարկաւոր բաները՝ հացը, կոշիկը,
շարեղէնը և այլն: Քանի որ մի գերդաստանի պիտոյքները
շատ քիչ էին, քանի որ մարգուտ հարկաւոր բաները պարունակ-
վում էին զլխաւորապէս երկու առարկաների մէջ, այն է հացի
և հանդերձի մէջ, այն ժամանակ, ի հարկէ, կարող էր գոյու-
թիւն ունենալ մի այդպիսի պարզ տնտեսութիւն: Բայց մարդը
միաստիճան զարգացման վրայ չէ մնում. հասարակութիւնը
օրից օր զարգանում է և զարգացման հետ աւելանում են և
նրա պիտոյքները: Այսօր նա բաւականանում է հացով և
հանդերձեղէններով, վաղը նրա միտքը աւելի զարգացած լի-
նելով, նրան հարկաւոր են գալիս ուրիշ բաներ՝ տուն, գիրք
և այլն: Առաջ նա ունէր միայն նիւթական պահանջներ,
բայց այժմ նա ունի և հոգեկան պահանջներ: Նրա պի-
տոյքները աւելանալով, բազմանալով, նա չէր կարող լրումն
տալ նոցա՝ տնտեսական առաջվայ ճանապարհով: Նա տե-
սաւ նախ՝ որ չէ կարող ինքն պատրաստել այն բոլոր-
ըր, ինչ որ նրան հարկաւոր է և երկրորդ՝ նա տեսաւ, որ
ամեն մէկ մարդ առհասարակ մի տեսակ ընդունակութիւն
ունի: Նա եկաւ այն եզրակացութեանը, որ աւելի լաւ է մի
բան պատրաստել, մի գործով զբաղվել, որովհետև այդպիսով

նա աւելի արդիւնաւոր կարող է կացուցանել թէ իր ժամանակը և թէ իր աշխատանքը: Օրինակ, եթէ մէկը պարապփի կօշիկ կարելով միայն, նա վարժվելով մի այնպիսի հմտութիւն կը ստանայ իր արհեստի մէջ, որ աւելի լաւ կօշիկներ կը կարի և նոյն ժամանակամիջոցում աւելի մեծ քանակութեամբ կօշիկներ կը կարի, քան թէ նա, որ պիտի համ կօշիկ ու շօր կարի, համ իր համար ճաշ պատրաստի, համ էլ հազար մի տեսակ ուրիշ պարապմունքներով զբաղվի: Ահա այսպէս Հասարակութիւնը հասաւ պարապման բաժանման գողափարին (разделение занятий): Կօշկակարը սկսեց կարել կօշիկ ոչ թէ միայն իր սեփական գործածութեան համար, այլ և իր շրջակայ մարդկանց համար. նա աւելորդ կօշիկները տալիս է ուրիշներին և ստանում է փոխարէնը ինչ որ իրան հարկաւոր է և ինչ որ ինքն չ'ունի, այսինքն հաց, շօր, գիբք և այլն: Պարապմանց բաժանման սկզբունքը առաջ գործ է դրվում, ի հարկէ, մի նեղ շրջանի մէջ. սկզբում միայն հարեան գերդաստաններն են օգուտ քաղում դորանից, լետոյ նոյն սկզբունքը գործ է դրվում ամբողջ գիւղում, և հետզհետէ աւելի ևս ընդարձակվելով, սկսվում է գործ դրվել աշխարհի բոլոր քաղաքակրթված ժողովուրդների մէջ: Այդ ժամանակ մարդիկ նկատում են մի ուրիշ բան էլ. օրինակ, կօշկակարը տեսնում է, որ շատ ժամանակ է կորցնում ման գալով այն անձանց ետեից, որոնց որ կօշիկ է հարկաւոր, և որոնք ունեն այնպիսի բաներ, որ կօշկակարին են հարկաւոր: Աւելի լաւ չէր լինի, մտածում է նա, որ լինէին առանձին մարդիկ, որոնք միայն դորանով զբաղվէին. այն է՝ առնէին կօշկակարից նրա Կօշիկները և ծախէին նրանց վրայ, ում որ կօշիկ է հարկաւոր: Այդպիսով առաջ է գալիս մի առանձին տեսակ գործողութիւն, որ կոչվում է առևտուր—այսինքն առնել, գնել մէկից և տալ, ծախել մի ուրիշին. գնել արդիւնաբերողից (производитель) և ծախել սպառողի վրա (потребитель)-նոքա, որոնք որ նուիրում են իրանց այդ գործողութեանը, կոչվում են առևտրականներ կամ վաճառականներ: Իսկ այն

առարկաները, որոնց փաճառականը գնում և ծախում է, կոչվում են ապրանք:

Եւրաքանչիւր մարդ ունի զանազան տեսակ պիտոյքներ, որոնց բաւականութիւն տալու համար նա պէտք է աշխատի: Այն աշխատանքը, որը նպատակ ունի լրումն տալ մարդու նիւթական պիտոյքներին, կոչվում է արգիւնաբերութիւն: Արգիւնաբերութիւնը երեք տեսակի է բաժանվում՝ նախնական նիւթեր հայթհայթող արգիւնաբերութիւն (первоначальная или естественная), արուեստական կամ ձեռագործական արգիւնաբերութիւն (обрабатывающая или мануфактурная) և փոխադրական (мѣновая) արգիւնաբերութիւն կամ առևտուր:

Առաջին արգիւնաբերութիւնը արտադրում է հում առարկաներ, օրինակ՝ ցորեն, բուրգ, բամբակ, զանազան տեսակ հանքեր և այլն: Երկրորդ արգիւնաբերութիւնը մշակում է արուեստական կերպով, գործարաններում, այդ հում, նախնական նիւթերը և տալիս է զոցա ալլ ձև և ալլ լրտկութիւններ, ինչպէս բամբակեայ հիւսուածք, երկաթի, պղնձի գործուածք, մետաքսեղէն և այլն: Իսկ առևտուրը սլարապում է երկու նախընթաց արգիւնաբերութիւնների արտադրած առարկաների փոխանակութեամբ: Հին ժամանակներում առևտուրը կատարվում էր ապրանքների փոխանակութեամբ. այսինքն մէկ առարկայ փոխվում էր միւս առարկայի վրայ... աւելորդ ապրանք ունեցողը տալիս էր ուրիշին և փոխարէնը ստանում էր իւր համար աւելի պէտքեականը. սկզբնական ժողովուրդները փողի մասին հասկացողութիւն չունէին: Այդ տեսակ առևտուրը երկար տևողութիւն չէր կարող ունենալ, որովհետև զօրանից մեծ զժուարութիւններ են առաջ գալիս: Ապրանքները որոշ գին չունէին և իւրաքանչիւր փոխանակութեան ժամանակ անհրաժեշտ էր նախ և առաջ որոշել փոխանակվող ապրանքների համեմատական գինը: Բացի այդ, մէկի աւելորդ ապրանքը կարող է ուրիշի համար պէտքական չը լինել: Կօշկակարը որ մի գոյգ կօշիկ է պատրաս-

տել այն լուսով, որ կը փոխանակի նորան միւս իրան պէտքական առարկաների հետ, օրինակ հացի հետ, կարող է սովից մեռնել, մինչև որ հանդիպի այն մարդուն, որ ցանկանար հաց ծախել և կօշիկ առնել. միևնոյն ժամանակ կօշկակարը հարկաւորութիւն չ'ունի միանգամից այնքան հաց ստանալ, որքան որ արժէ մի զոյգ կօշիկը, իսկ կօշիկը մաս մաս բաժանել անկօրելի է. ահա այս պատճառով մարդիկ պարտաւորվեցան ասլրանքների արժէքը որոշելու համար գործածել այնպիսի առարկաներ, որ ամենքի համար բնդունելի լինէին և իրանց արժէքը չը կորցնէին: Այսպէս հին լայները և հռովմայեցիք փողի տեղ գործ էին ածում եզներ, հին գերմանացիք— ձիաներ, Ռուսաստանում երկար ժամանակով օսլրանքների արժէքը որոշվում էր մորթով. այսօր իսկ զրդները և օտերը նայն նպատակի համար գործ են դնում տոււրը, Աֆրիկայի արեւմտեան եզերաբնակ ժողովուրդը— մի տեսակ խեցի, որին չօչ- են կոչում, Արէսինիայում— աղէքար, Վիրգինիայում— ծխախոտ, Մէկսիկայում— կակաօի հատիկներ, Նուդզօնի ծոցի մօտ բնակվող ժողովուրդները— բէշիի մորթիներ, Սիամ և Իէնգալեան ծովածոցի եզերքի բնակիչները— գեղեցիկ խխունջներ, Պարսկաստանի թափառական ցեղերը— ցորեն և բուրդ, մօնղօլները— դամուզի թէյ և ալլն և ալլն. բայց այդ բոլոր նիւթերը, որ զանազան ժամանակներում զանազան ժողովուրդները փողի տեղ գործ էին դնում, մեծ անյարմարութիւններ ունէին: Եզը և ոչխարը չէր կարելի հեշտութեամբ մէկ տեղից միւս տեղը տեղափոխել, նոցա չէր կարելի ոչ գրքպանը դնել, ոչ էլ մանր կտորների բաժանել և եթէ բաժանուէին մինչև անգամ, այդ կտորները չէր կարելի երկար ժամանակ պահպանել: Միւս բոլոր առարկաները նոյն անյարմարութիւններն են ներկայացնում՝ կամ նոքա ժամանակի ազդեցութիւնից փչանում և իւրեանց արժէքը կորցնում են, կամ նոքա կտոր կտոր չեն կարող բաժանուել, կամ նոցա տեղից տեղ փոխադրելը դժուար է, կամ նոքա այնքան շատ են գտնվում, որ նոցա զինը աննշան է դառնում, ուստի այդ տեսակ

փողի մեծ քանակութիւն է պէտք լինում մի փոքր ինչ մեծ բան գնելու համար, ինչպէս տուն, կով և այլն:

Այդ իսկ պատճառներով գրեթէ բոլոր քաղաքակրթուած ժողովուրդները դիմում են այժմ նախ նպատակի համար մետաղներին և առաւելագէս գործ են ածում սպրանքների արժէքը որոշելու համար արծաթը և ոսկին: Մետաղները, իբրև փոխանակութեան գործիք, իբրև առարկաների արժէքը չափելու միջոց, մեծ առաւելութիւններ ունեն: Մետաղները կարելի է մանր կտորների բաժանել, որոնք այնու ամենայնիւ իւրեանց իսկական արժէքը չեն կորցնի, այլ իւրաքանչիւր կտորի արժէքը իւր կշռի համաչափ կը լինի. բացի այդ, հարկաւոր եղած ժամանակը կարելի է կտորները նորից հալելով միացնել: Մետաղները դիմացկուն են. նոքա չեն ենթարկվում ոչ տեղի, ոչ էլ ժամանակի ազդեցութեան, նոցա կարելի է պահպանել այնքան ժամանակ, որքան մարդ կամենայ, հետևաբար և կարելի է նոցա դիզել: Մետաղները, թէպէտ և փոքր բովանդակութեամբ, բաւական մեծ արժէք ունեն, այնպէս որ մարդ կարող է նոցա յարմարութեամբ ման ածել իւր հետ գրպանում. նոցա փոխադրելը մէկ տեղից միւս տեղ հեշտ և էծան է նստում: Մետաղները, բացի փոխանակութիւնները հեշտացնելու լաւ միջոց լինելուց, բաւականութիւն են տալիս և մարդու մի քանի պիտոյքներին. օրինակ, ոսկին և արծաթը ծառայում են ոչ միայն իբրև փող, այլ իբրև զարգարանքի նիւթ. ուրեմն դոքա ամեն մարդու աչքում էլ գին կ'ունենան և ամեն մարդ էլ նոցանով կը փոխէ իւր սպրանքը: Միևնոյն ժամանակ մետաղների, մանաւանդ ազնիւ մետաղների արժէքը շատ քիչ է փոփոխութեան ենթակայ, որովհետև նոքա մեծ քանակութեամբ չեն գտնվում և նոցա արուեստական կերտով անկարելի է արտադրել:

Սկզբում մետաղները գործ էին ածում կտոր կտոր, ծանրութեանը նայելով. հարկաւոր եղած ժամանակը կտրում էին և կշռելով որոշում էին կտորի արժէքը (այդ ձևով մետաղները գործ էին ածվում մինչև վերջին ժամանակները Զինաս-

տանում)։ Այդ տեսակ փողի գործածութիւնը անյարմար լինելով, մարդիկ մտածեցին միաշափ գրամներ կարել և որպէս զի իւրաքանչիւր անհատ նոցա գինն իմանայ՝ նոցա վրա գրոշմում էին նոյն կտորի արժէքը։ Աերջապէս այնպէս սովորութիւն ընկաւ, որ ամէն տէրութիւն Հրատարակած գրամների վրայ իր գրոշմը կնքում էր, որ ճանաչուէր ումը լինելը։ Դրամ կոչվում է այժմ մի յայտնի քանակութիւն ոսկու կամ արծաթի, որ ունի որոշ քաշ, որոշ ձև և որոշ արժէք։ Դրամները իրանց անունները զանազան Հանգամանքներից են ստացել՝ կամ քաշից, ծանրութիւնից (լիվր) կամ մետաղից, նիւթից (Գուլդէն — Gold բառից, որ նշանակում է ոսկի) կամ տեղից (Տալեր — Thal բառից, որ նշանակում է Հովիտ), կամ այն պատկերներից, որ նոցա վրա գրոշմված են (Կրօնա — Krone բառից՝ որ նշանակում է թագ), (Ֆլօրէն — Fleur բառից, որ նշանակում է ծաղիկ) և այլն։

Դրամները մեծ մասամբ կտրում են ազնիւ մետաղներից, այն է ոսկուց և արծաթից, բայց և զոքա մաքուր, առանց խառնուրդի երբէք չեն գործ ածվում, որովհետև շատ կակուղ են և զոցանից շինուած գրամները շուտով կը փշանային, կը մաշուէին և իւրեանց քաշը կը կորցնէին։ Նոցա պնդացնելու և դիմացկութիւն տալու համար Հալում են պղնձի, արծիճի և այլ մետաղների հետ. այդ աւելացրած մետաղը կոչվում է լիգնուր և նորա քանակութիւնը մի որ և իցէ Հալուածքի մէջ իմանում են փորձով։ Փոք կամ պոչ կոչվում է զուտ արծաթի կամ ոսկու քաշը, որ գտնվում է մի գրվանքայ Հալուածքի մէջ։ Սրինակ, եթէ ասում են գրամը 82 պրօքանի արծաթից է կտրուած, այդ նշանակում է որ մի գրվանքայ կամ 96 մսխալ խառնուրդի մէջ — 82 մսխալը զուտ արծաթ է, իսկ մնացած 14 մսխալը լիգատուրա է։

Վերցնենք մի այլ օրինակ՝ միասին Հալեցին 7 գրվանքայ զուտ արծաթ 1 գրվանքայ պղնձի հետ։ Ար փորձի դուրս եկաւ Հալուածքը։

Այդ հարցը վճռելու համար դատում ենք այսպէս՝
8 գրվ. խառնուրդի մէջ կայ 7 գրվ. մաքուր արծաթ
1 » » » » $\frac{7}{8}$ » » » արծաթ, իսկ
96 մսխալ » » » $\frac{96 \times 7}{8} = 84$ մսխալ արծաթ, ու-

րեմն հալուածքը կը լինի 84 փորձի:

Երբ հարկուոր է լինում վճռել, թէ քանի պրօբանի
դուրս կը գալ հալուածքը, եթէ լայտնի է խառնելի մետաղ-
ների քանակութիւնը և նոցա արժանաւորութիւնը, դիմում
են խառնուրդի կանոնին:

Օրինակ, սակերիչը հալեց 3 գրվանքայ 84 պրօբանի ար-
ծաթ 2 գրվանքայ 48 պրօբանի արծաթի հետ: Քանի պրօ-
բանի դուրս եկաւ հալուածքը: Մեզ լայտնի է, որ պրօբ-կոչ-
վում է՝ զուտ արծաթի կամ ոսկու մսխալների թիւը, որ
գտնվում է մի գրվանքայ հալուածքի մէջ. այդ պատճառաւ
էլ կը գանենք՝

3 գրվ. 84 պրօբանի արծաթի մէջ կայ $84 \times 3 = 252$ մ.
զուտ արծաթ:

2 գրվ. 48 պրօբանի արծաթի մէջ կայ $48 \times 2 = 96$ մ.
արծաթ:

Ուրեմն 5 գրվ. հալուածքի մէջ կը լինի $252 + 96 = 348$
մսխ. արծ., իսկ 1 գ. հալուածքի մէջ կը լինի $\frac{348}{5} = 69\frac{3}{5}$ մ.

արծաթ:

Այդ նշանակում է հալուածքը դուրս եկաւ $69\frac{3}{5}$ պրօ-
բանի:

Ռուսաստանում ոսկու և արծաթի գինը զանազան տե-
սակ է որոշվում՝ կամ մաքուր մետաղի և կամ մի լայտնի
փորձի մետաղի:

Եթէ տուած է լինում մաքուր մետաղի գինը, և կամե-
նում են գտնել մի որոշ քանակութեան հալուածքի արժէքը,
պէտք է նախ և առաջ իմանալ թէ որքան զուտ մետաղ է

պարունակվում Հալուածքի մէջ և յետոյ Հաշուել նորան նը-
շանակուած գնով:

Դիցուք լինի այսպիսի խնդիր՝

Ո՛րքան արժէ 8 գրվանքայ արծաթ 84 պրօբանի, եթէ
1 գրվ. զուտ արծաթի գինն է 24 մանէթ:

Այդ խնդիրը վճռելու Համար պէտք է իմանանք, թէ
ո՛րքան մաքուր արծաթ կայ 8 գրվանքայ Հալուածքի մէջ.
դորա Համար կ'ասենք՝

1 գրվ. Հալուածքի մէջ պարունակվում է 84 մսխ. արծ.
իսկ 8 » » » կը լինի $8 \times 84 = 672$ » »

Այդպէս ուրեմն Հալուածքի մէջ կայ 672 մսխալ մա-
քուր արծ. դորա արժէքը որոշելու Համար դատում ենք Հե-
տևեալ կերպով՝

1 գրվանքայ կամ 96 մսխալ զուտ արծաթի գինն է 24
մանէթ, նշանակում է ուրեմն, որ 1 մսխալի գինը 96 անգամ
պակաս կը լինի, այսինքն $\frac{24}{96}$, իսկ 672 մսխալի արժէքը 672
անգամ աւել է, ուստի կը ստանանք՝

$$\frac{24 \times 672}{96} = 168 \text{ մանէթ.}$$

Նոյն Հարցը կարելի է դիւրին կերպով լուծել և օղա-
կապ կանոնով. (Տես էջ 14.)

$$\begin{array}{r} x \text{ մ.} \dots \dots \dots 8 \text{ գրվ.} \\ 96 \dots \dots \dots 84 \\ \hline 1 \dots \dots \dots 24 \text{ ման.} \\ \hline x = \frac{8 \times 84 \times 24}{96} = 168 \text{ մանէթ.} \end{array}$$

Վճռենք այժմ այնպիսի խնդիր, ուր տուած է լիգա-
տուրայի գինը:

Վաճառականը գնում է 3 գրվանքայ մաքուր արծաթ:
Ո՛րքան է դորա արժէքը, եթէ 1 գրվ. 84 պրօբանի արծաթի
գինն է 21 մանէթ:

Որովհետև 1 գրվանքայ 84 պրօբանի արծաթի մէջ պարունակվում է 84 մսխալ զուտ մետաղ, ուստի 84 մսխալ մաքուր արծաթը արժէ 21 մանէթ. դարձնելով 3 գրվանքան մսխալներ, կը ստանանք $3 \times 96 = 288$ մսխալ: Այժմ կ'ասենք՝ եթէ 84 մսխալ զուտ արծ. արժէ 21 մանէթ

$$\begin{array}{r} 1 \text{ , } \text{ , } \text{ , } \text{ , } \text{ , } \frac{21}{84} \text{ , } \\ \text{իսկ } 288 \text{ , } \text{ , } \text{ , } \text{ , } \frac{288 \times 21}{84} = 72 \text{ ման.} \end{array}$$

Այդպէս ուրեմն վաճառականը երեք գրվանքայ մաքուր արծաթի համար պէտք է վճարի 72 մանէթ:

Միևնոյն խնդիրը, օղակալ կանոնով լուծելու համար, հետևեալ կերպով կը դասաւորենք.

$$\begin{array}{r} x \text{ ման.} \dots\dots\dots 3 \text{ գրվ.} \\ 84 \text{ գրվ.} \dots\dots\dots 96 \text{ , } \\ 1 \text{ , } \dots\dots\dots 21 \text{ ման.} \end{array}$$

$$x = \frac{3 \times 96 \times 21}{84} = 72 \text{ մանէթ.}$$

Վճռենք մի քանի նոյնանման խնդիրներ:

Որքան արժէ 2 գրվանքայ ոսկի 72 պրօբանի, եթէ 1 մսխալ 88 պրօբանի ոսկու գինն է 4 մանէթ: Որոշում ենք զուտ ոսկու քանակութիւնը 2 գրվանքայ կամ 192 մսխալ հալուածքի մէջ.

$$\begin{array}{r} x \text{ մսխ.} \dots\dots\dots 192 \text{ մսխ.} \\ 96 \text{ , } \dots\dots\dots 72 \\ \hline x = \frac{192 \times 72}{96} = 144 \text{ մսխալ.} \end{array}$$

Այժմ պէտք է իմանալ, թէ որքան կը ստացուի 144 մսխալ ոսկու համար, եթէ 1 մսխալ 88 պրօբանի ոսկին արժէ 4 մանէթ:

Տուած թուերը դասաւորում ենք այսպէս՝

	x ման.	144 մսխ.	
	88 մսխ.	96	»
	1	»	4 ման.
		$4 \times 144 \times 96$	
		88	= 628 մ. 36 կոպէկ:

Այդ խնդիրը կարելի է լուծել միանգամից, դասաւորելով սուած թուերը հետեւեալ կերպով.

	x ման.	192 մսխ.	
	96 մսխ.	72	»
	88	»	96
	1	»	4 ման.
		$192 \times 72 \times 96 \times 4$	
		96×88	= 628 մ. 36 կոպէկ:

Հետեւեալ երկու խնդիրները վճռում ենք վերջին ցոյց սուած եղանակով:

Քանի կը լինի 5 գրվանքայ 72 պրորանի արծաթի արժէքը, եթէ 1 գրվ. 84 պրորանի արծաթը արժէ 22 մանէթ:

	x	5 գրվ.	
	96	72	»
	84	96	»
	1	22 մ.	
		$5 \times 72 \times 96 \times 22$	
		96×84	= 94 մ. 29 կ.

Ո՛րքան պէտք է վճարել 72 պրորանի 1 գրվանքայ սուկու համար, եթէ 1 մսխալ 56 պրորանի սուկին արժէ 3 մանէթ:

	x ման.	96 մսխ.	
	96 մսխ.	72	»
	56	»	96
	1	»	3 ման.
		$96 \times 72 \times 96 \times 3$	
		96×56	= 370 մ. 29 կոպէկ:

Թէ Ռուսաստանում և թէ Եւրոպական միւս տէրութիւնների մէջ կան երեք տեսակ զրամներ՝ արծաթէ, ոսկէ և պղնձէ։ Իւրաքանչիւր տէրութիւն ունի իւր սեպչական զրամները։

Տէրութեան այն զլխաւոր զրածը, որի միջոցաւ չափում են առարկաների արժէքը, և որի համեմատութեամբ արտայայտում են միւս զրամները, կոչւում է զրամների միութիւն։ Ահա Եւրոպական տէրութիւնների զրամների չափերը։

Ռ Ռ Ռ Ս Ս Ս Ս Ս Ս

Ռուսաստանում կան չորս տեսակ զրամներ՝ արծաթէ, ոսկէ, պղնձէ և թղթէ։ Դոցանից զլխաւորն են արծաթէ զրամները. սոցա միութեամբ արտայայտւում են միւս զրամները։

Մանէթը (P, կամ p.) ունի 100 կոպէկ (к.): Արծաթէ մանէթը պարունակում է իւր մէջ 4 մոխալ $82\frac{14}{25}$ զօլիա լիգատուրի արծաթ $83\frac{1}{3}$ պրօբանի, կամ 4 մոխալ և 21 զօլիա մաքուր արծաթ։ Արծաթէ միւս զրամները սոքա են։

Տասշայանոցը ունի 50 կոպէկ։

Հինգշայանոցը > 25 >

Աբասին > 20 >

Երեքշայանոցը > 15 >

Երկուշայանոցը > 10 >

Մի շայանոցը > 5 >

Բոլոր արծաթէ զրամները, որոնք շինուած են մինչև 1860 թուականը, $83\frac{1}{3}$ պրօբանի են. այդ թուականից սկսեցին շինել արասինները, երեքշայանոցները, երկուշայանոցները և միշայանոցները 72 պրօբանի արծաթից. իսկ 1867 թուականից նոյն զրամները կարում են 48 պրօբանի արծաթից։

ՈՍԿ. ԳՐԱՄՆԵՐ

Իմպէրիալը ունի 10 մանէթ և 30 կոպէկ արծաթ.

Կիսաիմպէրիալը > 5 > > 15 >

Զէրփօնէցը > 3 > > 09 >

Ոսկէ գրամները շինվում են 88⁵/₉ պրորանի ոսկուց:
ՊՂՆՁԷ ԳՐԱՄՆԵՐ

Պղնձէ գրամներից կան՝ 5, 3, 2, 1 և $\frac{1}{2}$ կոպէկանոցներ:
Գոքա գրեթէ միշտ իրանց իսկական արժէքն են պահպանում: Օրինակ, Ռուսաստանում մի փութ պղնձից շինում են 50 մանէթի գրամ:

Թղթէ գրամները, որ Ռուսաստանում շատ գործածական են և յայտնի են ընդհանուր անունով՝ Տէրութեան վարկի տոմսակներ (государственные кредитные билеты), հետեւեալք են՝ 100 մանէթանոց (ծիածանագոյն), 50 մանէթանոց (մոխրագոյն), 25 մանէթանոց (առաջ թուիկարմրագոյն, իսկ այժմ սպիտակագոյն), 10 մանէթանոց (կարմրագոյն), 5 մանէթանոց (կապտագոյն), 3 մանէթանոց (կանաչագոյն) և մէկ մանէթանոց (գեղնագոյն):

Կան թղթադրամներ և ուրիշ տէրութիւններում, որոնք նոյնպէս ոսկէ և արծաթէ փողի տեղ են ընդունվում: Թղթադրամների գործածութիւնը հիմնուած է հաւատարմութեան, վստահութեան վրայ. գոքա չունեն ոչինչ ներքին արժողութիւն և միայն փողի գերն են կատարում, ոսկէ և արծաթէ գրամների ներկայացուցիչներն են: Գոքա լաւ շրջաբերութեան պատճառը այն է, որ տէրութիւնը թղթադրամ դուրս տալով, խստատանում է ցանկացողին նորա տեղ սակի կամ արծաթ վճարել:

Ա Ն Գ Ղ Ի Ա

Գրամների միութիւնն է՝

Փունտ ստէրլինգը (£) որ ունի 20 շիլինգ, իսկ 1 շիլինգը (s)—12 պէնս (d), ուրեմն 1 £ հաւասար է 240 պէնսին:

1 £ մէջ պարունակվող մետաղի քանակութիւնը հաւասար է Ռուսաստանի 6 մանէթ 28¹/₂ կոպէկ արծաթին (6 մ. 28,64 կոպէկին):

38 պէնսը (d)=1 մանէթին:

ՈՍԿԷ ԴՐԱՄՆԵՐ

Կրկին սովէրն, որ ունի 2 ք կամ 40 շիլինգ.

Պարզ սովէրն, » » 1 ք » 20 »

Կէս սովէրն, » » 1/2 ք » 10 »

ԱՐՍԱԹԷ ԴՐԱՄՆԵՐՆ ԵՆ

Կրօնան (5 s), կէս կրօնան (2 1/2 s), շիլինգ, 6, 4 և

2 պէնս:

ՊՂՆՁԷ ԴՐԱՄՆԵՐ

Պէնսի, որ ունի 1 պէնս (d), կէս պէնս—1/2 d, ֆարտինգ—1/4 d:

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ի Ա

Ֆրանկն (Fr) ունի 100 սանտիմ (cs):

1 ֆրանկը, նորա մէջ պարունակվող մետաղի Համեմատութեամբ, Հաւասար է 25 ռուսական կոպէկին:

4 frs կամ 400 cs=1 ռուսական մանէթին.

1 ֆրանկի ծանրութիւնը Հաւասար է 5 գրամմ արծաթին:

ՈՍԿԷ ԴՐԱՄՆԵՐՆ ԵՆ

Նսպալէօնգօրներ (100, 50 և 20 frs), 10 և 5 ֆրանկանոցներ:

ԱՐՍԱԹԷ ԴՐԱՄՆԵՐԻՑ ԿԱՆ. 5, 2, 1, 1/2 և 1/4 ֆրանկանոցներ:

ՎՂՆՁԷ ԴՐԱՄՆԵՐՆ ԵՆ 10, 5 և 1 սանտիմանոցներ:

Բէլգիայում նոյն տեսակ դրամներ են գործածվում:

Ա Ի Ս Տ Ր Ի Ա

Աւստրիական դրամների միութիւնն է՝

Գուլդէնը կամ ֆլօրինը (FL)

1 FL ունի 100 նէյկուէյցէր (Nkr)

1 ֆլօրինը Հաւասար է 61,74 ռուսական կոպէկին:

162 Nkr Հաւասար է 1 ռուս. մանէթին:

ՈՍԿԷ ԴՐԱՄՆԵՐ

Կրօնան ունի 9 տալեր

Կէս կրօնան ունի $4\frac{1}{2}$ տալեր

Գուկաար ունի 3 Ֆլօրին:

ԱՐՅԱԹԷ ԳՐԱՄՆԵՐԸ ԵՆ՝

Կրկին տալեր (3 լ.), սարգ տալեր (ֆլ. $1\frac{1}{2}$), 1 Ֆլօրին և $\frac{1}{2}$ Ֆլօրին:

ՀԱՆՁԷ ԳՐԱՄՆԵՐԸ ԵՆ՝ 3, 1 և $\frac{1}{2}$ նէկոէլցէրնէր:

Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Ա

Դրամների միութիւնն է Տէրուշական կամ Ռէյխսմարկան (Rm M) որ ունի 10 զիլբերգրօզ (sgr):

Իւրաքանչիւր sgr ունի 10 պֆէնիգ (pf.)

Ուրեմն 1 Rm M հաւասար է 100 պֆէնիգին:

Հին օրինական դրամն է սրուսական տօլերը, որ ունի 30 զիլբերգրօզ կամ 3 Rm M :

1 Rm M հաւասար է 30,87 կոպէկին:

323 pf հաւասար է 1 մանէթին:

1 տալերը հաւասար է 92,61 կոպէկին:

ԱՍԿ: ԳՐԱՄՆԵՐ

Կրօնան ունի 9 տալեր

Կէս կրօնան » $4\frac{1}{2}$ տալեր

Պիսաուը կամ Ֆրիդրիխսդօրը ունի 5 տալեր:

20 և 10 մարկաներ:

ԱՐՅԱԹԷ ԳՐԱՄՆԵՐԸ ԵՆ՝ 1, $\frac{1}{2}$ և $\frac{1}{4}$ տալերներ:

ՊՂՆՁԷ ԳՐԱՄՆԵՐԸ ԵՆ՝ 4, 3, 2 և 1 pf.

1, $\frac{1}{2}$ և $\frac{1}{4}$ մարկաներ:

Համբուրգ քաղաքը գերմանական դրամներն է զործածում:

ՀՈՒԱՆԻՒՄ. Դրամների միութիւնն է կուրանագուլգէնը (Cfl) կամ Ֆլօրինը, որ ունի 100 ցենա (cts):

1 գուլգէնը հաւասար է 52,51 կոպէկին:

190 $\frac{1}{2}$ cts հաւասար է 1 մանէթին:

ԻՏԱԼԻԱ. Դրամների միութիւնը լիրան է (lira nuova, կամ Ֆրանկ) որ ունի 100 ցենտիգիմ:

1 լիրան (L) հաւասար է 25 կոպէկին:

4 լիրան հաւասար է 1 մանէթին:
Շվեյցիա, Գրամների միութիւնը ռէյխստալերն է (Riksdaler) — որը հաւասար է 35,42 ռուսական կոպէկին:

Նորվեգիա, Գրամների միութիւնն է սպեցիէտտալեր, որը հաւասար է 1 ման. 40,46 կոպէկին:

Գերմանիա, Գրամների միութիւնը ռէյխստալերն է, որը հաւասար է 70,72 ռուս. կոպէկին:

Սպանիա, Գրամների միութիւնը ռէալն է (Reale), որը հաւասար է 6,48 ռուսական կոպէկին:

Պորտուգալիա, Գրամների միութիւնն է ռէյս (Rs). 1000 ռէյսը հաւասար է մէկ միլռէյսին, որը նշանակվում է այսպէս՝ \$:

1 \$ = 1 ման. 39,57 կոպէկին:

Յունաստան, Գրամների միութիւնը դրախման է (Dr), որը ունի 100 լեպտա և հաւասար է 22,3 ռուսական կոպէկին:

Տ Ա Ճ Կ Ա Ս Տ Ա Ն

Գրամների միութիւնը պիաստրն է:

Իւրաքանչիւր պիաստրը ունի 40 փարա:

1 պիաստրը հաւասար է 5,56 ռուսական կոպէկին:

18 պիաստրը հաւասար է 1 մանէթին:

Ռուս. ԴՐԱՄՆԵՐ

Մեղժիդիէ (100 պիաստր), 40, 25 և 20 պիաստրներ:

ԱՐՄԱԹԷ ԴՐԱՄՆ Է պիաստրը:

ՊՂՆՁԷ ԴՐԱՄՆ Է փարան:

ՀԻՒՄԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գրամների միութիւնը դոլարն է (\$), որը ունի 100 ցենտ (cts)

1 \$ հաւասար է 1 մանէթ 33,7 կոպէկին:

74,8 ցենտը հաւասար է 1 ռուսական մանէթին:

ՈՍԿԷ ԴՐԱՄՆԵՐ: Կրկին իգլ (Eagle, 20 \$), պարզ իգլ (10 \$), $\frac{1}{2}$ և $\frac{1}{4}$ իգլ, 3 և 1 զօլար:

ԱՐԾԱԹԷ ԴՐԱՄՆԵՐ

1, $\frac{1}{2}$ և $\frac{1}{4}$ զօլար.

1 դիմա (10 cts) և $\frac{1}{2}$ դիմա (5 cts):

ՊՂՆՁԷ ԴՐԱՄՆԵՐ: 3, 1 և $\frac{1}{2}$ ցենտ:

* * *

Բացի ոսկէ և արծաթէ զրամներից կան և լսնուկու զրամներ, բայց զոցա գործածութիւնը սկսում է սովորութիւնից դուրս գալ, որովհետև այդ մետաղը շատ դժուար է հալվում:

Որովհետև ոսկին, համեմատելով արծաթի նոյնատեսակ բովանդակութեան հետ, աւելի մեծ արժէք է ներկայացնում, ուստի ոսկու տեղից տեղ փոխադրելը արծաթից էժան է նստում. նշանակում է ուրեմն, որ ամեն ոք կը նախադասի վճարել իւր արտասահմանեան պարտքը ոսկէ զրամով և ոչ թէ արծաթէ զրամով: Այդ իսկ պատճառով ոսկէ զրամների գինը, թէպէտ և հաստատուած է տէրութիւնից, բայց և այնպէս միշտ փոփոխութեան է ենթարկվում, կամ բարձրանում է, կամ իջնում է, առաջարկի և պահանջի քանակութեանը նայելով: Եթէ ոսկէ զրամների գինը իսկական (այսինքն օրէնքով նշանակուած) գնից բարձր է, այդ դէպքում այն աւելորդ փողը, որ տալիս են որպէս զի արծաթէ կամ թղթէ զրամը փոխանակեն ոսկէ զրամի հետ, կոչվում է վաճառականութեան մէջ լաժ կամ աժիօ (agio). իսկ եթէ ընդհակառակն նորա գինը իսկական գնից ցածր է, այն ժամանակ այդ տարբերութիւնը կոչվում է desagio (դէզաժիօ): Ռուսաստանում իմպերիալի և կիսաիմպերիալի արժողութիւնը իսկապէս 10 և 5 մանէթ է. բայց լետոյ տէրութիւնը նշանակել է զոցա համար 3°/_o agio, այնպէս որ այժմ իմպերիալի օրինաւոր գինը 10 մանէթ և 30 կոպէկ է, իսկ կիսաիմպերիալի—5 մանէթ և 15 կոպէկ: Աժիօն տոկոսներով

է հաշվում և նորա մեծ ու փոքր լինելը կախուած է փոխանակվող մետաղի արժողութիւնից:

Առնենք մի օրինակ:

Որքան արժէ կիսախմպէրիալը, եթէ $\text{agio } 30\%$ է:

Եթէ ասում են, որ $\text{agio } 30\%$ է, ալդ նշանակում է, որ կիսախմպէրիալի իւրաքանչիւր 100 կոպէկի համար վճարում են աւելորդ 30 կոպէկ:

Ի նկատի առնելով ալդ պայմանը, հարցը վճռելու համար, տուած թուերը կը դասաւորենք օղակապ կանոնով հետեւալ կերպով՝

$$\begin{array}{r} x \text{ Կ.} \dots\dots\dots 515 \text{ Կ.} \\ 100 \dots\dots\dots 30 \\ \hline x = \frac{515 \times 30}{100} = 1 \text{ ման. } 54\frac{1}{2} \text{ կոպ.} \end{array}$$

Գումարելով 1 ման. $54\frac{1}{2}$ կոպէկը 5 ման. 15 կոպէկի հետ, կը գտնենք, որ կիսախմպէրիալը, հաշուելով 30% agio , արժէ 6 ման. $69\frac{1}{2}$ կոպէկ:

Վերցնենք մի ուրիշ օրինակ:

Քանի $\%$ է աժիօն, եթէ կիսախմպէրիալի գինն է 7 ման. 21 կոպէկ:

Նախ և առաջ 5 ման. 15 կոպէկը հանում ենք 7 ման. 21 կոպէկից, որպէս զի իմանանք թէ կիսախմպէրիալի տուած արժէքը իսկական արժէքից որքանով է աւել, կը ստանանք՝ $721 - 515$ կոպ. = 2 ման. 06 կոպէկ:

Կիսախմպէրիալի լաժը որոշելուց լետով, խնդիրը դասաւորում ենք այսպէս՝

$$\begin{array}{r} x\% \dots\dots\dots 100 \text{ Կ.} \\ 515 \text{ Կ.} \dots\dots\dots 206 \text{ } \\ \hline x = \frac{206 \times 100}{515} = 40\% \end{array}$$

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ ԵՒ ԳՆՈՒՄՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ

Թէ առնուած և թէ վաճառուած ապրանքների արժէքը որոշելու համար, նախ և առաջ պէտք է իմանալ նոցա բանակութիւնը, քաշը: Այդ իսկ պատճառով ապրանքների հաշուարարութիւնները մենք կը սկսենք քաշի որոնումից:

ԱՊՐԱՆՔԻ ՔԱՇԻ ՈՐՈՆՈՒՄՆ

Ապրանքները գրեթէ միշտ վաճառվում են արկղների, տակառների, հակների, պարկերի և ուրիշ զանազան տեսակ փաթաթների մէջ դարսուած: Ապրանքի ամբողջ քաշը, այսինքն ապրանքի քաշը իւր փաթաթի հետ միասին, կոչվում է *Բրուտ* (Брутто, Brut), որը կրճատելով զրկում է այսպէս՝ *Բր.* (Br., Br.): Փաթաթի (այսինքն արկղների, տակառների և այլն) քաշը առանձին կոչվում է *Տարա* (Тара, Tare), իսկ կրճատելով դա զրկում է *Տր.* (Tr., Tr.): Տարան երեք տեսակ է լինում՝

1) *Իւրաքանչեւ*, որը ապրանքների փաթաթը իսկապէս կշռելուց է ստացվում. այդ տեսակ որոշուած Տարան զրկում է ապրանքի իւրաքանչիւր կտորի (*մէտո*) վերայ (իւրաքանչիւր արկղի, հակի և այլն) այսպէս՝ $\frac{S_r}{1 \text{ փ. } 18 \text{ գ.}}$ (Տարան 1 փութ 18 զրկանքայ է):

2) *Սուտարա* (usotara), որը վաճառականական սովորութիւնները հաստատել են մի քանի տեսակ ապրանքների հա-

մար՝ օրինակ, ամերիկական նաւթի Համար Այդ տարան մեծ մասամբ տոկոսներով է արտաւարւում:

3) Հետագայ, երբ իւրաքանչիւր կտոր ապրանքի Համար մի որոշ քանակութիւն Տարա են Հաշվում, օրինակ. 2 զըրվանքայ Տարա ամեն մէկ Հակի մէջ, 18 զըրվանքայ Տարա ամեն մէկ արկղի մէջ և այլն:

Հանելով Տարան Բրուտտոից, կը ստանանք ապրանքի զուտ քաշը, առանց փաթածի, որը կոչւում է Նեթ (Net). իսկ Համառօտութեամբ՝ Նեթ (H-to):

Յոյց տանք այժմ նետտօի Հաշուարարութիւնը օրինակներով:

Որքան է ապրանքի զուտ քաշը, եթէ նորա Բրուտտօն 516 փութ 17 զըրվանքայ է, իսկ Տարան 48 փ. 39 զըրվ.:

Հանման գործողութիւնը կատարւում է և խնդիրը դասուորւում է այնպէս, ինչպէս ցոյց է տուած Հետեւեալ պատկերի մէջ՝

$$\text{Բ.Պ.} 516 \text{ փ. } 17 \text{ զըրվ.}$$

$$\text{Տ.} \quad 48 \text{ } > \text{ } 39 \text{ } >$$

$$\text{Ն.Պ.} 467 \text{ փ. } 8 \text{ զըրվ.}$$

Որքան է ապրանքի զուտ քաշը, եթէ Բրուտտօն 384 փութ և 13 զըրվանքայ է, իսկ Տարան 14⁰/₁₀₀:

Տարան որոշելու Համար, պէտք է բազմապատկել Բրուտտօն 14-ի վերայ և ստացած արտագրեալը բաժանել 100-ի վերայ, ինչպէս կը տեսնուի ներքև:

$$384 \text{ փ. } 13 \text{ զըրվ.}$$

$$\times 14$$

$$\hline 53,80 \text{ փ. } 22 \text{ զըրվ.}$$

$$\times 40$$

$$\hline 3200$$

$$+ 22$$

$$\hline 32,22$$

$$\left| \begin{array}{l} 100 \\ \hline 53 \text{ փ. } 32 \text{ զըրվ.} \end{array} \right.$$

$$\hline$$

$$\frac{22}{100}$$

— մնացորդը կէսից պակաս լինելով, բոլորովին

անտես է առնվում: Տարան իմանալուց լետոյ, խնդիրը դա-
տաւորում ենք առաջուայ եղանակով:

Բ-քօ 384 փ. 13 ԳԵ

Տ. $14\frac{0}{10}$ 53 > 32 >

Ն-քօ 330 փ. 21 ԳԵ

(Ընդունուած է վաճառականութեան մէջ գրվանքայի
տեղ, Համառօտութեան Համար, այս նշանը դնել՝ ԳԵ)

Բրուտտօն 531 փութ և 27 գրվանքայ է, իսկ Տարան
 $1\frac{1}{2}$ ԳԵ է ամեն մէկ փութ ապրանքի մէջ:—Ո՛րքան է ապ-
րանքի զուտ քաշը:

Տարան ստանալու Համար, պէտք է ապրանքի իւրաքան-
չիւր փութից վերցնել $1\frac{1}{2}$ ԳԵ, այսինքն $\frac{3}{2}$ գրվ. նշանակում է
ուրեմն, որ 531 փութից Տարան կը լինի՝

$$531 \times \frac{3}{2} = \frac{531 \times 3}{2} = 19 \text{ փ. } 36 \text{ գրվ. } (36\frac{1}{2})$$

Իսկ 27 գրվանքայից Տարան իմանալու Համար, պէտք
է 27 գրվանքան դարձնել փութ, կը ստանանք $\frac{27}{40}$ փութ,
որը բազմապատկում ենք $\frac{3}{2}$ -ի վրայ՝

$$\frac{27}{40} \times \frac{3}{2} = \frac{27 \times 3}{40 \times 2} = 1 \text{ գրվ. } (1\frac{1}{40} \text{ գ.})$$

Աւելացնելով 1 գրվանքան փութերից Հաշուած Տարայի
վրայ, կը տեսնենք, որ ամբողջ Տարան Հաւասար է 19 փ.
և 37 գրվանքային:

Բ-քօ 531 փ. 27 ԳԵ

Տ. $1\frac{1}{2}$ ԳԵ փ-էջ 19 > 37 >

Ն-քօ 511 փ. 30 ԳԵ

Որքան է 25 Հակ բամբակի զուտ քաշը, եթէ նորա
Բրուտտօն 324 փ. և 13 գրվանքայ է, իսկ ամեն մէկ Հակի
Տարան 13 ԳԵ է:

Իւրաքանչիւր Հակի ծանրութիւնը 13 գրվանքայ է, Հե-
տևարար 25 Հակի ծանրութիւնը 25 անգամ աւելի կը լինի:

$$25 \times 13 = 325 \text{ գրվ. կամ } 8 \text{ փ. } 5 \text{ գրվ.}$$

25 Հակ բամբակ

Բ-ք: 324 փ. 13 ր

Տ. 13 ր 4-ը 8 > 05 >

Ն-ք: 316 փ. 08 ր

* *

Որովհետև ծանրութեան չափերը ամենագործածական չափերն են առևտուրի մէջ, ուստի և նախընթաց խնդիրներում ապրանքի քանակութիւնը արտալալտուած է ծանրութեան չափերով: Կասկած չը կալ, որ նոյն Հաշուարարութիւնները կարելի է կատարել և ուրիշ տեսակ չափերով, օրինակ՝ երկարութեան, ընդունակութեան և արտասահմանեան չափերով:

Որպէս զի դժուարութիւններ չը պատահեն զանազան գործնական Հարցեր վճռելու ժամանակ, ներքև զետեղում ենք գլխաւոր տէրութիւնների չափերի աղիւսակը:

ՈՌՈՍԱԿԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

Մ Ա Ն Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿԵՒՌ

Բերկովեցը	ունի	10	փութ.
Փութը	—	40	գրվանք.
Գրվանքան	—	32	լոտ.
Լոտը	—	3	մսխալ.
Մսխալը	—	96	գոլիա:

ԴԵՂԱՏԱՆ ԿԵՒՌ

Գրվանքան	ունի	12	ունցիա.
Ունցիան	—	8	գրախմբ.
Գրախմբան	—	3	սկրուպ.
Սկրուպուլը	—	20	գրան.
1 րդ գեղատան	= մօտաւորապէս		
		84	մսխալին:

Ե Բ Կ Ա Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

Աշխարհագրական մղոնը ունի 7 վերստ.

Վերստը	ունի	500	սաժէն.	Սաժէնը	ունի	7	ֆուտ.
Սաժէնը	—	3	արշին.	Ֆուտը	—	12	գիւլիմ.
Արշինը	—	16	վերջոկ.	Գիւլիմը	—	10	լինիա:

Արշինը ունի 28 գիւլիմ:

ՄԱԿԵՐԵՒՈՅՑՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐ. քառակուսի—մղոնը, վերստը,

սածէնը, արշինը, վերչոկը, ֆուտը և այլն: Գետեատինը արքունական (казенная) = 240 քառակուսի սածէն: Գետեատինը տնտեսական (экономическая) = 3200 քառ. սածէն:

Ը Ն Դ Ո Ւ Ն Ա Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

ԸՆԳԵՒԷՆՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ		ՀԵՂՈՒԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ	
Լաստը	ունի 12 չեօվերտ.	Տակառը	ունի 40 վեգրո.
Չեօվերտը	— 2 օսմինա.	Վեգրօն	— 10 շտոֆ.
Օսմինան	— 4 չեօվերիկ.	Շտոֆը	— 2 կրուժկա:
Չեօվերիկը	— 8 զարնց:		
1 չեօվերիկը	= 64 զրվ. ջրի	}	Ծանրութեանը, գատարկութեան մէջ կշռուած և որի բարեխառնութիւնն է 13 ¹ / ₂ աստիճան Ռ. ջերմաչափով:
1 վեգրօն	= 30 » »		

Ա Ն Գ Ղ Ի Ա Կ Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

Ծ Ա Ն Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

Տօննան (Ton)	ունի 20 ցենտներ.
Յենտները (Cwt)	» 4 կվարտէր.
Կվարտէրը (Qr)	» 28 զրվանքալ.
Գրվանքան (H)	» 16 ունցիա.
Ունցիան (Oz)	» 16 դրախմա:
1 անգղիական զրվանքան	= 1,108 ռուսական զրվանքալին:
1 տօննան	= 62,03 ռուսական փութին:

Ե Բ Կ Ա Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

Մղոնը	ունի 1760 կարգ.	Եարդը	ունի 4 կվարտէր.
Եարդը	» 3 ֆուտ.	Կվարտէրը	» 4 նէլ.
Ֆուտը	» 12 ս. դիւլիմ.	Նէլը	» 2 ¹ / ₃ դիւլիմ.
Դիւլիմը	» 12 լինիա:	Կանգունը	» 5 կվարտէր (1 ¹ / ₄ կարգ):

Ը Ն Գ Ո Ւ Ն Ա Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

ԸՆԳԵՂԱԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

ՀԵՂՈՒԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Լաստը	ուՆի 10	կվարտէր.	Տակառը	ուՆի 2	պիպա.
Կվարտէրը	» 8	բուշէլ.	Պիպան	» 2	օկսոֆտ.
Բուշէլը	» 8	գալլօն.	Օկսոֆտը	» 63	գալլօն.
Գալլօնը	» 4	կվարտա.	Գալլօնը	» 4	կվարտա.
Կվարտան	» 2	պինտա.	Կվարտան	» 2	պինտա.
Պինտան	» 4	ժիլեսա:	Պինտան	» 4	ժիլեսա:
Բուշէլը=1,386	չեօվերիկին:		Գալլօնը=0,3694	վեգրօլին:	
			1 վեգրօն=2,707	գալլօնին:	

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

Ծ Ա Ն Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը:

Կիլոգրամմը (Ko)	ուՆի 10	Հեկտոգրամմ.
Հեկտոգրամմը	» 10	դեկագրամմ.
Գեկագրամմը	» 10	գրամմ.
Գրամմը	» 10	դեցիգրամմ.
Գեցիգրամմը	» 10	սանտիգրամմ.
Սանտիգրամմը	» 10	միլիգրամմ.

Ցենտները (quintal) ուՆի 100 կիլոգրամմ:

Նոր նաւու տօննան (millier) ուՆի 1000 կիլոգրամմ:

1 Տօննան=61 փութ 02 ռուսական գրվանքային:

1 Կիլոգրամմը=2,442 ռուս. գրվանքային:

Ե Բ Կ Ա Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Բ Ը

Միրիամ. ուՆի 10	կիլոմետր.	Մետրը ուՆի 10	դեցիմետր.
Կիլոմետրը	» 10	Հեկտոմետր.	Գեցիմետրը
Հեկտոմետրը	» 10	դեկամետր.	Սանտիմետր.
Դեկամետրը	» 10	մետր.	» 10

Մետրը Հաւասար է Փարիզի միջօրէականի քառորդի
0,0000001 մասին:

Մետրը=1,406 արշինին (ժօտաւորապէս 22¹/₂ վերշոկին):

ԸՆԴԵՂԱՆՆԵՐԻ ԵՒ ՀԵՂՈՒԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Հեկտարիտրը ունի 10 դեկալիտր.

Գեկալիտրը » 10 լիտր.

Լիտրը » 10 դեցիլիտր.

Գեցիլիտրը » 10 սանտիլիտր:

1 լիտրը=0,038 առևտական չեփերիկին=0,081 վեդրօլին:

1 չեփերիկը=26,238 լիտրին:

1 վեդրօն=12,299 լիտրին:

ՊՐՈՒՍԱԿԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

ԾԱՆՐՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

Ցենտները (Ctr) ունի 100 գրվանքայ (50 կիլոգրամմ)

Գրվանքան (Zollpfund) » 30 լոտ.

Լոտը » 10 կվենտալ.

Նաևու լաստը » 4000 գրվանքայ:

1 պրուսական գրվանքան=1,221 առև. գրվանքային:

1 առևական » =0,819 պրուս. »

ԵՐԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

Մղոնը ունի 2000 բուտա.

Բուտան » 12 ֆուտ.

Ֆուտը » 12 սևուական դիւլիմ:

Կանգուներ (Elle) ունի 25¹/₂ դիւլիմ:

1 կանգուներ=15,008 առև. վերջուկին կամ 0,938 արշինին:

1 առևական արշինը=1,066 պրուսական կանգուներին:

ԸՆԴՈՒՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

ԸՆԴԵՂԱՆՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Վիսպէլը ունի 24 շէֆէլ.

Շէֆէլը » 15 մէցէ (Metzen)

Մէցէն » 4 կվարտա.

Լաստը » 60 շէֆէլ.

Շէֆէլը=2,0948 ա. չեփեր.

1 ա. չեփերիկը=0,4774 շէֆ.

ՀԵՂՈՒԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Էլմէրը ունի 2 սնկեր.

Սնկերը » 30 կվարտա.

Էլմէրը=5,586 վեդրօլին:

Վեդրօն=0,179 էլմէրին:

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

Ծ Ա Ն Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Ր Ը

- Գրվանքան ունի 32 լոտ.
 1 ոտը » 4 կվենտալ.
 Յենաները » 100 գրվանքայ:
 1 աւստրիական գրվ. = 1,3674 ա.ու.ս. գրվանքային:
 1 ա.ու.ս. գրվ. = 0,7312 աւստրիական գրվանքային:

Ե Բ Կ Ա Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Ր Ը

- Ֆուտը ունի 12 դիւլիմ. Գիւլիմը ունի 12 լինիա:
 Կանգուներ (Elle) ունի 2,645 աւստրիական ֆուտ.
 Կանգուներ = 1,0956 ա.ու.ս. արշինին.
 Ֆուտը = 0,444 » »
 Արշինը = 0,9127 աւստրիական կանգուներին:

Ը Ն Գ Ո Ւ Ն Ա Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Ր Ը

ԸՆԳԵՂԵՆՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Հ.Գ.ՍԻԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Մէցէ (Metze)	էյմէրը ունի 40 մաս (Maass).
$\frac{1}{2}$ Մէցէ (Halbe)	Մասը » 4 զէյգել (Seidel).
$\frac{1}{4}$ Մէցէ (Viertel)	էյմէրը = 4,602 վեգրոյին.
$\frac{1}{8}$ Մէցէ (Achtel)	Վեգրոն = 0,217 էյմերին:
- Մէցէն = 2,3441 ա. չեափերիկ.
 Չեափերիկը = 0,426 մէցէին:

ՀՈԱՆԴԱԿԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

- Ծանրութեան միութիւնն է՝ Պօնդ = 1 կիլոգրամմին.
 Պօնդը = 2,442 ա. գրվանքային.
 Երկարութեան » Կանգուն (Elle) = 1 մետրին.
 Ընդեղէնները » Ձակ (Sack) = 1 հեկտոյիտրին.
 Ձակը = 3,811 ա. չեափերիկին.
 Հեղուկները » Վատ (Vat) = 1 հեկտոյիտրին.
 Վատը = 8,131 ա.ու.ս. վեգրոյին:

ԻՏԱԼԻԱՅՈՒՄ ԵՒ ԲԵՆԳԻԱՅՈՒՄ ընդունված են Ֆրանսիական թէ ծանրութեան և թէ միւս տեսակ չափերը:
 ՀԻՒՍՍՈՒՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ մէջ գործ են ածվում անգղիական չափերը:

ՏԱՂԱԿԱՆ ՉԱՓԵՐԸ

Մ Ա Ն Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Ր Ը

Կանտարը ունի 4 օքքա.

Օքքան > 400 գրամա.

1 օքքան = 1,2809 կիլոգրամմին կամ 3,128 ու. գրվանքային:

Ե Բ Կ Ա Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Ր Ը

Պիկը (pik) = 0,966 արշինին կամ 0,687 մետրին

Էնդաղէ = 0,918 > > 0,658 >

Գործ է ածվում նոյնպէս և անգղիական եարդը:

Ը Ն Դ Ո Ւ Ն Ա Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Չ Ա Փ Ե Ր Ը

ԸՆԴԵՂԷՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

ՀԵՂՈՒԿՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Ֆօրտինը ունի 4 կիլօ (chilo) Աւման = 5,205 ւ. = 0,423 վ.

1 կիլօն = 35,266 լիարին. Յուկալը = 3,245 > = 0,246 >

1 > = 1,344 չեպիբրիկին. Ստալիօն = 16,157 > = 1,314 >

Գործ է ածվում նոյնպէս և անգղիական գալլօնը:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՆԵԱՆ ՉԱՓԵՐԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԶՆԵՆԸ ԵՒ ՀԱԿԱՌԱԿԸ:

Երբ ապրանքը գնվում է արտասահմանում և նորա կը-
 շիւք կամ քանակութիւնը արտալալառուած է օտար տէրու-
 թիւնների չափերով, շատ լաճախ հարկաւոր է լինում դոցա
 ուստական չափեր գարձներ: Այդ գործողութիւնը կատարելու
 համար, վաճառականութեան մէջ ընդունված են հետեւել
 լսարբերութիւնները.

ԱՆԳՂԻԱ. 36 Թ անգ. = 40 Թ ռուս.
 9 » » = 10 » »
 903 » » = 1000 » »
 1 եարգը = $1\frac{2}{7}$ արշինին

ՅՐԱՆՍԻԱ. 50 Ko = 122 Թ ռուս.
 1000 » = 2442 » »
 1000 մետրը = 1406 արշինին

ՊՐՈՒՍԻԱ. 100 Թ (Zollpfund) = 122 Թ ռուս.
 1000 » » = 1221 » »
 1 կանգունը (Elle) = 15 վերշոկին.
 1000 Ֆուտը = 441 արշինին

ՀՈՒԱՆԻԱ. 50 Ko = 122 Թ ռուս.
 1000 (կանգունը) մետրը = 1406 արշինին:

ՀԱՄԲՈՒՐԳ. 100 Թ գերմանական = 122 Թ ռուս.
 1 կանգունը = 0,806 արշինին:

Գիցուք տուած է մեզ անգղիական 28 ցենտները (Cwt) 3 կվարտէրը (Qr) և 5 գրվանքան (Թ) դարձնել ռուսական կշիռ:

Այդ հարցը վճռելու համար պէտք է առաջ անուանական մեծ չափերը դարձնել մանր չափեր. դորա համար կասենք՝ 1 Cwt ունի 4 Qr., 28 ցենտները կունենայ 28 անգամ 4 կվարտէր, այսինքն $28 \times 4 = 112$ Qr: Ելի ունենք 3 կվարտէր, ուրեմն ընդամենը կը լինի $112 + 3 = 115$ Qr: Յետոյ կասենք՝ 1 Qr. ունի 28 գրվանքայ, իսկ 115 կվարտէրը կունենայ 115 անգամ 28 գրվանքայ. այսինքն $115 \times 28 = 3220$ գրվ.: Ելի ունենք 5 գրվանքայ. ուրեմն ընդամենը կը ստանանք $3220 + 5 = 3225$ անգ. գրվանքայ: Գործողութիւնը դասաւորվում է հետևեալ կերպով:

$$\begin{array}{r}
 28 \text{ Cwt} + 3 \text{ Qr} + 5 \text{ Թ} \\
 \times 4 \\
 \hline
 112 \text{ Qr.} \\
 + 3 \text{ Թ} \\
 \hline
 115 \text{ Qr.} \\
 \times 28 \\
 \hline
 920 \\
 230 \\
 \hline
 3220 \text{ Թ} \\
 + 5 \text{ Թ} \\
 \hline
 3215 \text{ Թ անգղիական:}
 \end{array}$$

Այժմ ստացած թիւը պէտք է դարձնենք ուսական
 զրկանքաներ: Մենք գիտենք, որ

$$36 \text{ անգ. Թ} = 40 \text{ Թ ուս.}$$

$$1 \text{ Թ} = \frac{40}{36} \text{ Թ ուս.}$$

$$3225 \text{ Թ} = \frac{3225 \times 40}{36} = 3583\frac{1}{3} \text{ ուսական}$$

զրկանքալին:

Կատարելով $3583\frac{1}{3}$ զրկանքալի հետ անդրադարձման
 դործողութիւնը, այսինքն զրկանքաները փութ դարձնելով,
 կը ստանանք 89 փութ 23 զրկանքալ:

$$\begin{array}{r}
 3583\frac{1}{3} \left| \begin{array}{l} 40 \\ \hline 89 \text{ փութ} \end{array} \right. \\
 \hline
 -320 \\
 \hline
 383 \\
 \hline
 -360 \\
 \hline
 23\frac{1}{3} \text{ զրկ.}
 \end{array}$$

Միւս օրինակ՝ իմանալ թէ 335 կիւղարամմը քանի փութ
 և զրկանքալ է:

Որովհետեւ իւրաքանչիւր 50 կիլոգրամմը հաւասար է 122 ուսու գրվանքային, ուրեմն

$$1 \text{ Ko հաւասար կը լինի } \frac{122}{50} \text{ գրվ. իսկ}$$

$$335 \text{ , , , , } \frac{335 \times 122}{50} = 817\frac{2}{5}$$

գրվանքային, որից փութ ստանալու համար պէտք է բաժանել 40-ի վերայ

$$817\frac{2}{5} \left| \frac{40}{20} \text{ փութ.} \right.$$

$$-80$$

$$\hline 17\frac{2}{5} \text{ գրվ.}$$

Այդպէս ուրեմն տուած 335 կիլոգրամմը հաւասար է ուսուց 20 փութին և $17\frac{2}{5}$ գրվանքային:

Հակառակ տեսակ խնդիրները, այսինքն երբ հարկաւոր է լինում տուած ուսուական չափերը արտասահմանեան դարձնել, գիւրութեամբ լուծվում են նորոպէս վերև գետն-գուած յարաբերութիւնների օգնութեամբ:

Ինչուք տուած է մեզ իմանալ թէ 24 փութը և 16 գրվանքան քանի պրուսական գրվանքային է հաւասար:

$$24 \text{ փութ} + 16 \text{ գրվ.}$$

$$\times 40$$

$$\hline 960 \text{ գրվ.}$$

$$+ 16 \text{ ,}$$

$$\hline 976 \text{ գրվ.}$$

Որովհետեւ 1 փութն ունի 40 գրվանքայ, 24 փութը կունենայ 24 անգամ աւել, պէտք է 40-ը բազմապատկենք 24-ի վերայ: Ստացած արտագրեալի վերայ աւելացնելով էլի 16 գրվանքայ, ստանում ենք 976 գրվանքայ: Հիմա արպէս կը դատենք, եթէ

122 Թ և ուս. = 100 պրուս. գրվանքային

1 » » = $\frac{100}{122}$ » » , իսկ

976 » » = $\frac{976 \times 100}{122} = 800$ պրուս. գրվ.:

Վերցնենք մի այլ խնդիր՝ 18 փութը և 6 գրվանքան պէտք է դարձնել անգղիական կշիռ:

Առաջ 18 փութը և 6 գրվ. դարձնում ենք գրվանքաներ, կը ստանանք

$18 \times 40 = 720 + 6 = 726$ գրվանքայ:

Գիտենալով որ 40 ուս. գրվ. հաւասար է 36 անգղ. գրվանքային, ուրեմն

1 ուս. գրվ. = $\frac{36}{40}$ անգղ. գրվանքային, իսկ

726 » » = $\frac{726 \times 36}{40} = 653\frac{3}{5}$ անգ. գրվ.:

Գորանից լետոյ մնում է միայն անգղիական գրվանքաներով արտայայտուած թիւը դարձնել բարդ անուանական թիւ, այսինքն իմանալ՝ քանի ցենտներ և կվարտէր է պարունակվում $653\frac{3}{5}$ գրվանքայի մէջ:

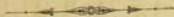
$$\begin{array}{r|l|l}
 653\frac{3}{5} \text{ Թ} & 28 & \\
 \hline
 -56 & 23 \text{ Qr.} & 4 \\
 \hline
 93 & -20 & 5 \text{ Cwt.} \\
 \hline
 -84 & 3 \text{ Qr.} & \\
 \hline
 9\frac{2}{5} \text{ Թ} & &
 \end{array}$$

Ստացած գրվանքաները դարձնում ենք նախ և առաջ հետևեալ նախորդ չափ, այսինքն կվարտէրներ. մենք գիտենք, որ 28 գրվանքան 1 կվարտէր է, ուրեմն քանի անգամ որ $653\frac{3}{5}$ -ում լինի 28, այնքան էլ կվարտէր կը լինի. դորա համար պէտք է $653\frac{3}{5}$ բաժանենք 28-ի վերայ: Բաժանելով կը ստանանք 23 կվարտէր և էլի կը մնայ $9\frac{2}{5}$ գրվ.: Այժմ 23 կվարտէրը կը դարձնենք ցենտներ: Մենք գիտենք, որ 4

կվարտէրը մէկ ցենտներ է, ուրեմն քանի անգամ որ 23-ում լինի 4, այնքան էլ ցենտներ կը լինի: Դորա համար պէտք է 23-ը բաժանենք 4-ի վերայ. այդ անելով կը ստանանք 5 ցենտներ և էլի կը մնայ 3 կվարտէր: Այդպէս ուրեմն $65\frac{3}{5}$ անգղ. գրվանքայի մէջ կայ 5 ցենտներ 3 կվարտէր և $\frac{3}{5}$ գրվանքայ:

Այդ տեսակ հաշուարարութիւնների աւելի կամ պակաս ճշտութիւնը կախուած է ապրանքի արժէքից. թանգ ապրանքի համար ճշտութիւնը հասնում է մինչև $\frac{1}{4}$ գրվանքայի, իսկ էժանագին ապրանքի կռի մէջ կէսից մեծ գրվանքան մէկ ամբողջի տեղ է ընդունվում:

Յետագայ աղիւսակները կազմուած են ցոյց տուած հաշուարարութիւնների համեմատ և ծառայում են չափերի փոխադրման վերաբերեալ խնդիրների լուծելը գիւրացնելու համար:

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Ի.

Գարձումն մսխալների փութ ու գրվանքայ և վերածումն գրվանքանների մսխալներ:

Գարձումն մսխալների փութ և գրվանքայ:				Վերածումն գրվանքանների մսխալներ:			
ԽՍԻԱԼԸ	Պարունակում է			Գրվանքան	Ունի մսխալ:	Գրվանքան	Ունի մսխալ:
	Փութ.	Գրվ.	Խսի.				
96	—	1	—	$\frac{1}{8}$	12	17	1632
100	—	1	4	$\frac{1}{4}$	24	18	1728
200	—	2	8	$\frac{3}{8}$	36	19	1824
300	—	3	12	$\frac{1}{2}$	48	20	1920
400	—	4	16	$\frac{5}{8}$	60	21	2016
500	—	5	20	$\frac{3}{4}$	72	22	2112
600	—	6	24	$\frac{7}{8}$	84	23	2208
700	—	7	28	$\frac{1}{3}$	32	24	2304
800	—	8	32	$\frac{2}{3}$	64	25	2400
900	—	9	36	1	96	26	2496
1000	—	10	40	2	192	27	2592
2000	—	20	80	3	288	28	2688
3000	—	31	24	4	384	29	2784
4000	1	1	64	5	480	30	2880
5000	1	12	8	6	576	31	2976
6000	1	22	48	7	672	32	3072
7000	1	32	88	8	768	33	3168
8000	2	3	32	9	864	34	3264
9000	2	13	72	10	960	35	3360
10000	2	24	16	11	1056	36	3456
20000	5	8	32	12	1152	37	3552
30000	7	32	48	13	1248	38	3648
40000	10	16	64	14	1344	39	3744
50000	13	—	80	15	1440	40	3840
				16	1536		

II. ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ, ՀՈԼԼԱՆԴԱԿԱՆ

Քրամձ, Գեկազքրամձ, Հեկտոգրամձ:	ԿԵԼՕԳՐԱՄԻՐ	Ռուս. կշիռ.			ԿԵԼՕԳՐԱՄԻՐ	Ռուս. կշիռ.			ԿԵԼՕԳՐԱՄԻՐ	Ռուս. կշիռ.		
		Փու.թ.,	Գրժ.	Մոխուլ:		Փու.թ.,	Գրժ.	Մոխուլ:		Փու.թ.,	Գրժ.	Մոխուլ:
Գ ր ա մ ձ	1	0001	—	—	1	—	2 42	28	1	28	36	
	2	0002	—	—	2	—	4 85	29	1	30	79	
	3	0003	—	—	3	—	7 31	30	1	33	25	
	4	0004	—	—	4	—	9 74	31	1	35	67	
	5	0005	—	—	5	—	12 20	32	1	38	14	
	6	0006	—	—	6	—	14 63	33	2	—	56	
	7	0007	—	—	7	—	17 9	34	2	3	3	
	8	0008	—	—	8	—	19 51	35	2	5	45	
	9	0009	—	—	9	—	21 94	36	2	7	88	
Գ Ե Կ ա գ ր ա մ ձ	1	001	—	—	10	—	24 40	37	2	10	34	
	2	002	—	—	11	—	26 83	38	2	12	76	
	3	003	—	—	12	—	29 29	39	2	15	23	
	4	004	—	—	13	—	31 72	40	2	17	65	
	5	005	—	—	14	—	34 18	41	2	20	12	
	6	006	—	—	15	—	36 60	42	2	22	54	
	7	007	—	—	16	—	39 7	43	2	25	1	
	8	008	—	—	17	1	1 49	44	2	27	43	
	9	009	—	—	18	1	3 92	45	2	29	85	
Հ Ե Կ ա ո գ ր ա մ ձ	1	01	—	—	19	1	6 38	46	2	32	32	
	2	02	—	—	20	1	8 81	47	2	34	74	
	3	03	—	—	21	1	11 27	48	2	37	21	
	4	04	—	—	22	1	13 70	49	2	39	63	
	5	05	—	1	23	1	16 16	50	3	2	10	
	6	06	—	1	24	1	18 58	51	3	4	52	
	7	07	—	1	25	1	21 5	52	3	6	94	
	8	08	—	1	26	1	23 47	53	3	9	41	
	9	09	—	2	27	1	25 90	54	3	11	83	

ԵՒ ԶՈՒՒՑԵՐԻԱԿԱՆ ԿՇԻՌ

ԿՐՈՒՄԸ	Ռուս. կշիռ.			ԿՐՈՒՄԸ	Ռուս. կշիռ.			ԿՐՈՒՄԸ	Ռուս. կշիռ.		
	Փու.ձ.	Փբէ.	Մսթայ.		Փու.ձ.	Փբէ.	Մսթայ.		Փու.ձ.	Փբէ.	Մսթայ.
55	3	14	30	82	5	—	23	1000	61	2	—
56	3	16	72	83	5	2	66	2000	122	4	—
57	3	19	19	84	5	5	12	3000	183	6	—
58	3	21	61	85	5	7	55	4000	244	8	—
59	3	24	7	86	5	10	1	5000	305	10	—
60	3	26	50	87	5	12	44	6000	366	12	—
61	3	28	92	88	5	14	86	7000	427	14	—
62	3	31	39	89	5	17	32	8000	488	16	—
63	3	33	81	90	5	19	75	9000	549	18	—
64	3	36	28	91	5	22	21	10000	610	20	—
65	3	38	70	92	5	24	64	20000	1221	—	—
66	4	1	17	93	5	27	10	30000	1831	20	—
67	4	3	59	94	5	29	53	40000	2442	—	—
68	4	6	5	95	5	31	95	50000	3052	20	—
69	4	8	48	96	5	34	41	60000	3663	—	—
70	4	10	90	97	5	36	84	70000	4273	20	—
71	4	13	37	98	5	39	30	80000	4884	—	—
72	4	15	79	99	6	1	73	90000	5494	20	—
73	4	18	26	100	6	4	19	100000	6105	—	—
74	4	20	68	200	12	8	38				
75	4	23	14	300	18	12	58				
76	4	25	57	400	24	16	77				
77	4	28	3	500	30	21	—				
78	4	30	46	600	36	25	19				
79	4	32	88	700	42	29	38				
80	4	35	35	800	48	33	58				
81	4	37	77	900	54	37	77				

III. ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄԵ

ԱՆԳՂ. ԳՐԱՆՆՔ.	Ռուս. կշիռ.			ԱՆԳՂ. ԳՐԱՆՆՔ.	Ռուս. կշիռ.			ԱՆԳՂ. ԳՐԱՆՆՔ.	Ռուս.
	Փու.Ս.	Գրվ.	Մոխրայ.		Փու.Ս.	Գրվ.	Մոխրայ.		
$\frac{1}{32}$	—	—	3	22	—	24	35	49	1
$\frac{1}{16}$	—	—	7	23	—	25	45	50	1
$\frac{1}{8}$	—	—	13	24	—	26	56	51	1
$\frac{1}{4}$	—	—	27	25	—	27	66	52	1
$\frac{1}{2}$	—	—	53	26	—	28	76	53	1
$\frac{3}{4}$	—	—	80	27	—	29	87	54	1
1	—	1	10	28	—	31	1	55	1
2	—	2	21	29	—	32	11	56	1
3	—	3	31	30	—	33	22	57	1
4	—	4	41	31	—	34	32	58	1
5	—	5	52	32	—	35	42	59	1
6	—	6	62	33	—	36	53	60	1
7	—	7	72	34	—	37	63	61	1
8	—	8	83	35	—	38	73	62	1
9	—	9	93	36	—	39	84	63	1
10	—	11	7	37	1	—	94	64	1
11	—	12	18	38	1	2	8	65	1
12	—	13	28	39	1	3	18	66	1
13	—	14	38	40	1	4	29	67	1
14	—	15	48	41	1	5	39	68	1
15	—	16	59	42	1	6	49	69	1
16	—	17	69	43	1	7	60	70	1
17	—	18	79	44	1	8	70	71	1
18	—	19	90	45	1	9	80	72	1
19	—	21	4	46	1	10	91	73	2
20	—	22	14	47	1	12	5	74	2
21	—	23	25	48	1	13	15	75	2

Բ Ի Կ Ա Կ Ա Ն Գ Ր Վ Ա Ն Ք Ա Ն Ե Ր :

Կշիռս		Անփոփոց Գրվել	Ռուս. կշիռս			Անփոփոց Գրվել	Ռուս. կշիռս		
Փքվել	Մոխրակ		Փոսթ	Փքվել	Մոխրակ		Փոսթ	Փքվել	Մոխրակ
14	26	76	2	4	16	400	11	3	—
15	36	77	2	5	27	500	13	33	72
16	46	78	2	6	37	600	16	24	48
17	57	79	2	7	47	700	19	15	24
18	67	80	2	8	58	800	22	6	—
19	77	81	2	9	68	900	24	36	72
20	88	82	2	10	78	1000	27	27	48
22	2	83	2	11	89	2000	55	15	—
23	12	84	2	13	3	3000	83	2	48
24	23	85	2	14	13	4000	110	30	—
25	33	86	2	15	24	5000	138	17	48
26	43	87	2	16	34	6000	166	5	—
27	54	88	2	17	44	7000	193	32	48
28	64	89	2	18	54	8000	221	20	—
29	74	90	2	19	65	9000	249	7	48
30	84	91	2	20	75	10000	276	35	—
31	95	92	2	21	85	20000	553	30	—
33	9	93	2	23	—	30000	830	25	—
34	19	94	2	24	10	40000	1107	20	—
35	30	95	2	25	20	50000	1384	15	—
36	40	96	2	26	31	60000	1661	10	—
37	50	97	2	27	41	70000	1938	5	—
38	61	98	2	28	51	80000	2215	—	—
39	71	99	2	29	62	90000	2491	35	—
—	81	100	2	30	72	100000	2768	30	—
1	92	200	5	21	48				
3	6	300	8	12	24				

IV. Ա Ն Գ Ղ Ի Ա Կ Ա Ն Ե Ի

ՈՒՆԾԻՍ.	Ռուս. կշիռ.			ԳՐԱՆՆՈՒԹԱՅ.	Ռուս. կշիռ.			ԿՈՒՐՏԻՑ.	Ռուս.
	Փու.ժ.	Գրգ.	Մոթոմլ.		Փու.ժ.	Գրգ.	Մոթոմլ.		
1	—	—	7	1	—	1	10	1	—
2	—	—	13	2	—	2	21	2	1
3	—	—	20	3	—	3	31	3	2
4	—	—	27	4	—	4	41	4	3
5	—	—	33	5	—	5	52	5	3
6	—	—	40	6	—	6	62	6	4
7	—	—	47	7	—	7	72	7	5
8	—	—	53	8	—	8	83	8	6
9	—	—	60	9	—	9	93	9	6
10	—	—	66	10	—	11	7	10	7
11	—	—	73	11	—	12	18	11	8
12	—	—	80	12	—	13	28	12	9
13	—	—	86	13	—	14	38	13	10
14	—	—	93	14	—	15	48	14	10
15	—	1	4	15	—	16	59	15	11
16	—	1	10	16	—	17	69	16	12
17	—	1	17	17	—	18	79	17	13
18	—	1	24	18	—	19	90	18	13
19	—	1	30	19	—	21	4	19	14
20	—	1	37	20	—	22	14	20	15
30	—	2	7	21	—	23	25	30	23
40	—	2	74	22	—	24	35	40	31
50	—	3	44	23	—	25	45	50	38
60	—	4	15	24	—	26	56	60	46
70	—	4	81	25	—	27	66	70	54
80	—	5	52	26	—	28	76	80	62
90	—	6	22	27	—	29	87	90	69
100	—	6	89	28	—	31	1	100	77

Ա Մ Ե Ր Ի Կ Ա Կ Ա Ն Կ Ծ Ի Ռ :

Կշխւ.		Յիւճակիք.	Թուս. կշխւ.			Տ օ Ն Ն Ո .	Թուս. կշխւ.		
Գրվ.	Մտնող.		Փուլք.	Գրվ.	Մտնող.		Փուլք.	Գրվ.	Մտնող.
31	1	1	3	4	4	1	62	—	77
22	2	2	6	8	8	2	124	1	58
13	3	3	9	12	12	3	186	2	38
4	4	4	12	16	15	4	248	3	19
35	5	5	15	20	19	5	310	4	—
26	6	6	18	24	23	6	372	4	77
17	7	7	21	28	27	7	434	5	58
8	8	8	24	32	31	8	496	6	38
39	9	9	27	36	35	9	558	7	19
30	10	10	31	—	38	10	620	8	—
21	11	11	34	4	42	20	1240	16	—
12	12	12	37	8	46	30	1860	24	—
3	12	13	40	12	50	40	2480	32	—
34	13	14	43	16	54	50	3101	—	—
25	14	15	46	20	58	60	3721	8	—
16	15	16	49	24	61	70	4341	16	—
7	16	17	52	28	65	80	4961	24	—
38	17	18	55	32	69	90	5581	32	—
29	18	19	58	36	73	100	6202	—	—
20	19	20	62	—	77	200	12404	—	—
10	29	30	93	1	19	300	18606	—	—
—	38	40	124	1	58	400	24808	—	—
30	48	50	155	2	—	500	31010	—	—
20	58	60	186	2	38	600	37212	—	—
10	67	70	217	2	77	700	43414	—	—
—	77	80	248	3	19	800	49616	—	—
30	86	90	279	3	58	900	55818	—	—
21	—	100	310	4	—	1000	62020	—	—

4 U 7 4 8 1 0:

ԳԳՎ ԱՆՔԱՅ Zollpfund.	ՈՅԱՆ ԿՂԻՆ.			ԳԳՎ ԱՆՔԱՅ Zollpfund.	ՈՅԱՆ ԿՂԻՆ.			ԳԳՎ ԱՆՔԱՅ Zollpfund.	ՈՅԱՆ ԿՂԻՆ.		
	ՓՈՒԹ,	ԳՐԸ	ՄՈՒԽՄԷՂ		ՓՈՒԹ,	ԳՐԸ	ՄՈՒԽՄԷՂ		ՓՈՒԹ,	ԳՐԸ	ՄՈՒԽՄԷՂ
53	1	24	68	79	2	16	44	600	18	12	58
54	1	25	90	80	2	17	65	700	21	14	67
55	1	27	15	81	2	18	86	800	24	16	77
56	1	28	36	82	2	20	12	900	27	18	86
57	1	29	57	83	2	21	33	1000	30	21	—
58	1	30	79	84	2	22	54	2000	61	2	—
59	1	32	4	85	2	23	75	3000	91	23	—
60	1	33	25	86	2	25	1	4000	122	4	—
61	1	34	46	87	2	26	22	5000	152	25	—
62	1	35	67	88	2	27	43	6000	183	6	—
63	1	36	89	89	2	28	64	7000	213	27	—
64	1	38	14	90	2	29	85	8000	244	8	—
65	1	39	35	91	2	31	11	9000	274	29	—
66	2	—	56	92	2	32	32	10000	305	10	—
67	2	1	77	93	2	33	53	20000	610	20	—
68	2	3	3	94	2	34	74	30000	915	30	—
69	2	4	24	95	2	36	—	40000	1221	—	—
70	2	5	45	96	2	37	21	50000	1526	10	—
71	2	6	66	97	2	38	42	60000	1831	20	—
72	2	7	88	98	2	39	63	70000	2136	30	—
73	2	9	13	99	3	—	84	80000	2442	—	—
74	2	10	34	100	3	2	10	90000	2747	10	—
75	2	11	55	200	6	4	19	100000	3052	20	—
76	2	12	76	300	9	6	29				
77	2	14	2	100	12	8	38				
78	2	15	23	500	15	10	48				

4 1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81

ԱՐՄՏԻ ՊԲՆԷ	Ռուս. կշիռ.			ԱՐՄՏԻ ՊԲՆԷ	Ռուս. կշիռ.			ԱՐՄՏԻ ՊԲՆԷ	Ռուս. կշիռ.		
	Փու.թ.	Գրգ.	Մոխրաչ.		Փու.թ.	Գրգ.	Մոխրաչ.		Փու.թ.	Գրգ.	Մոխրաչ.
55	1	35	23	82	2	32	17	1000	34	8	
56	1	36	58	83	2	33	52	2000	68	16	
57	1	37	94	84	2	34	88	3000	102	24	
58	1	39	33	85	2	36	27	4000	136	32	
59	2	—	68	86	2	37	62	5000	171	—	
60	2	2	8	87	2	39	2	6000	205	8	
61	2	3	43	88	3	—	37	7000	239	16	
62	2	4	78	89	3	1	72	8000	273	24	
63	2	6	18	90	3	3	12	9000	307	32	
64	2	7	53	91	3	4	47	10000	342	—	
65	2	8	88	92	3	5	82	20000	684	—	
66	2	10	28	93	3	7	22	30000	1026	—	
67	2	11	63	94	3	8	57	40000	1368	—	
68	2	13	2	95	3	9	92	50000	1710	—	
69	2	14	38	96	3	11	31	60000	2052	—	
70	2	15	73	97	3	12	67	70000	2394	—	
71	2	17	12	98	3	14	6	80000	2736	—	
72	2	18	48	99	3	15	41	90000	3078	—	
73	2	19	83	100	3	16	77	100000	3420	—	
74	2	21	22	200	6	33	58				
75	2	22	58	300	10	10	38				
76	2	23	93	400	13	27	19				
77	2	25	32	500	17	4	—				
78	2	26	68	600	20	20	77				
79	2	28	7	700	23	37	58				
80	2	29	42	800	27	14	38				
81	2	30	78	900	30	31	19				

VII. ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԿԹՈՒՐ ՔՐԱՆՍԻԱԿԱՆ

ՄՍԹԱՆ,	Կելլոգրամմի,	ՄՍԹԱՆ,	Կելլոգրամմի,	ՍՍԹԱՆ,	Կելլոգրամմի,	ՄՍԹԱՆ,	Կելլոգրամմի,	ԳՐԱՆՆՔ,	Կելլոգրամմի,	ԳՐԱՆՆՔ,	Կելլոգրամմի,	ՓԻՆԹ:
1	0 ₀₀₄	30	0 ₁₂₈	59	0 ₂₅₂	88	0 ₃₇₅	1/3	0 ₁₃₇	21	8 ₆	1
2	0 ₀₀₉	31	0 ₁₃₂	60	0 ₂₅₆	89	0 ₃₈	2/3	0 ₂₇₃	22	9 ₀₀₉	2
3	0 ₀₁₃	32	0 ₁₃₆	61	0 ₂₆	90	0 ₃₈₄	1/8	0 ₀₅₁	23	9 ₄₁₉	3
4	0 ₀₁₇	33	0 ₁₄₁	62	0 ₂₆₄	91	0 ₃₈₈	1/4	0 ₁₀₂	24	9 ₈₂₈	4
5	0 ₀₂₁	34	0 ₁₄₅	63	0 ₂₆₉	92	0 ₃₉₂	3/8	0 ₁₅₄	25	10 ₂₃₅	5
6	0 ₀₂₆	35	0 ₁₄₉	64	0 ₂₇₃	93	0 ₃₉₇	1/2	0 ₂₀₅	26	10 ₆₄₇	6
7	0 ₀₃	36	0 ₁₅₄	65	0 ₂₇₇	94	0 ₄₀₁	5/8	0 ₂₅₆	27	11 ₀₅₇	7
8	0 ₀₃₄	37	0 ₁₅₈	66	0 ₂₈₂	95	0 ₄₀₅	3/4	0 ₃₀₇	28	11 ₄₆₆	8
9	0 ₀₃₈	38	0 ₁₆₂	67	0 ₂₈₆	96	0 ₄₁	7/8	0 ₃₅₈	29	11 ₈₇₆	9
10	0 ₀₄₃	39	0 ₁₆₆	68	0 ₂₉			1	0 ₄₁	30	12 ₂₈₅	10
11	0 ₀₄₇	40	0 ₁₇	69	0 ₂₉₄			2	0 ₈₁₉	31	12 ₆₉₅	11
12	0 ₀₅₁	41	0 ₁₇₅	70	0 ₂₉₉			3	1 ₂₂₉	32	13 ₁₀₄	12
13	0 ₀₅₅	42	0 ₁₇₉	71	0 ₃₀₃			4	1 ₆₃₈	33	13 ₅₁₄	13
14	0 ₀₆	43	0 ₁₈₃	72	0 ₃₀₇			5	2 ₀₄₈	34	13 ₉₂₃	14
15	0 ₀₆₄	44	0 ₁₈₈	73	0 ₃₁₁			6	2 ₄₅₇	35	14 ₃₃₃	15
16	0 ₀₆₈	45	0 ₁₉₂	74	0 ₃₁₆			7	2 ₈₆₇	36	14 ₇₄₂	16
17	0 ₀₇₃	46	0 ₁₉₆	75	0 ₃₂			8	3 ₂₇₆	37	15 ₁₅₂	17
18	0 ₀₇₇	47	0 ₂	76	0 ₃₂₄			9	3 ₆₈₆	38	15 ₅₆₁	18
19	0 ₀₈₁	48	0 ₂₀₅	77	0 ₃₂₈			10	4 ₀₉₅	39	15 ₉₇₁	19
20	0 ₀₈₅	49	0 ₂₀₉	78	0 ₃₃₃			11	4 ₅₀₅	40	16 ₃₈	20
21	0 ₀₉	50	0 ₂₁₃	79	0 ₃₃₇			12	4 ₉₁₄			21
22	0 ₀₉₄	51	0 ₂₁₈	80	0 ₃₄₁			13	5 ₃₂₄			22
23	0 ₀₉₈	52	0 ₂₂₂	81	0 ₃₄₆			14	5 ₇₃₃			23
24	0 ₁₀₂	53	0 ₂₂₆	82	0 ₃₅			15	6 ₁₄₃			24
25	0 ₁₀₇	54	0 ₂₃	83	0 ₃₅₄			16	6 ₅₅₂			25
26	0 ₁₁₁	55	0 ₂₃₅	84	0 ₃₅₈			17	6 ₉₆₂			26
27	0 ₁₁₅	56	0 ₂₃₉	85	0 ₃₆₃			18	7 ₃₇₁			27
28	0 ₁₁₉	57	0 ₂₄₃	86	0 ₃₆₇			19	7 ₇₈₁			28
29	0 ₁₂₄	58	0 ₂₄₇	87	0 ₃₇₁			20	8 ₁₉			29

ԿԻԼՈԳՐԱՄՆԵՐԻ ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԵԱՄԲ:

Կիլոգրամը	Փոփոք.	Կիլոգրամը	Փոփոք.	Կիլոգրամը	Փոփոք.	Կիլոգրամը	Փոփոք.	Կիլոգրամը
16 ₃₈	30	491 ₄	59	966 ₃₂	88	1441 ₄₄	9000	147420
32 ₇₆	31	507 ₇₈	60	982 ₈	89	1457 ₈₂	10000	163800
49 ₁₄	32	524 ₁₆	61	999 ₁₈	90	1474 ₂	20000	327600
65 ₅₂	33	540 ₅₄	62	1015 ₅₆	91	1490 ₅₈	30000	491400
81 ₉	34	556 ₉₂	63	1031 ₉₄	92	1506 ₉₆	40000	655200
98 ₂₈	35	573 ₃	64	1048 ₃₂	93	1523 ₃₄	50000	819000
114 ₆₆	36	589 ₆₈	65	1064 ₇	94	1539 ₇₂	60000	982800
131 ₀₄	37	606 ₀₆	66	1081 ₀₈	95	1556 ₁₀	70000	1146600
147 ₄₂	38	622 ₄₄	67	1097 ₁₆	96	1572 ₄₈	80000	1310400
163 ₈	39	638 ₈₂	68	1113 ₈₄	97	1588 ₈₆	90000	1474200
180 ₁₈	40	655 ₂	69	1130 ₂₂	98	1605 ₂₄	100000	1638000
196 ₅₆	41	671 ₅₈	70	1146 ₆	99	1621 ₆₂		
212 ₉₄	42	687 ₉₆	71	1162 ₉₈	100	1638		
229 ₃₂	43	704 ₃₄	72	1179 ₃₆	200	3276		
245 ₇	44	720 ₇₂	73	1195 ₇₄	300	4914		
262 ₆₈	45	737 ₁₀	74	1212 ₁₂	400	6552		
278 ₄₆	46	753 ₁₈	75	1228 ₅₀	500	8190		
294 ₈₄	47	769 ₈₀	76	1244 ₈₈	600	9828		
311 ₂₂	48	786 ₂₄	77	1261 ₂₆	700	11466		
327 ₆	49	802 ₆₂	78	1277 ₆₄	800	13104		
343 ₉₈	50	819	79	1294 ₀₂	900	14742		
360 ₃₆	51	835 ₃₈	80	1310 ₄	1000	16380		
376 ₇₄	52	851 ₇₆	81	1326 ₇₈	2000	32760		
393 ₁₂	53	868 ₁₄	82	1343 ₁₆	3000	49140		
409 ₅	54	884 ₅₂	83	1359 ₅₄	4000	65520		
425 ₈₈	55	900 ₉	84	1375 ₉₂	5000	81900		
442 ₂₆	56	917 ₂₈	85	1392 ₃	6000	98280		
458 ₆₄	57	933 ₆₆	86	1408 ₆₈	7000	114660		
475 ₀₂	58	950 ₀₄	87	1425 ₀₆	8000	131040		

VIII. **Ֆ Ր Ա Ն Ս Ի Ա**

Մասնագիտացող և Գիտյիցիները.	Մ Մ Տ Ք,	Ռուս. չարի.			Մ Մ Տ Ք,	Ռուս. չարի.			Մ Մ Տ Ք,	Ռուս.	
		Ազգիցի,	Վերջիցի	Միջակայքիցի		Ազգիցի,	Վերջիցի	Միջակայքիցի			
											Մ Մ Տ Ք,
Մասնագիտացող:	1	0,01	—	0 ₂	0 ₂	10	14	1	225	37	52
	2	0,02	—	0 ₄	0 ₄	11	15	7 ₅	247 ₅	38	53
	3	0,03	—	0 ₇	0 ₇	12	16	14	270	39	54
	4	0,04	—	0 ₉	0 ₉	13	18	4 ₄	292 ₄	40	56
	5	0,05	—	1 ₁	1 ₁	14	19	10 ₉	314 ₉	41	57
	6	0,06	—	1 ₃	1 ₃	15	21	1 ₄	337 ₄	42	59
	7	0,07	—	1 ₆	1 ₆	16	22	7 ₉	359 ₉	43	60
	8	0,08	—	1 ₈	1 ₈	17	23	14 ₄	382 ₄	44	61
	9	0,09	—	2	2	18	25	4 ₉	404 ₉	45	63
Գիտյիցիները:	1	0,1	—	2 ₂	2 ₂	19	26	11 ₄	427 ₄	46	64
	2	0,2	—	4 ₅	4 ₅	20	28	1 ₉	449 ₉	47	66
	3	0,3	—	6 ₇	6 ₇	21	29	8 ₄	472 ₄	48	67
	4	0,4	—	9	9	22	30	14 ₉	494 ₉	49	68
	5	0,5	—	11 ₂	11 ₂	23	32	5 ₄	517 ₄	50	70
	6	0,6	—	13 ₅	13 ₅	24	33	11 ₉	539 ₉	51	71
	7	0,7	—	15 ₇	15 ₇	25	35	2 ₄	562 ₄	52	73
	8	0,8	1	2	18	26	36	8 ₉	584 ₉	53	74
	9	0,9	1	4 ₂	20 ₂	27	37	15 ₄	607 ₄	54	75
	1	1	6 ₅	22 ₅	28	39	5 ₉	629 ₉	55	77	
	2	2	13	45	29	40	12 ₄	652 ₄	56	78	
	3	4	3 ₅	67 ₅	30	42	2 ₉	674 ₉	57	80	
	4	5	10	90	31	43	9 ₄	697 ₄	58	81	
	5	7	0 ₅	112 ₅	32	44	15 ₉	719 ₉	59	82	
	6	8	7	135	33	46	6 ₄	742 ₄	60	84	
	7	9	13 ₅	157 ₅	34	47	12 ₉	764 ₉	61	85	
	8	11	4	180	35	49	3 ₄	787 ₄	62	87	
	9	12	10 ₅	202 ₅	36	50	9 ₉	809 ₉	63	88	

4 U 7 U 6 S P:

չափ.		Մ Ե Տ Ը	Ռուս. չափ.			Մ Ե Տ Ը	Ռուս. չափ.			
Վ.Ե.Ը.Ն.Կ.	Մ.Ե.Ս.Ը.Ն.Կ.		Ս.Ե.Ը.Ն.Կ.	Վ.Ե.Ս.Կ.	Մ.Ե.Ս.Ը.Ն.Կ.		Ս.Ե.Ը.Ն.Կ.	Վ.Ե.Ս.Կ.	Մ.Ե.Ս.Ը.Ն.Կ.	Վ.Ե.Ս.Կ.
0 ₄	832 ₄	64	89	15 ₇	1439 ₇	91	127	15 ₁	2047 ₁	
6 ₈	854 ₈	65	91	6 ₂	1462 ₂	92	129	5 ₆	2069 ₆	
13 ₃	877 ₃	66	92	12 ₇	1484 ₇	93	130	12 ₁	2092 ₁	
3 ₈	899 ₈	67	94	3 ₂	1507 ₂	94	132	2 ₆	2114 ₆	
10 ₃	922 ₃	68	95	9 ₋	1529 ₇	95	133	9 ₁	2137 ₁	
0 ₈	944 ₈	69	97	0 ₂	1552 ₂	96	134	15 ₆	2159 ₆	
7 ₃	967 ₃	70	98	6 ₇	1574 ₇	97	136	6 ₁	2182 ₁	
13 ₈	989 ₈	71	99	13 ₂	1597 ₂	98	137	12 ₆	2204 ₆	
4 ₃	1012 ₃	72	101	3 ₇	1619 ₇	99	139	3 ₁	2227 ₁	
10 ₈	1034 ₈	73	102	10 ₂	1642 ₂	100	140	9 ₆	2249 ₆	
1 ₃	1057 ₃	74	104	0 ₇	1664 ₇	200	281	3 ₂	4499 ₂	
7 ₈	1079 ₈	75	105	7 ₂	1687 ₂	300	421	12 ₈	6748 ₈	
14 ₃	1102 ₃	76	106	13 ₇	1709 ₇	400	562	6 ₄	8998 ₄	
4 ₈	1124 ₈	77	108	4 ₂	1732 ₂	500	703	—	11248	
11 ₃	1147 ₃	78	109	10 ₇	1754 ₇	600	843	9 ₆	13497 ₆	
1 ₈	1169 ₈	79	111	1 ₂	1777 ₂	700	984	3 ₂	15747 ₂	
8 ₃	1192 ₃	80	112	7 ₇	1799 ₇	800	1124	12 ₈	17996 ₈	
14 ₈	1214 ₈	81	113	14 ₂	1822 ₂	900	1265	6 ₄	20246 ₄	
5 ₃	1237 ₃	82	115	4 ₇	1844 ₇	1000	1406	—	22496	
11 ₈	1259 ₈	83	116	11 ₂	1867 ₂					
2 ₃	1282 ₃	84	118	1 ₇	1889 ₇					
8 ₈	1304 ₈	85	119	8 ₂	1912 ₂					
15 ₃	1327 ₃	86	120	14 ₇	1934 ₇					
5 ₈	1349 ₈	87	122	5 ₂	1957 ₂					
12 ₃	1372 ₃	88	123	11 ₆	1979 ₆					
2 ₈	1394 ₈	89	125	2 ₁	2002 ₁					
9 ₂	1417 ₂	90	126	8 ₆	2024 ₆					

IX.

Ա Ն Գ Ղ Ի Ա

Ե Ա Ր Պ	Թուս. չափ.			Ե Ա Ր Պ	Թուս. չափ.			Ե Ա Ր Պ	Թուս.
	ԱԷԶԹ	ՎԵԶԹ	ԸԹԳՈՍԿԵ ՉԷԶԹ		ԱԷԶԹ	ՎԵԶԹ	ԸԹԳՈՍԿԵ ՉԷԶԹ		
1/8	—	2 ₆	2 ₆	21	27	0 ₁	432 ₁	48	61
1/4	—	5 ₁	5 ₁	22	28	4 ₇	452 ₇	49	63
3/8	—	7 ₇	7 ₇	23	29	9 ₂	473 ₂	50	64
1/2	—	10 ₃	10 ₃	24	30	13 ₈	493 ₈	51	65
5/8	—	12 ₉	12 ₉	25	32	2 ₄	514 ₄	52	66
3/4	—	15 ₄	15 ₄	26	33	7	535	53	68
7/8	1	2	18 ₇	27	34	11 ₆	555 ₆	54	69
1	1	4 ₆	20 ₆	28	36	0 ₁	576 ₁	55	70
2	2	9 ₂	41 ₂	29	37	4 ₇	596 ₇	56	72
3	3	13 ₇	61 ₇	30	38	9 ₃	617 ₃	57	73
4	5	2 ₃	82 ₃	31	39	13 ₉	637 ₉	58	74
5	6	6 ₉	102 ₉	32	41	2 ₄	658 ₄	59	75
6	7	11 ₅	123 ₅	33	42	7	679	60	77
7	9	—	144	34	43	11 ₆	699 ₆	61	78
8	10	4 ₆	164 ₆	35	45	0 ₂	720 ₂	62	79
9	11	9 ₂	185 ₂	36	46	4 ₇	740 ₇	63	81
10	12	13 ₈	205 ₈	37	47	9 ₃	761 ₃	64	82
11	14	2 ₃	226 ₃	38	48	13 ₉	781 ₉	65	83
12	15	6 ₉	246 ₉	39	50	2 ₅	802 ₅	66	84
13	16	11 ₅	267 ₅	40	51	7	823	67	86
14	18	0 ₁	288 ₁	41	52	11 ₆	843 ₆	68	87
15	19	4 ₆	308 ₆	42	54	0 ₂	864 ₂	69	88
16	20	9 ₂	329 ₂	43	55	4 ₈	884 ₈	70	90
17	21	13 ₈	349 ₈	44	56	9 ₃	905 ₃	71	91
18	23	2 ₄	370 ₄	45	57	13 ₉	925 ₉	72	92
19	24	6 ₉	390 ₉	46	59	2 ₅	946 ₅	73	93
20	25	11 ₅	411 ₅	47	60	7 ₁	967 ₁	74	95

Կ Ա Ն Ե Ա Ր Դ:

չարի.		Մուս. չարի.			Կ Ա Ր Դ	Մուս. չարի.			
Վ.Ե.Ը.Ն.Կ.	Մ.Գ.Ս.Ը.Կ.	Ե Ա Ր Դ	Ա.Ե.Ը.Ն.Կ.	Մ.Գ.Ս.Ը.Կ.		Ա.Ե.Ը.Ն.Կ.	Մ.Գ.Ս.Ը.Կ.	Վ.Ե.Ը.Ն.Կ.	
11 ₆	987 ₆	75	96	7 ₂	1543 ₂	300	385	12 ₈	6172 ₈
0 ₂	1008 ₂	76	97	11 ₈	1563 ₈	400	514	6 ₄	8230 ₄
4 ₈	1028 ₈	77	99	0 ₄	1584 ₄	500	643	—	10288
9 ₄	1049 ₄	78	100	4 ₉	1604 ₉	600	771	9 ₆	12345 ₆
14	1070	79	101	9 ₅	1625 ₅	700	900	3 ₂	14403 ₂
2 ₅	1090 ₅	80	102	14 ₁	1646 ₁	800	1028	12 ₈	16460 ₈
7 ₁	1111 ₁	81	104	2 ₇	1666 ₇	900	1157	6 ₄	18518 ₄
11 ₇	1131 ₇	82	105	7 ₂	1687 ₂	1000	1286	—	20576
0 ₃	1152 ₃	83	106	11 ₈	1707 ₈	2000	2572	—	
4 ₈	1172 ₈	84	108	0 ₄	1728 ₄	3000	3858		
9 ₄	1193 ₄	85	109	5	1749	4000	5144		
14	1214	86	110	9 ₅	1769 ₅	5000	6430		
2 ₆	1234 ₆	87	111	14 ₁	1790 ₁	6000	7716		
7 ₁	1255 ₁	88	113	2 ₇	1810 ₇	7000	9002		
11 ₇	1275 ₇	89	114	7 ₃	1831 ₃	8000	10288		
0 ₃	1296 ₃	90	115	11 ₈	1851 ₈	9000	11574		
4 ₉	1316 ₉	91	117	0 ₄	1872 ₄	10000	12860		
9 ₄	1337 ₄	92	118	5	1893				
14	1358	93	119	9 ₆	1913 ₆				
2 ₆	1378 ₆	94	120	14 ₁	1934 ₁				
7 ₂	1399 ₂	95	122	2 ₇	1954 ₇				
11 ₇	1419 ₇	96	123	7 ₃	1975 ₃				
0 ₃	1440 ₃	97	124	11 ₉	1995 ₉				
4 ₉	1460 ₉	98	126	0 ₄	2016 ₄				
9 ₅	1481 ₅	99	127	5	2037				
14	1502	100	128	9 ₆	2057 ₆				
2 ₆	1522 ₆	200	257	3 ₂	4115 ₂				

X.

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ (ՎԻԷՆ)

ԿԱՆԳՈՒՆՆ,	ԹԵՍ. չափ.			ԿԱՆԳՈՒՆՆ,	ԹԵՍ. չափ.			ԿԱՆԳՈՒՆՆ,	ԹԵՍ.
	ԱԷԶԻՆ,	ՎԵԶԻՎ,	ՇԵՊՈՒՆԵԸ ՎԵԶԻՎ,		ԱԷԶԻՆ,	ՎԵԶԻՎ,	ՇԵՊՈՒՆԵԸ ՎԵԶԻՎ,		
1/8	—	2 ₂	2 ₂	21	23	0 ₃	368 ₃	48	52
1/4	—	4 ₄	4 ₄	22	24	1 ₈	385 ₈	49	53
3/8	—	6 ₆	6 ₆	23	25	3 ₃	403 ₃	50	54
1/2	—	8 ₈	8 ₈	24	26	4 ₉	420 ₉	51	55
5/8	—	11	11	25	27	6 ₄	438 ₄	52	56
3/4	—	13 ₂	13 ₂	26	28	7 ₉	455 ₉	53	58
7/8	—	15 ₃	15 ₃	27	29	9 ₅	473 ₅	54	59
1	1	1 ₅	17 ₅	28	30	11	491	55	60
2	2	3 ₁	35 ₁	29	31	12 ₅	508 ₅	56	61
3	3	4 ₆	52 ₆	30	32	14 ₁	526 ₁	57	62
4	4	6 ₁	70 ₁	31	33	15 ₆	543 ₆	58	63
5	5	7 ₇	87 ₇	32	35	1 ₂	561 ₂	59	64
6	6	9 ₂	105 ₂	33	36	2 ₇	578 ₇	60	65
7	7	10 ₈	122 ₈	34	37	4 ₂	596 ₂	61	66
8	8	12 ₃	140 ₃	35	38	5 ₈	613 ₈	62	67
9	9	13 ₈	157 ₈	36	39	7 ₃	631 ₃	63	69
10	10	15 ₄	175 ₄	37	40	8 ₈	648 ₈	64	70
11	12	0 ₉	192 ₉	38	41	10 ₄	666 ₄	65	71
12	13	2 ₄	210 ₄	39	42	11 ₉	683 ₉	66	72
13	14	4	228	40	43	13 ₄	701 ₄	67	73
14	15	5 ₅	245 ₅	41	44	15	719	68	74
15	16	7	263	42	46	0 ₅	736 ₅	69	75
16	17	8 ₆	280 ₆	43	47	2	754	70	76
17	18	10 ₁	298 ₁	44	48	3 ₆	771 ₆	71	77
18	19	11 ₆	315 ₆	45	49	5 ₁	789 ₁	72	78
19	20	13 ₂	333 ₂	46	50	6 ₇	806 ₇	73	80
20	21	14 ₇	350 ₇	47	51	8 ₂	824 ₂	74	81

ՆԱՅԻ) ԿԱՆԳՈՒՆ: (ELLEN)

չարհ.		Ռուս. չարհ.			Ռուս. չարհ.				
Վ.Ե.Բ.Կ.	Շրջագումնային Վ.Ե.Բ.Կ.	Վ.Ե.Բ.Կ.	Վ.Ե.Բ.Կ.	Շրջագումնային Վ.Ե.Բ.Կ.	Վ.Ե.Բ.Կ.	Շրջագումնային Վ.Ե.Բ.Կ.			
9 ₇	841 ₇	75	82	3 ₂	1315 ₂	300	328	12 ₈	5260 ₈
11 ₃	859 ₃	76	83	4 ₇	1332 ₇	400	438	6 ₄	7014 ₄
12 ₈	876 ₈	77	84	6 ₃	1350 ₃	500	548	—	8768
14 ₃	894 ₃	78	85	7 ₈	1367 ₈	600	657	9 ₆	10521 ₆
15 ₉	911 ₉	79	86	9 ₃	1385 ₃	700	767	3 ₂	12275 ₂
1 ₄	929 ₄	80	87	10 ₉	1402 ₉	800	876	12 ₈	14028 ₈
2 ₉	946 ₉	81	88	12 ₄	1420 ₄	900	986	6 ₄	15782 ₄
4 ₅	964 ₅	82	89	14	1438	1000	1096	—	17536
6	982	83	90	15 ₅	1455 ₅	2000	2192		
7 ₆	999 ₆	84	92	1	1473	3000	3288		
9 ₁	1017 ₁	85	93	2 ₆	1490 ₆	4000	4384		
10 ₆	1034 ₆	86	94	4 ₁	1508 ₁	5000	5480		
12 ₂	1052 ₂	87	95	5 ₆	1525 ₆	6000	6576		
13 ₇	1069 ₇	88	96	7 ₂	1543 ₂	7000	7672		
15 ₂	1087 ₂	89	97	8 ₇	1560 ₇	8000	8768		
0 ₈	1104 ₈	90	98	10 ₂	1578 ₂	9000	9864		
2 ₃	1122 ₃	91	99	11 ₈	1595 ₈	10000	10960		
3 ₈	1139 ₈	92	100	13 ₃	1613 ₃				
5 ₄	1157 ₄	93	101	14 ₈	1630 ₈				
7	1175	94	103	0 ₄	1648 ₄				
8 ₄	1192 ₄	95	104	1 ₉	1665 ₉				
10	1210	96	105	3 ₅	1683 ₅				
11 ₅	1227 ₅	97	106	5	1701				
13 ₁	1245 ₁	98	107	6 ₅	1718 ₅				
14 ₆	1262 ₆	99	108	8 ₁	1736 ₁				
0 ₁	1280 ₁	100	109	9 ₆	1753 ₆				
1 ₇	1297 ₇	200	219	3 ₂	3507 ₂				

XI. ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՐԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ԶԱՓԸ ՔՐԱՆ

Պատճառներ	Ֆրանս. չափ.		Պատճառներ	Ֆրանս. չափ.		Պատճառներ	Ֆրանս. չափ.		Պատճառներ
	Վարդա	Ստրեկով		Վարդա	Ստրեկով		Վարդա	Ստրեկով	
Վիսիտ	—	0 ₂₅₄	1	—	7 ₁₁₁₇	28	19	9 ₁	55
Ֆուս	—	3 ₀₄₇₈	2	1	4 ₂	29	20	6 ₂	56
1	—	0 ₄₄₄₅	3	2	1 ₃	30	21	3 ₃	57
2	—	0 ₉	4	2	8 ₄	31	22	0 ₅	58
3	—	1 ₃	5	3	5 ₅	32	22	7 ₆	59
4	—	1 ₈	6	4	2 ₇	33	23	4 ₇	60
5	—	2 ₂	7	4	9 ₈	34	24	1 ₈	61
6	—	2 ₇	8	5	6 ₉	35	24	8 ₉	62
7	—	3 ₁	9	6	4 ₀	36	25	6 ₀	63
8	—	3 ₅	10	7	1 ₁₁₇	37	26	3 ₁	64
9	—	4 ₀	11	7	8 ₂	38	27	0 ₂	65
10	—	4 ₄	12	8	5 ₃	39	27	7 ₃	66
11	—	4 ₉	13	9	2 ₄	40	28	4 ₅	67
12	—	5 ₃	14	9	9 ₆	41	29	1 ₆	68
13	—	5 ₈	15	10	6 ₇	42	29	8 ₇	69
14	—	6 ₂	16	10	3 ₈	43	30	5 ₈	70
15	—	6 ₇	17	12	0 ₉	44	31	2 ₉	71
			18	12	8 ₀	45	32	—	72
			19	13	5 ₁	46	32	7 ₁	73
			20	14	2 ₂	47	33	4 ₂	74
			21	14	9 ₃	48	34	1 ₄	75
			22	15	6 ₄	49	34	8 ₅	76
			23	16	3 ₆	50	35	5 ₆	77
			24	17	6 ₇	51	36	2 ₇	78
			25	17	7 ₈	52	36	9 ₈	79
			26	18	4 ₉	53	37	6 ₉	80
			27	19	2 ₀	54	38	4 ₀	81

ՄԻԱԿԱՆ ՄԵՏՐՆԵՐԻ ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԵԱՄԲ:

Ֆրանս. չափ.		ՊԱՐԻՍԻԱՆ ՄԵՏՐ	Ֆրանս. չափ.		ՊԱՐԻՍԻԱՆ ՄԵՏՐ	Ֆրանս. չափ.	
Մետր	Գեցեմետր		Մետր	Գեցեմետր		Մետր	Գեցեմետր
39	1 ₁	82	58	3 ₁	1000	711	1 ₇
39	8 ₂	83	59	0 ₃	2000	1422	3 ₄
40	5 ₄	84	59	7 ₄	3000	2133	5 ₁
41	2 ₅	85	60	4 ₅	4000	2844	6 ₈
41	9 ₆	86	61	1 ₆	5000	3555	8 ₅
42	6 ₇	87	61	8 ₇	6000	4267	0 ₂
43	3 ₈	88	62	5 ₈	7000	4978	1 ₉
44	0 ₉	89	63	2 ₉	8000	5689	3 ₆
44	8 ₀	90	64	—	9000	6400	5 ₃
45	5 ₁	91	64	7 ₂	10000	7111	7 ₀
46	2 ₃	92	65	4 ₃	20000	14223	4 ₀
46	9 ₄	93	66	1 ₄	30000	21335	1 ₀
47	6 ₅	94	66	8 ₅	40000	28446	8 ₀
48	3 ₆	95	67	5 ₆	50000	35558	5 ₀
49	0 ₇	96	68	2 ₇	60000	42670	2 ₀
49	7 ₈	97	68	9 ₈	70000	49781	9 ₀
50	4 ₉	98	69	6 ₉	80000	56893	6 ₀
51	2 ₀	99	70	4 ₀	90000	64005	3 ₀
51	9 ₁	100	71	1 ₁₇	100000	71117	—
52	6 ₃	200	142	2 ₃			
53	3 ₄	300	213	3 ₅			
54	0 ₅	400	284	4 ₇			
54	7 ₆	500	355	5 ₈			
55	4 ₇	600	426	7 ₀			
56	1 ₈	700	497	8 ₂			
56	8 ₉	800	568	9 ₄			
57	6 ₀	900	640	0 ₅			

ԱՊՐԱՆՔԻ ԱՐՃԷՔԻ ՀԱՇՈՒԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթէ տուած է ապրանքի քանակութիւնը և նորա գինը, այդ գէպքում ապրանքի արժէքը հեշտութեամբ որոշվում է բազմապատկման գործողութեամբ:

Օրինակ՝ յորքան կ'արժենայ 795 փութը և 12 գրվ., եթէ ամեն մէկ փութի գինն է 12 մանէթ 45 կոպէկ:

Մէկ փութը արժէ 12 մ. 45 կոպէկ, ուրեմն 795 փութը նոյնքան անգամ աւելի կ'արժենայ՝

$$12,45 \times 795 = 9897,75 = 9897 \text{ մ. } 75 \text{ կոպէկ:}$$

Գրվանքաների արժէքը որոշելու համար դատում ենք այսպէս՝

40 գրվանքան արժէ 12 մ. 45 կոպ.

$$1 \text{ գրվ. արժէ } \frac{1245}{40} \text{ կոպ.}$$

Իսկ 12 գ. կ'արժենայ $\frac{12 \times 1245}{40} = 3 \text{ ման. } 73 \text{ կ. } (\frac{1}{2} \text{ կոպ. անտես է աւնուած}):$

Այժմ կը գրենք՝

$$795 \text{ փ. արժէ } 9897 \text{ մ. } 75 \text{ կ.}$$

$$12 \text{ գրվ. } \text{ » } 3 \text{ » } 73 \text{ »}$$

$$795 \text{ փ. } 12 \text{ գրվ. արժէ } 9901 \text{ մ. } 48 \text{ կոպ.}$$

Վերցնենք մի ուրիշ օրինակ. յորքան կ'արժենայ 510 փութ և 27 գրվ., եթէ իւրաքանչիւր փութի գինն է 6 ման. 12 կոպէկ:

$$510 \text{ փ.}$$

$$\times 612$$

$$\hline 1020$$

$$510$$

$$\hline 3060$$

$$3121,20$$

$$+ 4,13 \dots 27 \text{ փ}$$

$$\hline 3125 \text{ մ. } 31 \text{ կոպ.}$$

$$\frac{27 \times 612}{40} = 4 \text{ մ. } 13 \text{ կ. } (13\frac{1}{10} \text{ կ.})$$

Գրվանքաների արժէքը կարելի է իմանալ և ուրիշ եղանակով, որը մեծ լարմարութեամբ կարելի է գործ դնել մի քանի դէպքերում. օրինակ՝ երբ տուած ապրանքի գինը զուգ թիւ է ներկայացնում:

Նախընթաց Հարցը երկրորդ եղանակով լուծելու Համար, վերցնում ենք 27 գրվանքալի տեղ փութի այնպիսի մասերը, որոնց վերայ գիւրին բաժանուէր և տուած գինը:

$$20 \text{ Դ} = 3 \text{ մ. } 06 \text{ կոպ.}$$

$$4 \text{ »} = \text{— } 61^{1/5} \text{ »}$$

$$2 \text{ »} = \text{— } 30^{3/3} \text{ »}$$

$$1 \text{ »} = \text{— } 15^{3/10} \text{ »}$$

$$27 \text{ Դ} = 4 \text{ ման. } 13^{1/10} \text{ կոպ.}$$

Վճռենք մի քանի նոյնանման օրինակներ:

1. Ո՛րքան է ապրանքի արժէքը, եթէ նորա Բրուտտոն 490 փ. 08 գրվանքալ է, Տարան 56 փ. 29 գ., իսկ Նետտոն առ 7 մ. 28 կոպ. փութը:

$$\text{Բ-դ: } 490 \text{ փ. } 08 \text{ գ.}$$

$$\text{Տ. } 56 \text{ » } 29 \text{ »}$$

$$\text{Ն-դ: } 433 \text{ փ. } 19 \text{ գ. առ } 7 \text{ մ. } 28 \text{ կոպ.} = 3155 \text{ մ. } 70 \text{ կոպ.}$$

$$433 \times 728 = 3152 \text{ մ. } 24 \text{ կոպ.}$$

$$\frac{19 \times 728}{40} = 3 \text{ » } 45^{1/5} \text{ »}$$

$$3155 \text{ մ. } 69^{1/5} \text{ կոպ.}$$

2. Ո՛րքան արժէ ապրանքը, որի Բրուտտոն 2385 փ. 09 գրվ. է, Տարան 20%, իսկ Նետտոն առ 2 մ. 60 կոպ. փութը:

$$\text{Բ-դ: } 2385 \text{ փ. } 09 \text{ Դ}$$

$$\text{Տ. } 20\% \quad 477 \text{ » } 02 \text{ »}$$

$$\text{Ն-դ: } 1908 \text{ փ. } 07 \text{ Դ առ } 2 \text{ մ. } 60 \text{ կ.} = 4961 \text{ մ. } 25^{1/2} \text{ կ.}$$

$$1908 \times 260 = 4960 \text{ ձ. } 80 \text{ կոպ.}$$

$$4 \text{ ֆ} = 26 \text{ »}$$

$$2 \text{ »} = 13 \text{ »}$$

$$1 \text{ »} = 6\frac{1}{2} \text{ »}$$

$$4961 \text{ ձ. } 25\frac{1}{2} \text{ կոպ.}$$

3. Բրուտտոն 812 փուխ 20 գրվ. է, Տարան 105 փուխ 25 գրվ., իսկ նետտոն առ 6 ման. 38 կոպ. փուխը: Ո՛րքան արժէ ապրանքը:

$$\text{Բ-րտ} 812 \text{ փ. } 20 \text{ ֆ}$$

$$\text{Տ. } 105 \text{ » } 25 \text{ »}$$

$$\text{Ն-րտ} 706 \text{ փ. } 35 \text{ ֆ առ 6 ձ. } 38 \text{ կ.} = 4509 \text{ ձ. } 86\frac{1}{4} \text{ կ.}$$

$$706 \text{ փ.} \times 638 = 4504 \text{ ձ. } 28 \text{ կ.}$$

$$20 \text{ ֆ} = 3 \text{ » } 19 \text{ »}$$

$$10 \text{ »} = 1 \text{ » } 59\frac{1}{2} \text{ »}$$

$$5 \text{ »} = \text{—} \text{ » } 79\frac{3}{4} \text{ »}$$

$$4509 \text{ ձ. } 86\frac{1}{4} \text{ կոպ.}$$

4. Վաճառականը առել է 10 արկղ լեղակ առ 126 ման. 75 կոպ. փուխը: Ո՛րքան նա պէտք է վճարի, եթէ ապրանքի Բրուտտոն 93 փուխ 12 ֆ, իսկ խրաքանչիւր արկղի Տարան $2\frac{3}{4}$ ֆ է:

10 արկղ լեղակ

$$\text{Բ-րտ} 93 \text{ փ. } 12 \text{ ֆ}$$

$$\text{Տ. } 27 \text{ » } 20 \text{ »}$$

$$\text{Ն-րտ} 65 \text{ փ. } 32 \text{ ֆ առ 126 ձ. } 75 \text{ կ.} = 8340 \text{ ձ. } 15 \text{ կ.}$$

$$65 \text{ փ.} \times 12675 = 8238 \text{ ձ. } 75 \text{ կ.}$$

$$20 \text{ ֆ} = 63 \text{ » } 37\frac{1}{2} \text{ »}$$

$$10 \text{ »} = 31 \text{ » } 68\frac{3}{4} \text{ »}$$

$$2 \text{ »} = 6 \text{ » } 33\frac{3}{4} \text{ »}$$

$$8340 \text{ ձ. } 15 \text{ կոպ.}$$

5. Ո՛րքան կ'արժենայ 255 պարկ բորակը, եթէ նորա

դինն է 2 ման, 67 կոպ. փութը: Ապրանքի Բրուտտոն 1327 փ. 11 գրվ. է, իսկ իւրաքանչիւր պարկի ծանրութիւնն է 8 գրվանքաւ:

255 պարկ բորակ
Բ. 1327 փ. 11 Կ
Տ. 51 » — »

Ն. 1276 փ. 11 Կ առ 2 մ. 67 կ. = 3407 մ. 65 կոպ.

$$1276 \text{ փ.} \times 267 = 3406 \text{ մ. } 92 \text{ կ.}$$

$$\frac{11 \times 267}{40} = \frac{73^{17/40}}{3407 \text{ մ. } 65^{17/40} \text{ կ.}}$$

ԶԵՂՋՈՒՄՆԵՐ ԱՊՐԱՆՔԻ ԾԱՆՐՈՒԹԻՒՆՆԵՑ ԵՒ
ԱՐՃԷՔԻՑ

Մի քանի տեսակ ապրանքների վաճառման ու գնման ժամանակ, լաճախ պատահում է որ ծախողը ապրանքի ծանրութիւնից մի որ և իցէ զեղջումն է անում լողուտ առնողի: Այդ տեսակ զեղջումները զլիսաւորապէս հինգ տեսակ են լինում՝

Հասարակ շէշ (Привѣсъ, Don). զա գործ է գրվում այն նպատակով որպէս զի առնողը վնաս չը կրի ապրանքի կորուստից, որ կարող է տեղի ունենալ դարսելու, կապելու ու փոխադրելու ժամանակ:

Ֆուստի (Fusti) — գործ է անում այն դէպքում, երբ ապրանքը մի որ և իցէ խառնուրդ է պարունակում իւր մէջ, օրինակ՝ ճիւղեր, տերեւներ, մանր քարեր և այլն:

Ռէֆակտիւ (Refactie) — երբ ապրանքը վնասուած կամ փոքր ինչ փչացած է լինում:

Լեքագ (Leccage) — երբ հեղուկ ապրանքը ամանից աման անելու ժամանակ՝ թափվում է:

Բէշէշ (Besemschon), երբ խոնաւ շաքարաւազը կը-

սլած մնում է տակառների կամ արկղների մէջ, նոցա դատարկելու ժամանակ:

Այդ զեղջուածները հաշվում են կամ տոկոսներով ապրանքի զուտ ծանրութիւնից և կամ իւրաքանչիւր կտոր ապրանքից (per collo): Օրինակ՝

Ո՛րքան է ապրանքի զուտ կշիւը, եթէ նորա Բրուստօն 815 փութ 18 գրվանքայ է, Տարան 50 փութ 27 գրվանքայ, իսկ ծանրութեան զեղջը 1% է:

Բ-րո 815 փ. 18 Գ

s. 50 » 27 »

764 փ. 31 Գ

Զեղջ 1% 7 » 26 »

Ն-րո 757 փ. 05 Գ

764 փ. 31 Գ. $\frac{100}{7 փ. 25^{91}/100 Գ.}$

64

×40

2560

+31

25,91 գրվ.

Առաննք մի ուրիշ օրինակ՝

Բ-րո 1463 փ. — գրվ.

s. 10% 146 » 12 »

1316 փ. 28 գրվ.

Բէշէճէն 1/2% 6 » 23 »

Ն-րո 1310 փ. 05 գրվ.

1316 փ. 28 Գ. $\frac{200}{6 փ. 23^{68}/200 Գ.}$

1200

116

×40

4640

+28

4668 Գ.

—400

668

—600

68

Բացի մեր տեսած զեղջումներից, վաճառականութեան մէջ ոչ սակաւ զեղջումներ են պատահում և ապրանքի արժէքից, որոնք գրեթէ միշտ տոկոսներով են հաշվում:

Այն հասարակ զիջողութիւնը, որ ծախողը անում է գրնողին մի որ և իցէ ապրանքի վաճառման միջոցին, կոչվում է Ռաբատ (Раба́тъ, Rabatt).

Որքան պէտք է վճարել 10 տակաւ շաքարի համար, որի Բրուտտոն է 300 փութ 01 գրվ., Տարան 31 փութ 17 գրվ., նետտոն առ 7 մ. 50 կոպ. փութը, իսկ Ռաբատը 3⁰/₀:

10 տակաւ շաքար

Բ-րո 300 փ. 01 Գ

Տ. 31 » 17 »

Ն-րո 268 փ. 24 Գ առ 7 մ. 50 կ. = 2014 մ. 50 կ.

Ռաբատ 3⁰/₀ 60 » 43 »

1954 մ. 07 կ.

2014 մ. 50 կ.

× 3

60,43 մ. 50 կ.

43,50

$\frac{50}{100} = \frac{1}{2}$

$\frac{100}{60 մ. 43\frac{1}{2} կոպ.}$

Կան և մի քանի ուրիշ զեղջումներ ապրանքի արժէքից, գորանցից գլխաւորները սոքա են՝

Դէկորտ (Декортъ, Decort) — գործ է գրվում այն դէպքերում, երբ ապրանքի տեսակը ցանկացած կամ թէ պատուիրած տեսակից ցածր է գուրս գալիս, կամ թէ երբ ապրանքը փոքր ինչ փչացած է լինում:

Դիսկոնտո կամ Սկոնտո (Дисконто, Escompte, Sconto) — երբ պայմանաժամով ծախուած ապրանքի արժէքը կանխիկ է վճարվում:

Օրինակ՝ վաճառականը առել է 20 պարկ ալիւր առ 3 ման. 20 կոպ. փութը: Ապրանքի Բրուտտոն է 91 փութ 13

գրվ., Տարան 1 փ. 20 գրվ. և ծանրութեան զեղջը $1\frac{1}{2}\%$ ՝
Ո՛րքան պէտք է վճարել ապրանքի համար, եթէ նորա ար-
ժէքը պայմանաժամից 6 ամիս առաջ է վճարվում, իսկ տա-
րեկան դիսկոնտոն 8% է:

20 պարկ ալիւր

Բ-ք: 91 փ. 13 գրվ.

Տ. 1 » 20 »

89 փ. 33 գրվ.

Զեղջ $1\frac{1}{2}\%$ — » 18 »

Ն-ք: 89 փ. 15 գ. առ 3 մ. 20 կ. = 286 մ. — կ.

Դիսկոնտո 6 ամսուայ 8% -ով 11 » 44 »

274 մ. 56 կ.

Դիսկոնտոն հաշուելիս պէտք է տուած գումարը բազ-
մապատկել ամիսների ու պրօցէնտի վերայ և ստացած ար-
տազրեալը բաժանել 100×12 -ի վերայ:

$$\frac{286 \times 6 \times 8}{100 \times 12} = 11 \text{ ման. } 44 \text{ կոպ.}$$

Մի ուրիշ խնդիր՝

Բ-ք: 112 փ. 16 ֆ

Տ. 8 » 27 »

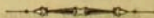
103 փ. 29 ֆ

Զեղջ $1\frac{1}{2}\%$ — » 21 »

Ն-ք: 103 փ. 08 գ. առ 14 մ. 35 կ. = 1480 մ. 92 կ.

Դիսկոնտո 2 ամսուայ 7% -ով 17 » 28 »

1463 մ. 64 կ.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐԻ ՀԱՅՈՒԱ- ՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ապրանքի գնման, վաճառման և մանաւանդ տեղից տեղ փոխադրելու ժամանակ պատահում են զանազան տեսակ ծախքեր, որոնք աւելացնում են ապրանքի իսկական արժէքը: Առևտրի մէջ ստէպ ստէպ տեղի ունեցող և բացատրութեան կարօտ ծախքերը հետևեալք են՝

Առևտրի և ուղարկման ծախք (Получение и отправка, Recevoir et expédier) — վարձ բեռնակրին ապրանքը շտեմարանից կամ խանութից, այսինքն առնուած տեղից, նաւահանգիստը, երկաթուղու կայարանը և այլն փոխադրելու համար: Այդ ծախքը հաշվում է կամ ապրանքի ծանրութիւնից և կամ իւրաքանչիւր կտորից:

Ճանապարհի վարձ կամ ֆրախտ (Провозъ, Фрахтъ, Les frais de transport) — ծախք ապրանքը կամ երկաթուղիով, կամ նաւով և կամ ձիով մէկ տեղից միւս տեղ փոխադրելու համար. դա սովորաբար հաշվում է ապրանքի Բրուտտօ ծանրութիւնից. բացառութիւն կազմում են միայն ազնիւ մետաղները, որոնց ճանապարհի վարձը կախուած է նոցա արժէքից:

Այն գէպքերում, երբ ապրանքը նաւերով է փոխադրվում, ապրանքատէրը բացի ֆրախտից վճարում է և մի ուրիշ ծախք, որ կոչվում է՝

Պրիմաճ և իմաճ (Каплагъ или Примажъ, Primage): Այդ վարձը (որը առհասարակ ֆրախտի գումարի 10% է կազմում) ստանում է նաւապետը և գործ է դնում նաւազնացութեան ժամանակ մի քանի մանր մուկեր ծախքերի հա-

մար: Օրինակ՝ ուղարկվում է Օդէսայից Փոթի 540 փութ և 18 գրվ. շաքար:

Վարձ մինչև Փոթի առ 21 կ. փութը=	113 մ. 61 կ.
Կապակ 10%	11 » 36 »
	<hr/>
	124 մ. 97 կ.

Կարևոր է նկատել այստեղ, որ Ֆրախտի Հաշուարարութեան ժամանակ տասնից աւելի զրկանքաները մէկ փութի տեղ են ընդունում, իսկ 10-ից պակաս զրկանքաները բոլորովին չեն Հաշվում:

Ապահովագրութիւն (Страхованіе, Assurance) կոչվում է այն պայմանագրութիւնը, որով մասնաւոր մի անձ կամ ընկերութիւն որոշ ժամանակով և որոշ վարձով պատասխանատու է դառնում մի որ և իցէ ապրանքի Համար և պարտաւորվում է վճարել ապրանքատիրոջ այն բոլոր վնասը, որ ապահովուած ապրանքը կարող է կրել թէ կրակից և թէ այլ Հանդամանքներից: Ապահովագրութիւնը լինում է ծովային, գետային և ցամաքային, նախելով թէ որտեղ է գտնվում ապրանքը: Ծովային և գետային ապահովագրութեամբ ընկերութիւնը լանձն է առնում ապրանքի ապահովութիւնը նաւագնացութեան զանազան տեսակ դէպքերից, ինչպէս նաւակոծութիւնից, նաւամարտութիւնից, կրակից և այլն. իսկ ցամաքային ապահովագրութեամբ — կրակից, զողովութիւնից, ապրանքի փչանալուց և այլն:

Այն վարձը, որ ստանում է ընկերութիւնը ապահովագրութեան Համար, կոչվում է ապահովագրութեան (премія) և Հաշվում է տոկոսներով կամ պրոմիլլիաներով (‰) (promille — առ. Հազարն) այն գումարից, որքանով ապահովացրած է ապրանքը: Օրինակ՝

Ապահովագրութիւն 16000 մանէթի առ $1\frac{1}{2}\text{‰}$ = 24 ման: Ապահովագրութիւնը իմանալու Համար, պէտք է նախ և առաջ $1\frac{1}{2}$ -ը անկանոն կոտորակ դարձնել, կը ստանանք $\frac{3}{2}$: Յետոյ 16000 մանէթը բազմապատկում ենք $\frac{3}{2}$ -ի վերայ

և բաժանում ենք 100-ի վերայ, այսինքն գործողութիւնը բոլորովին նոյնանման կերպով է կատարվում, ինչպէս պրօցէնաների հաշիւների մէջ:

$$\frac{16000 \times 3}{2 \times 1000} = \frac{48000}{2000} = 24 \text{ մանէթ:}$$

Մի ուրիշ օրինակ՝

Ապահովագրութիւն 12500 ման. առ 3⁰/₁₀₀ = 37 մ. 50 կ.

$$\frac{12500 \times 3}{1000} = \frac{37500}{1000} = 37 \text{ մ. 50 կոպէկ:}$$

Իբրև ապացոյց, ապրանքատէրը ստանում է ապահովագրութեան ընկերութիւնից մի տեսակ անգորրագիր, որ կոչվում է պօլիս (ապահովութեւղթ — полисъ). Ղորա մի երեսի վերայ նշանակուած է լինում ապրանքատիրոջ անունը, ապահովագրութեան ինչ գումարի լինելը, ապահովագիրը և այլն, իսկ միւս երեսի վերայ արտատպուած են լինում ընկերութեան կանոնագրութեան գլխաւոր յօդուածները:

Մաշ (Пошлина, Droit de douane) — ծախք ապրանքը մաքսատունից հանելու համար: Մաշին է կոչվում են կալսերութեան ծովային և ցամաքային սահմանների վերայ տէրութիւնից հաստատուած հիմնարկութիւնները, որտեղից որ անպատճառ պէտք է անցնեն թէ արտասահմանից ներս մըտնող և թէ արտասահման արտահանվող բոլոր ապրանքները: Ուրեմն, մաքսը իսկպէս պետութիւնից նշանակուած մի տեսակ հարկ է, որ վճարում են ապրանքատէրերը այն բոլոր ապրանքների համար, որոնք կամ օտար երկրներից են բերվում կամ արտասահման են տանվում: Մաքսը վճարվում է կամ ապրանքի գուտ ծանրութեանը և կամ նորա արժէքին նայելով և զանազան է իւրաքանչիւր տեսակ ապրանքի համար:

Բնորոշում Վորջ (Бракование, Triage) — որ տրվում է ապրանքի ինչ տեսակ լինելը որոշելու համար: Ապրանքի յատկութիւնը որոշում են առանձին երգուեալ ընտրողները

(присяжные браковичики), որոնք տէրութիւնից իրանց պաշտօնի մէջ Հաստատուած պէտք է լինեն Ընտրութեան ծախքը որոշուած է (Հաշվուած է) կամ ապրանքի իւրաքանչիւր կտորից և կամ նորա գուտ ծանրութիւնից:

Վ. ք. Քյրտաժէ (Куртажъ, Courtage).— միջնորդները ընտրվում են վաճառականներից և լետոյ Հաստատվում են իւրեանց պաշտօնի մէջ պետութիւնից: Դոքա ծանօթացնում են գնողին ծախողի Հետ և դորանով նպաստում են առևտրական գործողութիւնների աւելի արագ ընթանալուն:

Դոցա ստանալիք վարձը նշանակուած է տէրութիւնից: Եոցա միջնորդութեամբ վաճառուած կամ առնուած ապրանքների Համար օրէնքով նոքա պէտք է ստանան $\frac{1}{2}\%$ գնողից և $\frac{1}{2}\%$ ծախողից. բայց միևնոյն մասնակ արգելուած չէ որոշել վարձի քանակութիւնը երկու կողմերի ազատ Համաձայնութեամբ: Միջնորդի վարձը Հաշվում են ապրանքի իսկական արժէքից առանց որ և իցէ գեղջումի:

Գնուած է 60 տակառ շաքար:

Ն. ք. 2897 փ. 15 Ի առ 6 մ. 48 կ. փ. = 18772 մ. 56 կ.

Ռարատ $\frac{1}{2}\%$ 187 > 73 >

18584 մ. 83 կ.

Միջնորդին $\frac{1}{2}\%$ — 93 մ. 86 կող.

Միջնորդի վարձը Հաշվում է $\frac{1}{2}\%$ 18772 մ. 56 կող պէկից, այսպէս՝

$$\frac{1877256 \times \frac{1}{2}}{100} = \frac{1877256}{100 \times 2} = 93 \text{ ման. } 86 \text{ կ.}$$

Յանչիւրաժէ (Коммиссія или Провизія, Commission ou provision) — վարձ այն անձին, որը լանձն է առնում ուրիշի Համար ապրանք գնելը ու ծախելը: Այն մարդը, որ ուրիշ վաճառականների Համար լանձնարարութիւններ է կատարում, կոչվում է Յանչիւրաժէ (Коммиссіонеръ), իսկ նա, որ լանձնարարութիւն է աւելի, կոչվում է Յանչիւրաժէ (Коммитентъ): Յանձնառուին Հասնելի վարձարութիւնը

Հաշվում է ապրանքի արժեքից դնման միջոցին տեղի ունեցած ծախսերի հետ միասին, օրինակ՝

Առնուած է Մոսկվայում պրն. Սմիրնովի լանձնարարականով և ուղարկուած է Վլադիկովկազ պարոն Սուխանեանցին 20 տակառ զաֆէ:

Նա 223 փ. 09 գրվ. առ 4 մ. 68 կ. = 1044 մ. 69 կ.

Ռարատ 1% = 10 » 45 »

1034 մ. 24 կ.

Մ Ա Խ Ք

Ստացման և ուղարկման ծախք. 7 մ. 25 կ.

Նանապարհի վարձ 245 » 30 »

Ապահովագրութիւն 1500 մա-

նէթի առ 1/4% 3 » 75 »

Միջնորդին 1/2% 5 » 22 »

Մանր ծախք 2 » 15 » 263 մ. 67 կ.

1297 մ. 91 կ.

Յանձնարարական 3% 38 » 94 »

1336 մ. 85 կ.

Յանձնարարական վարձը Հաշվում է 1297 մ. 91 կողմից հետեւեալ կերպով՝

$$\frac{129791 \times 3}{100} = 38 \text{ մ. } 94 \text{ կող.}$$

Եւրոպայի (Делькредере, Dueroire) — վարձ լանձնառուին, երբ նորա միջնորդութեամբ կատարուած ապառիկ վաճառումների պատասխանատւութիւնը նա իւր վերայ է առնում:

Նորա Հաշուարարութիւնը չէ զանազանվում նախընթաց լանձնարարականի Հաշուարարութիւնից, նոյնպէս տոկոսներով է արտայայտվում և Հաշվում է նոյնպէս ապրանքի արժեքից վաճառման միջոցին տեղի ունեցած ծախսերի հետ միասին:

Փաթեթ (Амбалажъ, Emballage) — ծախք ապրանքը դարսելու, փաթածելու և կապելու համար:

Միւս ծախքերը առանձին բացատրութեան կարօտ չեն, պատճառ որ դոցա նշանակութիւնը արդէն անուններէց պարզ է, ինչպէս ծախք դրոշմելու (Маркировка, Marquer), բարձելու, դատարկելու, կշռելու և այլն:

Վճռենք ձի քանի օրինակներ:

1) Բ-ք:	1139 փ. 10 Դ	
	8. 10 ⁰ / ₀	113 » 37 »
	<hr/>	
Ն-ք:	1025 փ. 13 Դ	առ. 4 ժ. 76 կ. = 4880 ժ. 55 կ.

Ե Ա Խ Ք

ձանապարհի վարձ	348 ժ. 84 կ.	
Ապահովագրութիւն 5000 ժ.		
առ 3 ⁰ / ₀₀	15 » — »	
Պօլիս	— » 50 »	
Միջնորդին 1/2 ⁰ / ₀	24 » 40 »	= 388 ժ. 74 կ.
		<hr/>
		5269 ժ. 29 կ.

2) Բ-ք:	706 փ. 35 Դ	
	8. 8 ⁰ / ₀	56 » 22 »
	<hr/>	
	650 փ. 13 Դ	
Ձեռք 1/2 ⁰ / ₀ 3 » 10 »		
	<hr/>	
Ն-ք:	647 փ. 03 կ.	առ. 5 ժ. 39 կ. = 3487 ժ. 73 կ.
		Ռաբատ 2 ⁰ / ₀ = 69 » 75 »
		<hr/>
		3417 ժ. 98 կ.

Ե Ա Խ Ք

ձանապարհի վարձ առ 47		
կ. փութը	332 ժ. 29 կ.	
Ապահովագրութիւն 4200 ժ.		
առ 1/4 ⁰ / ₀	10 » 50 »	
Պօլիս	— » 50 »	
Միջնորդին 1/2 ⁰ / ₀	17 » 44 »	
Փօստի և մանր ծախք	7 » 37 »	368 ժ. 10 կ.
		<hr/>
		3786 ժ. 08 կ.

3) Բ. № 1441 փ. 29 Ժ
 Տ. 6 գ. փ. 216 > 10 >

 Ե. № 1225 փ. 19 Ժ առ 2 մ. 30 կ. = 2818 մ. 59 կ.
 Սկսնառ 2¹/₂% = 70 > 46 >

 2748 մ. 13 կ.

Մ Ա Խ Ք

Ստացման և ուղարկման
 ծախք. 25 մ. 40 կ.
 Ապահովագրութիւն 3500
 մանէթի առ 1¹/₂% 17 > 50 >
 Միջնորդին 1¹/₂% 14 > 09 > 56 մ. 99 կ.

 2805 մ. 12 կ.
 Յանձնարարական 2% 56 > 10 >

 2861 մ. 22 կ.
 Երաշխագին 3% 84 > 15 >

 2945 մ. 37 կ.

4) 30 տակառ շաքար
 Բ. № 1770 փ. 34 գրվ.
 Տ. 12% 212 > 20 >

 1558 փ. 14 գրվ.
 Ձեռք 3³/₄% 11 > 28 >

 1546 փ. 26 Ժ առ 7 մ. 47 կ. = 11553 մ. 48 կ.
 Ռարատ 1% = 115 > 53 >

 11437 մ. 95 կ.

Մ Ա Խ Ք

Ստացման և ուղարկման
 ծախք առ 15 կ. տա-
 կառը. 4 մ. 50 կ.
 Փոխարկէլէ 4 մ. 50 կ. 11437 մ. 95 կ.

Փոխարժեք	4 ժ. 50 կ.	11437 ժ. 95 կ.
ձանապարհի ծախք առ 52		
կ. փութը	920 » 92 »	
Ապահովագրութիւն 15000		
ման. առ 3 ⁰ / ₀₀	45 » — »	
Միջնորդին 1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	57 » 77 »	
Մշակներին առ 20 կոպ.	6 » — »	
Մանր ծախք	5 » 62 »	1039 ժ. 81 կ.
		<hr/>
		12477 ժ. 76 կ.
Յանձնարարական 3 ⁰ / ₀	374 » 33 »	
		<hr/>
		12852 ժ. 09 կ.
Երաշխագին 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	436 » 72 »	
		<hr/>
		13288 ժ. 81 կ.

5) Բաժ. 2853 փ. 22 Ժ	
8. 3 Ժ փ-ի 214 » 01 »	
	<hr/>
2639 փ. 21 Ժ	
Զեւ. 1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ 13 » 08 »	
	<hr/>
2626 փ. 13 Ժ առ 1 ժ. 75 կ. = 4596 ժ. 07 կ.	

Մ Ա Խ Ք

Ստացման և ուղարկման,	
փոստի և մանր ծախք. 64 ժ. 50 կ.	
Փրախտ առ 23 կ. փութը. 656 » 42 »	
Կապակ 10 ⁰ / ₀	65 » 64 »
Ապահովագրութիւն 5400	
մանէթի առ 1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀₀	8 » 10 »
Միջնորդին 1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	22 » 98 »
	<hr/>
	817 ժ. 64 կ.
	<hr/>
	5413 ժ. 71 կ.
Յանձնարարական 3 ⁰ / ₀	162 » 41 »
	<hr/>
	5576 ժ. 12 կ.

Ապրանքների Հաշուարարութիւնները արտասահմանեան չափերով բոլորովին նոյնանման եղանակով են կատարվում, ինչպէս մեր մինչև այժմ ցոյց տուած ռուսական Հաշուարարութիւնները: Ահաւասիկ օրինակներ ֆրանսիական չափերով:

Brut Ko 1721 (Ko=կիլոգրամմ)

Tare » 385

Net Ko 1336

Don » 12

Net Ko 1324 à frs. 15. 50 cs.=Fr. 20522. —

Escompte 3% 615. 66 cs.

Fr. 19906. 34 cs.

F r a i s :

Menus frais..... frs. 85. 03 cs

Courtage d'achat $1\frac{1}{2}\%$ » 94. 53 »

Assurance sur frs.

22000 à $1\frac{1}{2}\%$... » 110. — »

Police..... » 4. — » 293. 56 cs.

Fr. 20199. 90 cs.

Commission 2% 404. —

Fr. 20603. 90 cs.

Brut 2578 Ko

Tare 10% 257,8 »

Net 2320,2 Ko à frs. 117, 50 cs. per 50 Ko

=Fr. 5452. 47 cs.

Escompte 3% 163. 57 »

Fr. 5288. 90 cs.

Frais $6\frac{1}{2}\%$ 343. 78 »

Transport Fr. 5632. 68 cs.

Transport	Frs. 5632. 68 cs.
Commission 2 ^o / _o	112. 65 »
	<hr/>
	Frs. 5745. 33 cs.
Ducroire 2 ¹ / ₂ ^o / _o	140. 82 »
	<hr/>
	Frs. 5886. 15 cs.

Ապրանքի արժէքը գիւրին իմանալու համար (Net 2320,2 Ko à frs. 117. 50 cs. per 50 Ko), պէտք է որոշել նախ և առաջ 100 կիլոգրամմի գինը, այսինքն Frs. 117. 50 cs բազմապատկել երկուսի վերայ. կը ստանանք frs. 235. — Փորանից լետոյ 2320,2 կիլոգրամմը բազմապատկուած ենք 235-ի վերայ և ստացած արտադրեալը բաժանուած ենք 100-ի վերայ:

Net	2320,2 Ko à frs. 117. 50 cs. per 50 Ko
Commission 2 ^o / _o	112. 65 »
Ducroire 2 ¹ / ₂ ^o / _o	140. 82 »
Transport	5632. 68 cs.
	<hr/>
	Frs. 5886. 15 cs.

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ՀԱՇԻՒՆԵՐԻ ՁԵՒԵՐ

Ապրանքների գնման և վաճառման ժամանակ, վաճառականութեան մէջ շրջաբերող գլխաւոր թղթերը հետևեալներն են.

Պարզ հաշիւ (Простой счет, Note)

Հաշուեցոյց (Фактура, Facture)

Կշուեցոյց (Отвѣсъ, Note de poids)

Գնման հաշիւ (Compte d'achat)

Վաճառման հաշիւ (Продажный счет, Compte de vente)

Ծախուց հաշիւ (Расходный счет, Compte de frais)

Իեռնագիր (Накладная, Lettre de voiture)

Իեռնագիր նախ (Конosseментъ, Connaissance)

Պ Ա Ր Զ Հ Ա Շ Ի Ի

Պարզ կամ հաստրակ հաշիւ կոչվում է այն թուղթը, որ վաճառականը տալիս է ապրանք գնողին և որի մէջ նըշանակուած են լինում ծախուած ապրանքին վերաբերեալ կարևոր մանրամասնութիւնները: Դա գործ է զբվում այն դէպքերում, երբ գնողը և ծախողը միևնոյն քաղաքումն են բնակվում: Այդ հաշուի մէջ զբվում են՝ ապրանքի վաճառման տեղը ու թուականը, առնողի և ծախողի անունները, ապրանքի որքանութիւնը, կշիռը, մարքաները, գինը, գումարը, վաճառման պայմանը (կանխիկ թէ ապառիկ) և ծախողի կամ նորա գործակատարի ստորագրութիւնը: Ապրանքի արժէքը ստանալուց լետոյ, վաճառականը հաշուի տակ գրում է «Իրիւրէն» բառերը և ապա ստորագրում է:

Ահաւասիկ գորա օրինակը:

Քեֆէի, 15-ին նոյեմբերի 1881 թ.

Հ Ա Շ Ի Ի

Պարոն ՍԵՐՊԻՍ ԵՂԻՍՏԵՐԵԱՆՅԻՆ

ՄԻՆԱՍ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՅԻ վաճառատնից:

Վաճառուած և յանձնուած կանխիկ պայմանով:

1881 թ.							
Նոյեմբեր	15	5 սակառ. շաքար					
Ս. Ե. 11/15		№ 11	Ք. 30	Փ. 07	գ. 8.	2 Փ. 17 գ.	
		> 12	> 31	> —	> >	3 > 01 >	
		> 13	> 29	> 16	> >	2 > 09 >	
		> 14	> 30	> 32	> >	2 > 18 >	
		> 15	> 30	> 19	> >	3 > — >	
		№ 11/15		Ք. 151	Փ. 34	գ. 8. 13 Փ. 05 գ.	
				Ն. 138	Փ. 29	գ. առ.	
					7	27 1008 53	
					Բ. Ս. Լ.	Մ.	
		Հաշուիս Համաձայն փողը ստացայ լինովին.					
		Մ. Պետրոսեան					

St. Pétersbourg, le 12 Juin 1881.

NOTE

Monsieur **S. G. STEPANOFF** Doit

à

M. FOURNIER.

Vendu et livré, payable à 3 mois.

1881.							
Juin	12	6 caisses					
		Indigo Kürpah					
S. S.		Brut 52 pd. 16 pf. Tare 11 pd. 28 pf.					
		Net 40 pd. 28 pf. à R-s	86	50	3520	55	
		S. E. &	O.				
		M. Fournier.					

Հ Ա Շ Ո Ւ Ե Ց Ո Յ Ց

Ուրիշ քաղաքներից կամ օտար երկիրներից վաճառակա-
նի բերել տուած ապրանքների հաշիւը — քաղաքի կամ հա-
շիւային անունն է կրում: Դորա մէջ, բացի պարզ հաշուի
մանրամասնութիւններից, գրվում է նաև ապրանքի փոխա-
դրման եղանակը (ցամաքով թէ ծովով, եթէ ապրանքը ծո-
վով է փոխադրվում պէտք է նշանակել նաւի և նաւապետի
անունը) և գնման ու փոխադրման միջոցին պատահած բո-
լոր ծախքերը (ֆրախտ, ապահովագրութիւն, յանձնարարական
և այլն), որոնք ապրանքի արժէքի վերայ են աւելացվում:

Հաշուեցոյցի վերջնական գումարի հանդէպ նշանակվում է
փողի վճարման պայմանաժամը. երբ վաճառումը կանխիկ է
կատարվում, գրվում է «!-նի! —» կամ «!-նի! !-նի!»
(за наличные, Valeur au comptant). Իսկ ապառիկ
վաճառման ժամանակ, օրինակ 20-ին յունվարի աւնուած 2
ամիս վերջը վճարելու պայմանով, գրվում է «2 -նի -նի»
կամ «!-նի! 20 -նի» (срокъ на 2 мѣсяца, срокъ
20 марта; Valeur au 20 Mars):

Ամեն տեսակ հաշիւների վերջում բնդուեալով է գնել
հետևեալ երեք տառերը՝ Բ. Ս. և Մ., որ նշանակում է՝ բա-
ցի սխալմունքներից և մոռացմունքներից. ուստի—Ս. Օ.
и Օ. (предоставление ошибокъ и описокъ) և գաղիերէն
S. E. & O. (sauf erreurs et omissions): Այդ տառերը
գրվում են, որպէս զի հաշուի մէջ պատահմամբ մտած սխալ-
ները կամ վրիպակները գիտակցաբար ու գիտմամբ արուած
սխալմունքներ չընդունվեն:

Այն թուղթը, որի մէջ իւրաքանչիւր կտոր ապրանքի
(արկղի, տակաւի, պարկի և այլն.) համարը ու կշիւը առան-
ձին առանձին ցոյց է տուած՝ կոչվում է հաշիւային:

ԳՆՄԱՆ ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ գրեթէ չէ զանազանվում հաշուեցոյցից
ու բոլորովին նոյն ձևով է գրվում: Դա այն հաշիւն է, որ

յանձնառուն ներկայացնում է յանձնատուին իւր միջնորդութեամբ կատարած գնումը Հաստատելու Համար:

Հաշուեցոյցի օրինակներ.

Օգոստոս, 12 հարս 1881.

Պարոն ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆՑ, ի Թիֆլիս.

Ահաւասիկ Ձեզ ծախուած և Ձեր Հրամանին ու Հաշուին «Ասպարդիս» շոգենաւով ուղարկուած 10 արկղ Բենգալեան լեզակի Հաշուեցոյցը:

Պ. Կ.	10 արկղ			
№ 11/10	Բենգալեան լեզակ			
	Բ. 93 փ. 12 գրգ.			
	Տր. 28 > 16 >			
	Ե. 64 փ. 36 գրգ. առ 126 ժ. 75 կ.		8226 07	
	Սկօնսո 2%		164 52	
	Ծ Ա Խ Ք		8061 55	
	Ազահովազըութիւն մինչև Թիֆլիս			
	8600 մանէթի առ 1/4%.....	21 50		
	Պօլիս, բնանկրութեան, փօստի և մանր ծախքեր.....	4 13	25 63	
	Վճարելի 3 ամիս վերջը		8087 18	
	Բ. Ս. և Մ.			
	Ա. Սմիլնով.			

Фактура на 100 кипъ Мадраесскаго Хлопка, продан-
ныя Господину П. О. Александрову въ Харьковѣ и отпра-
вленныя за его счетъ, страхъ и рискъ по желѣзной дорогѣ.

П. А.	100 кипъ				
№: 1/100	Мадраесскаго Хлопка				
	Бр. 1124 пд. 36 фун.				
	Тр. 47 " 24 "				
	Н-то 1077 пд. 12 ф. по 12 р. 75 в.	С. Р.	13735	57	
	Расходы:				
	Полученіе и отправка по 10 к. съ кипы.....	10	—		
	За упаковку и оправку по 40 в. съ кипы.....	40	—		
	Артельные расходы по 10 к. съ кипы.....	10	—		
	За страхованіе до Харькова на 14000 руб. по 1 1/2 ‰.....	21	—		
	Полисъ.....	—	50		
	Почтовые и мелкіе расходы.....	2	35	83	85
	За наличныя.....	С. Р.	13819	42	
	П. О. и	О.			
	9 Августа 1881 г.				
	С. Петербургъ.				
	<i>Н. Шнейдера и К.º</i>				

Facture à 10 caisses Indigo Java, achetées d'ordre et pour compte de Monsieur S. Djalaloff à Tiflis et à lui expédiées à ses risques et périls par le bateau à vapeur «Meuse» cap. Thibal, allant à Port.

S. D.	10 caisses Indigo Java			
N ^o 16/23	Brut Ko 1583	} Tare 359 Ko Don 25 "		
	" 384			
	Net Ko 1199	à frs 22 per Ko	Frs 26378	
		Escompte 2%	527 56	
			25850 44	
	Recevoir et expédier.....		13 70	
	Embarquement.....		10 50	
	Courtage d'achat 1/2%.....		131 89	
	Assurance sur frs 30000 à 5/8%.....		187 50	
	Police et menus frais.....		5 50	349 09
			Frs 26199 53	
	Commission 3%.....			785 99
	Payable à 3 mois.....		Frs 26985 52	
		S. E. &	O.	
	Marseille			
	le 15 Janvier 1881			
	Louis Desgrand & C ^{ie}			

Գնման Հաշիւ 30 տակառ Ղաֆէ Մոկկայի, որը պարոն Յովհաննէս Ստեփանեանցի հրամանի համեմատ և նորա հաշուին առնուած, այսօր նորա հասցէին երկաթուղիով վաղդեկավկազ ուղարկուեցաւ:

3. Ս. №. № 6/35	30 տակառ Ղաֆէ Մոկկայ (Մանրաման կշիւը արձանագրուած է կշռեցոյցի Ֆշի) Բար. 335 փ. 23 գրվ. Տը. 26 » — » <hr/> Նոր. 309 փ. 23 գ. առ 14 մ. 75 կ. փ.	4566 23
	Ի Ա Խ Ք	
	Ստացման և ուղարկման ծախք առ 20 կոպ. 6 Արահովագրութիւն մինչև վաղդեկավկազ 5000 մանէթի առ 3 ⁰ / ₁₀₀ . 15 Պօլիս — 50 Մեջնորդին 1/2 ⁰ / ₁₀₀ . 22 83 Փօստի և մանր ծախքեր. 1 25	45 58 <hr/> 4611 81
	Յանձնարարական 2 ⁰ / ₁₀₀ ... վաւարելի 20 մարտ 1881..... Բ. Ս. Լ	92 24 <hr/> 4704 05
	Մոսկվա 18 Գեկտեմբերի 1880 Ա. Գեդալով	Մ.

— 194 —

4 8 0 6 8 0 3 8

№ 6/35 30. տակառ. Ղաֆէ Գաղկաթ

№ 6 Բ-ք	11 փ. 07 ղ. S.	— փ. 35 ղ.	№ 21 Բ-ք	10 փ. 24 ղ. S.	— փ. 33 ղ.
" 7 "	12 " 02 " " 1 " 04 "	" "	" 22 "	10 " 30 " " — " 32 "	" "
" 8 "	11 " 11 " " — " 36 "	" "	" 23 "	10 " 28 " " — " 31 "	" "
" 9 "	10 " 39 " " 1 " 01 "	" "	" 24 "	11 " — " " — " 36 "	" "
" 10 "	12 " 05 " " 1 " 03 "	" "	" 25 "	11 " 02 " " — " 32 "	" "
" 11 "	11 " 14 " " — " 31 "	" "	" 26 "	10 " 17 " " — " 30 "	" "
" 12 "	11 " 23 " " — " 32 "	" "	" 27 "	10 " 24 " " — " 30 "	" "
" 13 "	11 " 21 " " — " 31 "	" "	" 28 "	11 " 06 " " — " 33 "	" "
" 14 "	12 " 06 " " — " 35 "	" "	" 29 "	10 " 15 " " — " 32 "	" "
" 15 "	10 " 30 " " — " 30 "	" "	" 30 "	12 " 04 " " 1 " 01 "	" "
" 16 "	10 " 32 " " — " 30 "	" "	" 31 "	11 " 10 " " — " 34 "	" "
" 17 "	10 " 27 " " — " 33 "	" "	" 32 "	11 " 13 " " — " 33 "	" "
" 18 "	11 " 04 " " — " 37 "	" "	" 33 "	10 " 16 " " — " 30 "	" "
" 19 "	11 " 13 " " — " 39 "	" "	" 34 "	12 " 11 " " — " 30 "	" "
" 20 "	11 " 26 " " 1 " 02 "	" "	" 35 "	11 " 03 " " 1 " 04 "	" "
Բ-ք	170 փ. 20 ղ. S.	13 փ. 19 ղ.	Բ-ք	165 փ. 03 ղ. S.	12 փ. 21 ղ.

Բ-ք 335 փ. 23 Թ

S. 26 » — »

Լ-ք 309 փ. 23 Թ

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՀԱՇԻՒ

Յանձնառուի միջոցով ծախուած ապրանքի հաշիւը կոչ-
վում է վաճառման հաշիւ: Օրինակի համար, Արշակ Քաս-
պարեանցը, որ բնակվում է Թիֆլիսում, ուղարկում է Մոս-
կվա Ն. Սարգիսեանցին (յանձնառուին) 60 հակ բուրդ իւր
հաշուին վաճառելու համար: Ապրանքը ծախելուց լետոյ
Սարգիսեանցը ուղարկում է ապրանքատիրոջը վաճառման հա-
շիւ, որի մէջ գրվում է՝ ապրանքի տեսակը, որքանութիւնը,
կշիւը, վաճառման գինը, ծախքերը, յանձնարարականը և
երաշխագիրը: Ծախքերը և յանձնարարականը գեղջում են
ապրանքի արժէքից, և ոչ թէ աւելացնում են ապրանքի ար-
ժէքի վրա, ինչպէս տեսանք հաշուեցոյցի և գնման հաշուի մէջ:

60 հակ բուրդ

Նուա	479 փ. 17 գրվ	4494 մ. 74 կ.
Այլ և այլ ծախք	215 մ. 87 կ.	
Յանձնարարական	157 » 31 »	373 » 18 »
Զուտ արգիւնք		4121 մ. 56 կ.

4494 ման. 74 կոպէկը այն գումարն է, որ ապրանքա-
տէրը պէտք է ստանայ վաճառուած բրդի համար բայց
որովհետև յանձնառուն վաճառման միջոցին զանազան ծախ-
քեր է արել, ուստի ծախքերի գումարը (373 մ. 18 կ.)
պէտք է հանել 4494 մ. 74 կոպէկից: Մնացորդը, որ «չու-
տուտ» (Чистая выручка, Produit net) է կոչվում, ցոյց
է տալիս ապրանքատիրոջ հասանելի գումարը:

Մ. թ. 12 Մ. 1880.

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՀԱՇՎ

Պարոն ԱՐՇԱԿ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆՅԻՆ, ի Թիֆլիս

Ահաւասիկ Ձեզից ստացուած ու Ձեր հաշուին իմ լանձնարարա-
կանով վաճառուած ապրանքի հաշիւը.

Ա. Գ.	60 հակ Ուղտի Բուրդ			
№ 61/120	Ն. 479 փ. 17 գրգ.			
	վաճառուած է.			
	№ 61/30 30 հակ			
	Ն. 242 փ. 14 գ. առ 9 ծ. 40 կ. փ.	2278	09	
	№ 61/120 30 հակ			
	Ն. 237 փ. 03 գ. առ 9 ծ. 35 կ.	2216	65	4494 74
	Ծ Ա Խ Գ			
	ձանապարհի վարձ 492 փ. առ 36 կ.			
	փութը	177	12	
	Հսկողութիւն և բեռնակրութիւն...	32	40	
	Փօստի և մանր ծախքեր.....	6	35	215 87
				4278 87
	Յանձնարարական 2%...	89	89	
	Երաշխագին 1 1/2%.....	67	42	157 31
	Զուտ արդիւնք, վճարելի 18 մայիսի.			4121 56
	Բ. Ա. և			Մ.
	Ն. Ս. Գ. Գ. Գ.			

Продажный счет Господину Николаю Ивановичу Волкову, въ Казани, на 50 бочекъ Поташу, полученные отъ Васъ на комиссію и проданныя за Вашъ счетъ.

Н. В.	50 бочекъ Поташу			
№ 1/30	Нетто 1311 пуд. 26 ф.			
	Продано:			
	№ 1/10 10 бочекъ			
	Н-то 263 пд. 13 ф. по 2 р. 35 к.	618	81	
	№ 11/30 20 бочекъ			
	Н-то 494 пд. 28 ф. по 2 р. 40 к.	1187	28	
	№ 21/30 20 бочекъ			
	Н-то 553 пд. 25 ф. по 2 р. 35 к.	1301	02	3107 11
	Расходы:			
	За провозъ изъ Казани.....	558	85	
	Артельные расходы по 20 коп....	10	—	
	Отдача.....	5	30	
	Застрахованіе до С. Петербурга въ 4000 руб. по 2 ⁰ / ₁₀₀	8	—	
	Полисъ, почтовые и мелкіе расходы.	5	78	587 93
		С. Р.		2519 18
	Коммиссія 3 ⁰ / ₁₀₀			93 21
	Чистая выручка, ср. 17 декабря с/г.			2425 97
	П. О. и	О.		
	С. Петербургъ, 3 Декабря 1880 г.			
	<i>С. Ремизовъ.</i>			

Marseille, le 19 Janvier 1882.

Compte de vente de 147 balles Laine, vendues d'ordre
et pour compte de Messieurs Kevorkoff Frères, de Tiflis.

K. F.	Vendu 30 Novembre		
	147 balles Laine Georgie		
	Net Ko 20148		
	Bonification " 20		
	Ko 20128 à fr. 1 15 le Ko	23147 20	
	Escompte 1 1/2 %	347 20	22800 —
	F r a i s.		
	Pesage et livraison.....	45 25	
	Magasinage et assurance.....	116 60	
	Courtage 1/2 %.....	76 —	
	Menus frais et ports de lettres.....	2 —	
		239 85	
	Commission sur fr. 23039.85 à 1 %	230 40	470 25
	Net produit, valeur 12 Décembre 1881.	Frs	22329 75
	S. E. & O.		
	Ulysse Pila & C ^{ie}		

— 1997 —

ՅԱՆՈՒՑ ՀԱՇՅԻ: Կան անձինք կամ ընկերութիւններ, որոնք յանձն են առնում ծովով կամ ցամաքով ապրանք փոխադրելը. դոքա կոչվում են փոխադրութեան յանձնառուներ կամ ընկերութիւններ (экспедиторъ, транспортное общество): Վաճառականները իւրեանց ապրանքը ուղարկում են այդ տեսակ յանձնառուների վերայ. դոքա, ապրանքը ընդունելուց յետոյ, վճարում են Հարկաւոր մաքսը ու ծախքերը, ապա ուղարկում են նորան ում պէտք է Հասնի ապրանքը: Մի և նոյն ժամանակ նոքա ուղարկում են արած ծախքերի ու իւրեանց Հասանելիք վարձի Հաշիւը, որը Հետեւեալ ձևով է գրվում:

РАСХОДНЫЙ СЧЕТЪ

Господину *В. Г. Бернару*, здѣсь.

Получено отъ Э. К. Мейеръ и К-^а въ С.-Петербургѣ и доставлено Вамъ:

3 ящика товаровъ		
За провозъ изъ С.-Петербурга....		6 40
Артельные расходы по 20 к.....		— 60
Почтовые и мелкіе.....		— 75
Коммиссія		4 50
		12 25
	П. О.	
Москва,		
9 Августа 1882.		
<i>Е. Смирновъ.</i>		

Բաժում, 21 փետրվարի 1882.

Ծախուց Հաշիւ 20 արկղ Լեզակի, որ Մարտէլիից «Panama» շոգենաւով պարուն Պետրոս Առուսեանցի Հաշուին ստացուած, այսօր նորա Հասցէին երկաթուղիով Քիֆլիս ուղարկուեցաւ:

Պ. Ա. № 22/51	20 արկղ Լեզակ			
	Նաւաւարձ			45 85
	Մաքս. Բ-ր 98 փ. 10 գրվ.			
	Տր. 30% 29 > 19 >			
	Ն-ր 68 փ. 31 գրվ. առ 3 ձ.	206 32		
	Յաւելումն 2%	4 13		210 45
	Մաքսատան թղթերի ծախքեր			5 —
	Հսկողութեան, կշռելու, կապելու և րեռնակրութեան ծախքեր			20 50
	Փօստի և մանր ծախքեր			6 34
	Յանձնարարական 10 կրպ. փութը . .			9 83
				<u>297 97</u>
	Բ. Ա. Լ	Մ.		
	Կ. Պ-ր Է			

Marseille, le 31 Janvier 1882.

**Compte de Frais de 10 balles Laine Géorgie, arrivées le
23 Janvier par „Patria“ de Poti pour compte de Messieurs Kevorkoff
Frères, Tiflis.**

K. F.	10 balles Laine Géorgie		
N° 12/21	Brut Ko 1351.		
	Fret payé sur Ko 1351. à fr. 8 les		
	°/o Ko	108 10	
	Recouvrement 2°/o.....	2 15	110 25
	Assurance maritime sur fr. 1800 à		14 50
	3/4°/o et timbre.....		8 30
	Frais de Docks, Statistique et Permis.	*	3 —
	Emballleurs à fr. 0,30 cs. par balle.		
	Portefaix, charette et mise en magasin		10 —
	à fr. 1. par balle.....		
	Valeur 23 Janvier 1882.....	Frs.	146 05
	Siméon Mirzayantz.		

Բ Ե Ռ Ն Ա Գ Ի Ր

Բեռնագիրը այն գաշնագիրն է, որ ապրանք բեռնաւորողի (ապրանք ուղարկողի) և կառապանի մէջ կայանում է: Բեռնագրի մէջ գրվում է՝ թուսկանը, փոխադրելի ապրանքի տեսակը, կշիւը, քանի օրուայ մէջ փոխադրուելը, տակաւների կամ պարկերի համարը ու մարքան, ապրանք ուղարկողի, ընդունողի և կառապանի անունները ու բնակութեան տեղերը, փոխադրութեան գինը, նաև կառապանից առնելիք տուգանքը, երբ ապրանքը պայմանաժամից ուշ լանձնուի: Բեռնագիրը ստորագրվում է ապրանք ուղարկողի կողմից և տրվում է կառապանին՝ ապրանք ընդունողին ներկայացնելու համար: Ընդունողը այդ թղթի համաձայն ստանում է ապրանքը ու վճարում է կառապանին փոխադրութեան վարձը:

Երբ ապրանքը շոգեկառքերով է փոխադրվում, ապրանքատէրը բեռնագրի փոխարէն ստանում է երկաթուղու անգորրագիրը (КВИТАНЦИЯ):

ՆԱԽԻ ԲԵՌՆԱԳԻՐԸ ԿԱՄ ԿՕՆՈՍՏԱՆԵՆՏԸ գործ է ածվում այն դէպքերում, երբ ապրանքը ծովով է փոխադրվում: Դորա մէջ, ինչպէս և հասարակ բեռնագրի մէջ, գրվում են՝ փոխադրելի ապրանքի տեսակը, քանակութիւնը, կշիւը, մարքան, ուղարկողի, ընդունողի և նաւապետի անունները և բնակութեան տեղերը, նաւի անունը ու երթալիք տեղը, նաև փոխադրման վարձը (Ֆրախտը): Նաւի բեռնագիրը, նաւապետի ստորագրութեամբ, ունենում է առհասարակ չորս բնագիր, որից մէկը նաւապետը իւր համար է վերցնում, իսկ միւս երեքը տալիս է բեռնաւորողին: Բեռնաւորողը երեք օրինակից երկուսը իւր մօտ է պահում, իսկ մէկը ուղարկում է ապրանք ընդունողին. երբ պատահմամբ ուղարկած բնագիրը ճանապարհին կորչում է, այն ժամանակ բեռնաւորողը ուղարկում է ընդունողին երկրորդ օրինակը:

Շատ անգամ պատահում է, որ վաճառականը ճանա-

պարհին եղած ապրանքը զեռ չը ստացած՝ ծախում է և
Հաստատութեան Համար տալիս է զնորին ապրանքի բեռնա-
գիրը այդ վերջինի անուան փոխանցելով:
Բեռնագրի օրինակներ.

Սրբա՛ն, 15 Դեպտեմբեր 1882.

Մեծ. պ. ՂՈՒԿԱՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՑ, Ի Թիֆլիս:

60 Հակ

Ղ. Մ.

△

№ № 26/35

Այս բեռնագիրն ունեցող, Սաֆար Իսկան-
ձար Օղլու ուղտապանի ձեռամբ՝ ուղարկեցի Ձեզ
60 Հակ բամբակ, լուսանցքի մէջ գրուածի Հա-
մեմատ նշանակուած և թուագրուած, ընդամենը
երեք Հարիւր վաթսուն երեք փութ և տասնու-
եօթ գրվանքայ, որ պարտաւոր է Ձեզ Հասցնել
անվնաս ութ օրուայ մէջ:

Ուղտապանին պիտի վճարէք փոխադրու-
թեան Համար ամեն մէկ փութին երեսուն և
Հինգ կոպէկ. իսկ եթէ որոշեալ պայմանաժամից
ուշ բերելու լինի՝ վարձի $\frac{1}{3}$ -ը պիտի տուժէք:

Ա. Ասլիբեյով

Քեֆէի, 15 Տարաի 1882.

ՄԼՏ. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՑ

ԲԵՌՆԵԳԻՐ

Ընդ սմին ուղարկում ենք Ձեզ

Ն. Պ. № 345/347 3 տակառ Շաքար

№ 345 Բ-առ 29 փ. 15 զ. Տր. 3 փ. 11 զ.

» 346 » 30 » 12 » » 3 » 14 »

» 347 » 30 » 22 » » 3 » 19 »

Բ-առ 90 փ. 09 զ. Տր. 10 փ. 04 զ.

Ն-առ 80 փ. 05 զրփ.

Գործակատար Բ. Գրիգորեանցի
Ա. Սափեանցի:

Тифлис, 15 Марта 1882.

Господину Н. И. Петрову, здѣсь.

НАКЛАДНАЯ

При семъ посылается Вамъ

Н. П. № 345/347 3 бочки Сахару

№ 345 Бр. 29 пд. 15 Կб-Тр. 3 пд. 11 Կб

» 346 » 30 » 12 » » 3 » 14 »

» 347 » 30 » 22 » » 3 » 19 »

Бр. 90 пд. 09 Կб-Тр. 10 пд. 04 Կб

Н-то 80 пд. 05 Կб

Приказникъ Б. Григорьева
А. Степановъ.

ALBERT FLAUBERT ET Cie,
Négociants—commissionnaires, à Paris.

En cas d'avaries ou manque de marchandises, exercer les premières formalités contre le voiturier.

Voiture	
Remboursement . .	
Timbre	
Total	

ROULAGE

Paris le _____ 18__

Collis.	Marque.	N ^{os} .	Poids.

A la garde de Dieu et sous la conduite de _____
il vous plaira recevoir _____
marqué et numéroté _____
comme en marge, et pesant _____
kilogrammes.

Ledit colis reçu bien conditionné en _____
jours, sous peine de
tous dommages et intérêts et de la
retenue du tiers du prix de la voiture,
vous payerez au voiturier _____
par cent kilogrammes, et lui
rembourserez en outre soixante-quinze
centimes pour timbre de la présente.

à Monsieur _____

Vos dévoués serviteurs,
A. Flaubert et Cie

NOTA.

La marchandise voyageant aux risques et périls du demandeur, toute contestation à l'occasion du transport doit être vidée entre le destinataire et le voiturier.—Toute rature ou surcharge non approuvée sera nulle.

Я, Маллетъ, капитанъ парохода „Арменіе“, стоящаго теперь въ Батумѣ и долженствующаго отправиться прямо въ Марсель, признаю, что нагрузилъ на вышеупомянутый пароходъ, полученныя отъ Васъ, г. К. Попова:

Шестидесятъ книгъ шерсти, весомъ чотыреста восьмидесятъ пудовъ, въ хорошемъ состояніи, занумерованныя и подѣ вышеозначенной маркой, которыя и обязуюсь доставить въ томъ же видѣ, исключая случайностей моря, въ назначенное въ Марсели мѣсто и тамъ сдать ихъ г. С. Мирзаяну или его довѣренному.

Мнѣ будетъ заплачено за мой грузъ по 55 коп. съ пуда и 10% за капалакъ. Аварія по морскому уставу. За исполненіе принятой мной обязанности я отвѣтствую собой, моимъ имуществомъ и моимъ упомянутымъ пароходомъ съ его принадлежностями, въ удостовѣреніе чего я подписалъ чѣтыре коносамента одного и того же содержанія; по исполненіи одного изъ нихъ, остальные дѣлаются недействительными.

Батумъ, 4 Мая 1882 г.

Н. Маллетъ.

С. М.
№ 1/60

Видею 4 ден 1825 г.

И. Руссовъ.

подъ назв. «Описание Трудовой Истории Человѣчества».

Видею 4 ден 1825 г. и того же. «Описание Трудовой Истории Человѣчества» въ 2 томахъ. Авторъ И. Руссовъ. Въ 1 томе описаны труды животныхъ и орудия труда въ животномъ и растительномъ царствѣ. Въ 2 томе описаны труды людей въ различныхъ состояніяхъ жизни и въ различныхъ странахъ.

Видею 4 ден 1825 г. «Описание Трудовой Истории Человѣчества» въ 2 томахъ. Авторъ И. Руссовъ. Въ 1 томе описаны труды животныхъ и орудия труда въ животномъ и растительномъ царствѣ. Въ 2 томе описаны труды людей въ различныхъ состояніяхъ жизни и въ различныхъ странахъ.

Видею 4 ден 1825 г. «Описание Трудовой Истории Человѣчества» въ 2 томахъ. Авторъ И. Руссовъ. Въ 1 томе описаны труды животныхъ и орудия труда въ животномъ и растительномъ царствѣ. Въ 2 томе описаны труды людей въ различныхъ состояніяхъ жизни и въ различныхъ странахъ.

Видею 4 ден 1825 г. «Описание Трудовой Истории Человѣчества» въ 2 томахъ. Авторъ И. Руссовъ. Въ 1 томе описаны труды животныхъ и орудия труда въ животномъ и растительномъ царствѣ. Въ 2 томе описаны труды людей въ различныхъ состояніяхъ жизни и въ различныхъ странахъ.

Видею 4 ден 1825 г. «Описание Трудовой Истории Человѣчества» въ 2 томахъ. Авторъ И. Руссовъ. Въ 1 томе описаны труды животныхъ и орудия труда въ животномъ и растительномъ царствѣ. Въ 2 томе описаны труды людей въ различныхъ состояніяхъ жизни и въ различныхъ странахъ.

И. Руссовъ.

С. И.

18.

